

ДАВАР

ГОДИНА 2001.

БРОЈ 22

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

ПОКАЈАЊЕ

Бог зна да је човек бедна твар, па му је дао покајање докле год је у телу, до последњег његовог издисаја (ава Исаија).

Као благодат на благодат људима је после крштења дато покајање. Јер је покајање - друго рађање од Бога... Покајање је двер милости, отворена она која га усиљено траже; кроз ову двер улазимо у Божју милост... Покајање се рађа у срцу од вере и страха Божјег; а страх је - отачки штап, који управља нама, док не достигнемо блага духовног раја; а кад достигнемо, тада нас оставља (Исак Сирин).

Освећење храма Св. Вазнесења Господњег
у Подврху (код Пала) - септембар 2001. год.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

МАРТ

2. Служио Св. литургију Пређеосвећених дарова у храму Светог пророка Илије у Сокоцу
- организовао Свету тајну исповести за ученике и професоре школа у Србињу
3. Служио Свету литургију у капели Светог Василија Острошког и причестио ученике, студенте и професоре и рукоположио у чин ђакана Драгана Вукотића
4. У прву недељу часног поста - Недељу Православља - служио Свету литургију у храму Светих апостола Петра и Павла у Рудом и рукоположио у чин ђакана Жарка Савића
7. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у Старој православној цркви у Сарајеву
9. Служио свету литургију Пређеосвећених дарова у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду
11. Служио Св. литургију у храму Усп. Пресвете Богородице у Чајничу
13. Учествовао на седници Архиепископа СПЦ у Београду
14. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у Рогатици
- примио у Владичанском двору Отправника послова југословенске амбасде у Сарајеву г. Радослава Јанковића и секретара г. Мирка Мрђу
16. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у храму Светог Василија у Велинама
- примио представнике Срба у граду Сарајеву
17. Учествовао на састанку Епископског савета у манастиру Клисини епископија Бихаћко-петровачка
18. Служио Свету литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници
19. Одржао седницу Наставничког савета у Богословији Светог Петра Дабробосанског у Србињу
20. Примио у Сарајеву чланове Комитета европских цркава и ко-модератора Комитета за ислам у Европи
- примио представнике Удружења Срба повратника у Кантон Сарајево
21. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у храму Успења Пресвете Богородице у Палама
23. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у капели школа у Србињу и поздравно предаваче и учеснике Семинара за вјероучитеље који је трајао два дана
25. Присутствовао Светој литургији у Високом и поводом националног празника Р. Грчке честитао грчким војницима
- присуствовао свечаном пријему у хотелу Холмдеј Ил у Сарајеву који је поводом празника уприличио Грчка амбасада
26. Примио команданта немачког мониторинга Ков и тактичке формације СФОР-а пуц. Ханса Роберта Гарајзена и пуц. др Ханса Тимеа
28. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у храму Светог Преображења у Новом Сарајеву
- примио у посјету Роберта Бикрофта, координатора имплементације у БиХ испред америчког Стејт Департамента

29. Заједно са осталим члановима Међурелигијског вијећа, примио н.е. модератора Генералне скупштине Шкотске цркве, велечасног Ендрјуа Р. Џ. МекДилана

АПРИЛ

1. Служио Свету литургију у храму Светог великомученика Георгија у Трнову
- у Саборној цркви у Сарајеву поздравно вернике, учеснике и госте на Духовној академији одржаној у недељу пету Часног поста
4. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у храму Успења Пресвете Богородице у Травнику
- са члановима Међурелигијског вијећа примио као председавајући представнике Савета министара БиХ на челу са председником Божићаром Матићем
5. Примио амбасадора Исламске Републике Пакистан, н. е. г. Тарика Азизудина
6. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у капели Духовне академије у Србињу
7. На празник Благовести служио Свету литургију у храму Светог пророка Илије у Сокоцу
- служио вечерње у храму Светог Василија Острошког у Велинама, осветио врбу и извршио свечану литију око храма за Врбичу
8. За празник Цвети - улазак Господа Исуса Христа у Јерусалим служио Свету литургију у храму Светих апостола Петра и Павла у Калиновику
9. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у Саборној цркви у Сарајеву на Велики поведелац
10. На Велики уторак служио Свету литургију Пређеосвећених дарова у манастиру Добруну
11. Служио Свету литургију Пређеосвећених дарова на Велику среду у храму Св. Николе у Србињу
12. Служио Св. литургију на Велики четвртак у храму Успења Пресвете Богородице у Палама
- бденије са читањем дванаест јеванђеља служио у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду
13. Вечерње са изношењем Плаштанице служио у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу
14. На Велику суботу служио Св. литургију у богословији Св. Петра Дабробосанског у Србињу и причестио матуранте
- у Сарајеву примио у посјету вишег политичког саветника из Мисије УН у БиХ г. Андреја Шкурка
15. На Празник над празницима - Васкрсење Христово - Васкрсе служио Св. литургију у катедралном храму у Сарајеву, а честитке и честитаре примио у Резиденцији митрополита у Сарајеву
- Пасхално вечерње са читањем Светог јеванђеља на пет језика служено у храму Св. апостола Петра и Павла у Рудом
16. Други дан Васкрса служио Св. литургију у храму Св. пророка Илије у Сокоцу
17. Са матурантима богословије Св. Петра Дабробосанског поклоњено осветињама: манастир Пива, саборна црква у Никши-

- ћу, манастир Жула никшићка, манастир Острог и целивали мошти Светог Василија Острошког Чудотворца и преноћили
18. Посјетили храм Васкрсења Христовог у Подгорици, манастир Ждробоник, манастир Дајбабе, манастир Морачу и манастир Св. Петра Цетињског и музеј у Цетињу и коначили
19. Служио Св. литургију у манастиру Св. Петра, а затим обишли Саборни храм у требињу, манастир Тврдош, Црквине и гроб Јована Дучића у Херцеговачкој Грачаници
20. Примио у Сокоцу представнике одбора за прославу дана иландајске бригаде
22. Служио Св. литургију у манастиру Добруну са епископом милешевским г. Филаретом у Топину недељу
29. Присутствовао Св. литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу

МАЈ

3. Учествовао на седници Универзитета у Српском Сарајеву
4. Осветио новострајењу фабрику „Претис“ у Мокром
5. Посјетио епископа жичког г. Стефана у манастиру Жичи
6. Служио Св. литургију са епископом жичким г. Стефаном у манастиру Жичи и честитао Крсну славу Св. великомученика Георгија
8. Служио Св. литургију у Купресу о Марковдану и одликовао заслужне одборнике, а јереја Милека Сандића одликовао достојанством протојереј-свика
10. Служио Св. литургију на Превапци - митрополија Црногорско-приморска
12. На празник Св. Василија Острошког Чудотворца служио Св. литургију у капели Духовне академије у Србињу, пресекао славски колач и осветио кољиво, подјелио награде за темате ученика те поздравно госте
14. Учествовао на редовном засједању Светог Архиепископског Сабора Српске Православне Цркве
21. Пресекао славски колач и осветио славско кољиво, а затим честитао Крсну славу и одржао слово о Св. Јовану Богослову о Крсној слави Филозофског факултета у Сарајеву
22. Служио Св. Архиепископску литургију у храму Св. Николе у Србињу о храмовној и Крсној слави града Србиња
24. На празник Вазнесења Господњег осветио темеље за храм Св. великомученика Георгија у Српском Новом Сарајеву и служио Св. литургију
- пресекао славски колач и осветио славско кољиво о Крсној слави Универзитета у Српском Сарајеву који слави Св. браћу Ђирила и Методија
25. Примио у посјету, у Резиденцији у Сарајеву, г. Стива Тома, шефа канцеларије цивилних послова за регио Сарајево, Мисије УН у БиХ
- председавао седници Међурелигијског вијећа БиХ
27. Осветио темеље за будући храм Светог Саве на Лијесци код Вишеграда
28. Посјетио Босански Петровац

ЈУН

- 2-7. На позив епископа г. Луке боравио у Паризу
 - служио Св. литургију на Тројичиндан
 - служио Св. литургију на Духовски понедељак
10. Служио Св. литургију у храму Св. Василија Острошког у С. Сарајеву и рукоположио у чин ђакона М. Вујичића
12. Посјетио епископа жичког г. Стефана у Краљеву
13. Примио у Духовној академији и Богословији предједника г. Живка Радишића
14. Посјетио Чајничке и прегледао радове на уређењу каније и порте
15. Присуствовао испитима матураната у богословији Св. Петра Дабробосанског
16. Прегледао радове на изградњи конака у манастиру Добруву и договорно се о наставку радова на уређењу манастира и изградњи пратећих објеката
19. Учествовао на сахрани блаженопочившег епископа шумадијског Саве у Саборној цркви у Крагујевцу
24. Служио Св. литургију у манастиру Свете Тројице у Пљевљима са епископом милешевским г. Филаретом
26. Као в.д. ректора богословије Св. Петра Дабробосанског честицао матурантима пожеву матуру
28. Служио Св. литургију у Саборној цркви у Сарајеву и рукоположио ђакона Вану Јовановића у чин свештеника, а чтеца Митра Танасића у чин ђакона
29. Присуствовао семинару вјероучитеља у Београду и једници професора

ЈУЛ

1. Служио Св. литургију са епископом милешевским г. Филаретом у Романијској Лазарци, рукоположио ђакона Драгана Вукотића у чин јереја, освестио славско жито и пресекао славски колач, обратио се вјерницима бесједом о Видождану
4. Служио Св. литургију у храму Свете Тројице у Рогатици и послије св. тајне исповјести и причешћа одржао братски састанак са свештеницима Митрополије дабробосанске
7. Служио Св. литургију у храму Рођења Св. Јована Крститеља у Турбету код Травника, освестио оскрнављени храм и одликовао Архиепископском граматам г. Мирка Симића
10. Учествовао на једници Универзитета у Српском Сарајеву
11. Освестио звона за храм у изградњи посвећен Св. Петру Дабробосанском у Војковцима
12. Служио Св. литургију у храму Св. апостола Петра и Павла у Рудом, пресекао славски колач и освестио славско кољиво о храмовној слави
15. Присуствовао С. литургији у храму Св. Саве у Блажују и освестио капелу посвећену Св. апостолима Петру и Павлу на гробљу Рудник - парохја Блажујска
21. Служио Св. литургију у храму Св. великомученика Прокопија у Брезу, освестио славско кољиво и пресекао славски колач о храмовној слави
 - освестио нову Управну зграду СОД „Јахорина“ у Палама, пресекао славски колач, освестио славско кољиво и додјелио орден Св. Саве првог степена којим је на приједлог митропо-

лита г. Николаја САС СПЦ одликовао генералног директора г. Риста Југовића и СОД „Јахорина“

22. Служио Св. литургију у храму Вазнесења Господњег у Вардишту код Вишеграда и освестио споменик погинулим јунацима из протеклог отаџбинског рата у Вардишту
26. Освистио манастир Куманину и служио Св. литургију са епископом милешевским г. Филаретом
27. Примио у Сарајеву главног капелана за СФОР у БиХ
29. Служио Св. литургију у храму Св. пророка Илије у Кисељаку
30. Примио представнике ОЕСЦ-а у Владичанском двору у Сокоцу

АВГУСТ

1. У Сарајеву дочекао преосвећене епископе г. Луку и г. Григорија
2. Служио Св. литургију у храму Св. пророка Илије код Босанског Петровца и освестио обновићени храм са епископом бихаћко-петровачким г. Хризостомом у Смољанима
3. Прегледао радове на крчењу и уређењу Богословије и Духовне академије у Србину и посјетио манастир Добру
5. Учествовао на оједлу почившем Сретку Крајишнику у Палама
6. На иницијативу Миленијумског свјетског самита за мир учествовао на састанку у Сарајеву
7. Службено боравио у Чачку и манастиру Студеници
9. Служио Св. литургију у новосаграђеном храму Св. великомученика Пантелејмона у Вучјој Луци
10. Примио у Владичанској резиденцији у Сарајеву представнике Миленијумског самита г. Бава Ђани и Хсин Тао и разговарао о обнови порушених храмова
 - примио начелника СО Илија г. Хусеина Махмутовића
 - примио руског амбасадора и вишег сајетника при ОХР-у г. Анвара Азимова
11. Служио Св. литургију у храму у изградњи а посвећеном Св. великомученику Георгију на Равној Романји
12. Присуствовао Св. литургији у храму Св. пророка Илије у Сокоцу
13. Службено боравио у Српској патријаршији у Београду
15. Примио у Сарајеву г. Бранка В. из Травника са свештеником
19. На празник Преображења Христовог служио Св. литургију у храму Св. Преображења у Новом Сарајеву, освестио славско кољиво, пресекао славски колач и освестио грође
21. У Србину извршио припреме за полагање испита предавача хришћанске вјеронауке у школама
23. Састао се са грчким амбасадором у Сарајеву г. Прокопијосом Маниуранисом
 - присуствовао пријему који је приредила Амбасада Грчке.
- 24-26. Службено боравио у Солуну
27. Служио бесјеније очи храмовне славе у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу
28. Служио Св. архиепископску литургију на дан манастирске славе у манастиру Добруву
29. Предсједавао XXII једници Међурелигијског вијећа БиХ

СЕПТЕМБАР

2. Служио Св. литургију и призив Св. Духа у капели Богословије у Србину, пред почетак нове школске године
3. Службено боравио у Београду

4. Присуствовао полагању испита предавача хришћанске вјеронауке из Епархије дабробосанске и захумскохерцеговачке у богословији у Србину
6. Предсједавао јединицом Међурелигијског вијећа на којој је као гост присуствовао г. Пјер Проснер, амбасадор за ратне злочине из Владе САД
7. Присуствовао пријему који је приредила Британска амбасада у Сарајеву
9. Освјештао новосаграђени храм Вазнесења Господњег у Подграбу са епископима милешевским г. Филаретом, захумскохерцеговачким г. Григоријем и никшићко-будимљанским г. Јоаникијем
11. Присуствовао Св. литургији у Саборној цркви у Сарајеву
 - примио у посјету неколико представника међународних организација у Сарајеву
12. Одржао поздравни говор на отварању конференције под називом „Хришћани и муслимани у Европи: одговорност и вјерски ангажман у плуралистичком друштву“
13. Примио Његово блаженство архиепископа Тиране и цјеле Албаније г. Анастасија
15. У манастиру Ррки код Кинна честитао поновно отварање богословије Света Три Јерарха, која је обновила свој рад одлуком Светог Архиепископског Сабора СПЦ
16. Служио Св. Архиепископску литургију са Архиепископом Албаније г. Анастасијем у Саборној цркви у Сарајеву на којој су поред вјерника присуствовали Митрополит парижки г. Јерсија, епископ Румунске цркве у Мађарској г. Софроније као и остали православно учесници конференције „Хришћани и муслимани у Европи“
20. Примио у манастиру Добру предједника Републике Српске г. Мирка Шаровића са предједницима општина и разговарао о даљој изградњи и заштити манастира
 - присуствовао предаји новосаграђених станова у Бикавцу (Вишеград)
 - присуствовао вечерњи уочи храмовне славе у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду
21. Служио Св. Арх. литургију у катедралном храму Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, освестио славско кољиво и пресекао славски колач о храмовној слави, бесједио о празнику и честитао славу вјерницима
22. Служио Св. литургију у девастираном манастирском храму Св. Тројице у Возуји и одржао помен свим умрлим и погинулим становницима овог подручја
 - разговарао у Бањалуци са Премијером Р. Српске о повратку имовине цркви и другим важним питањима
23. Служио Св. литургију и учествовао у освјећењу новосаграђеног манастира и конака Успења Пресвете Богородице у Овчарско-кабларској клисури
24. Примио у Србину академике и књижевнике, учеснике Ђоровићевих сусрета у Билећу
25. Примио у Сарајеву команданта италијанских војника у саставу СФОР-а
 - примио команданта немачких војника у саставу СФОР-а
30. Освјештао храм Св. Василија Острошког Чудотворца у С. Сарајеву са епископом бихаћкопетровачким г. Хризостомом, служио Св. литургију и подјелио грамате заслужним вјерницима те одликовао парохе чином протојереја и протојересијска

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, $\Pi\nu\gamma\omega\gamma$ Присуства Бо Π јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и $\Pi\nu\gamma\omega\gamma$ ivot.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

ПОКАЈАЊЕ

Покајање је обнова крштења, завет с Богом да ће се водити један нов живот. Покајање је... помирење са Господом путем вршења добрих дела, супротних прешањим гресима. Покајање је очишћење савести... Покајник је човек који самоме себи изриче казну... Покајање је - почетак спасења... (Јован Лествичник).

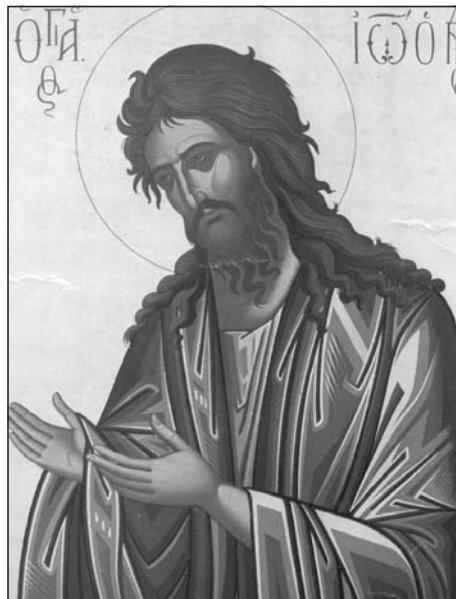
Покајање - то су врата која човека изводе из таме и уводе у светлост... Ко се не каје, греши што се не каје. *Ко зна шта је добро, а не чини, згреши.* А који грех чини, роб је греха и мрзи светлост, да се не би открила дела његова. Али она ће се открити и изобличити. Постоје два обликења: једно је овде на спасење, а друго - тамо на осуду. Овде, у овом животу, улазећи у светлост кроз покајање, по својој вољи и одлуци, ми мада бивамо укорени и осуђени, али, по доброти и човекољубљу Божјем, укорени и осуђени тајно и скривено, у дубини душе наше, ради очишћења и опроштаја грехова наших. И само једини Бог заједно с нама и види тајне нашег срца. И ко овде, у овом животу, бива осуђен на таквом суду, тај нема чега да се боји неког другог ислеђивања. Али онда, приликом другог доласка Господњег, сви они који сад неће да уђу у светлост да им се суди, него мрзе светлост, биће онда обасјани светлостју и показане се јавно све њихове тајне. И сви ми, који се сад скривамо и нећемо да објавимо тајне срцаца својих кроз покајање, бићемо онда откривени дејством светлости пред лицем Божјим и свих других, људи и ањела.

Помисли, колико ће нас велики стид онда обузети...

И сам онај стид, какав ће свакога обузети, с каквим се мучењем може сравнити? Какво друго мучење може бити веће од оног стида и страха, каквим ће бити тражени они који се сад налазе у таме и непросвећени Духом Светим? Зато да се потрудимо у овом животу да прођемо кроз тесна врата покајања и угледамо светлост која је у њему. Куцајмо у врата

упорно, док ас Господ не услиши и не отвори двери, те да уђемо унутра у светлост и ову сачувамо у срцима својим (Симеон Нови Богослов).

Покајање се не састоји само у одрицању од ранијих зала, него и у старању да се покажу добра дела: *Удаљи се од зла и чини добро*, препоручује реч Божја (Пс. 37,27). За здравље није довољно само извадити стрелу, већ се захтева још и привијање лека на рану (Златоуст).

Љубав која је потпуно устремљена ка Богу везује оне који воле са Богом и једне са другима.

Ум који је стекао духовну љубав о ближњем не мисли ништа што не приличи љубави.

Онај ко устима благосиља, а срцем понижава под видом љубави скрива лицемерје.

Покајање није ништа друго до васкрсење духовно. Јер док човек живи у гресима, он је телом жив, а духом мртав: јер нема у својој души Бога, који је живот и извор живота. Јер што је у телу нашем душа, то је у души нашој Бог. Тело живи дотле, док се душа у њему налази; душа живи дотле, докле Бог благодаћу својом

у њој обитава. Тело умире, кад душа изађе из њега; душа умире, кад је Бог остави. А Бог не оставља душу ни због чега другог него због греха. Јер Бог и грех заједно бити не могу: *Греси ваши раздвајају вас од Бога*, вели пророк Исаија (Иса. 59,2). Јер душа кад се лиши благодатног Божјег присуства, као свога живота, мртва је, као што је тело мртво, кад се лиши душе (Тихон Задонски).

Бог је готов на измирење с нама и тражи само мали повод за то. Пружимо Му прилику да покаже своју љубав према нама, и постарајмо се да се после покајања сачувамо од греха; а ако се спотакнемо и паднемо, брзо устанемо, оплакујући грех искрено, да бисмо задобили радост у Богу (Златоуст).

Ако те рани стрела лукавог врага, не очајавај; напротив, ма колико пута био побеђен, не признавај да си побеђен, него одмах устани и бори се са врагом. Јер Онај који је установио подвиг увек је готов да ти пружи своју десницу, да те подигне од пада, чим ти први пружиш руку к Њему. Враг се на све могуће начине труди да те баци у очајање, чим паднеш. Не веруј му. Ако и седам пута у току дана будеш пао, старај се да устанеш и да покајањем умилоставиш Бога (Јефрем Сирин).

Бог је готов да и ђаволово покајање прими, а колико пре покајање човека, за кога је пролио своју крв. Ако си грешан, покај се; ако се не покајеш, горе ћеш се мучити од демона у паклу, не зато што си згрешио (јер сви грешимо, и нико није без греха, осим једнога Бога), него зато што ниси хтео да се покајеш и молиш Судију пре свога краја (Атанасије Александријски).

Кад се грех на исповести открије, са њим бива као кад се корен биљке извади на сунце, то јест суши се. А што се више скрива и затршава, он све више буја. Зато га треба откривати, да би се сасушио (Василије Велики).

Кад човек остави грехе своје и искрено се обрати Богу, тада га покајање препорађа и чини потпуно новим (ава Исаија).

О МОЛИТВИ

Богу се треба чешће и усрдно моли-ти, јер без Њега ми смо потпуно немоћни: **без мене не можете ништа чинити** - рекао је Он (Јн. 15,5). Моли-твом све да испросимо од Бога, како је речено у Његовом светом Еванђе-љу: **иштите и даће вам се; просите и добићете; куцајте и отвориће вам се. Јер сваки који проси прима и који иште налази, и који куца отвориће му се** (Мт. 7,7-8). По речима светог Макарија Великог, молитва је пред-водница у чети врлина, она је најсна-жније оружје против непријатеља. По речима светих отаца, удри про-тивника именом Христовим, од ово-га нема снажнијег оружја ни на небу ни на земљи. Ако желимо да стекне-мо врлину, да напредујемо у духов-ном животу, да се избавимо од иску-шења - све се постиже усрдном моли-твом Богу сједињеном са смирењем, а ко се моли и горди се, његова моли-тва је грех; исто бива и ономе који се моли а има злобу у срцу своје про-тив брата свога, и његова молитва претвара се у грех и проклетство, и његове жртве нису угодне Богу, док се не измири са братом.

У недељне и празничне дане не треба ни трговати ни продавати нити се икаквим другим пословима бави-ти, нити у крчме улазити, већ у те да-не треба цркву посећивати и на слу-жбама стајати са страхопоштова-њем, јер се ту налазимо пред лицем Божијим, па зато да одгонимо од се-бе сујетне и грешне помисли. Цркве-но правило (162) налаже да се одлучи од Цркве онај који недељним и пра-зничним данима не долази у храм на заједничка богослужења него ради, а

исто тако и онај који друге присиља-ва да у те дане раде.

Крсни знак, са три сложена прста у име Свете Тројице, треба пажљиво на себе стављати. Ко то чини немар-но, томе се зли духови радују, по ре-чима светог Златоуста. Рђаве поми-сли одгонити призивањем имена Го-спода Исуса Христа. Ко у храму стоји без страха Божјег и моли се немарно, тај уместо милости на себе навлачи гнев Божји. Гневу Божјем подлежу и они који се у делима својим не уздају у Бога него у себе или друге људе, или у богатство своје. Срце таквих одступило је од Господа, како нас уверава Свето Писмо.

За време молитве враг нам наба-цује разне помисли о делима тобоже неопходно нужним, али на њих не треба обраћати никакву пажњу. Јер што нам је неопходно потребно, то ће нам Господ напоменути после мо-литве. Треба се моли-ти не само кад постоји расположење и усрђе према молитви, него се треба присиљавати на молитву и кад нема расположења, кад нас обузме леност, или сан, или друго што по дејству врага, јер он то чини да нас одбије од молитве. За та-кву молитву следује већа награда од Бога. Треба се старати да молитву пропратимо са сузама, таква моли-тва, пријатна је Господу. Ако за вре-ме молитве осетимо особиту топло-ту, не треба да престанемо све док такво благодатно стање у себи осе-ћамо, јер се у то време са нама моли наш анђео чувар. Догађа се да нешто просимо и не добијамо. То бива зато што Господ искушава наше трпље-ње, или таква наша прозба није кори-сна за спасење душе наше, о чему је реч у Светом Писму: **просите, и не примате, јер зло просите** (Јак. 4,3). Пре свега треба простити спасење

душе, по речи Господњој: **иштите најприје Царства Божјег, и све друго додаће вам се** (Мт. 6,33).

Ж. М. П.

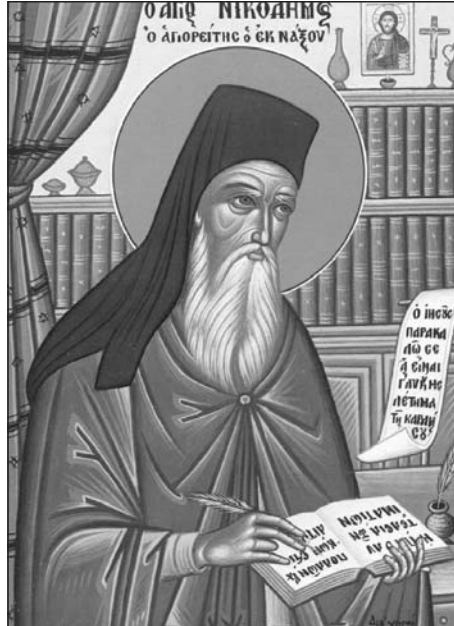
О АВВИ ЛУКИЈАНУ

Посете једном авву Лукијана неки од такозваних монаха Моли-твеника. А старац их упита: - Ка-кво је ваше рукодеље? А они ре-коше: - Ми се не дотичемо рукоде-ља, већ као што вели Апостол, не-прекидно се молимо. А старац ве-ли: - Не једете? Рекоше: - Да. А он вели: - А када једете, ко се моли за вас? Па их опет упита: - Не спава-те? Рекоше: - Да. А старац вели: - А када спавате, ко се моли за вас? И не нађоше шта би му одговори-ли на то. А он им рече: - Опрости-те ми, али не чините онако како говорите. А ја вам казујем да се непрекидно молим обављајући своје рукодеље. Седнем, уз помоћ Божију, па поквасим палмове ни-ти и плетем ужад говорећи: „По-милуј ме Боже, по великој мило-сти својој, и по обиљу милосрђа свога очисти безакоње моје.“ Па им вели: - Зар то није молитва? Ре-коше: - Јесте. Он им рече: - А када проведем цео дан радећи и молећи се, зарадим више или мање око шеснаест новчића, па два од њих дам на вратима, а остале потро-шим за храну; а онај који је добио два новчића моли се за мене и када обедујем и када спавам, и тако се благодаћу Божијом испуњавају речи „молите се непрекидно“.

О ПОТРЕБИ СВЕТОГ ПОСТА

Са постом вас поздрављам, браћо моја. „Опет пост“ каже један. „Какав сада пост“, говори други. „Шта је суштина поста“ каже трећи. Да, браћо. Немогуће је не очекивати таква питања у наше време. Оно ни мало не личи на време наших добрих и благочестивих предака. Са унапређењем просвете, коју смо ми злоупотребили, брзо су се код нас изменили не само карактер и обичаји народа, већ се увелико колеба и само устројство Цркве. Тако је знатно занемарен и свети пост. „Опет је пост“, говори данас сластољубиви и похотљиви Хришћанин. Да, мила браћо! Света Црква опет позива на пост. Већ нам је дуго снисходила. Већ осам недеља једемо сву храну. Неопходно је увести промену. Истоветна храна нам ипак досади, а ми волимо да мењамо јела. Зашто се онда упорно држимо истоветне и масне хране, и противимо се онда кад наступи пост? Посна храна је и по лекарским саветима здравија за човека; она јача тело и штити га од болести. Није добар знак то што желимо да једемо месо целу годину. То говори да смо ми слуге тела и крви и да је, по св. Апостолу стомак наш бог (Фил.3:19). „Који је сада пост“ опет запиткује Хришћанин, васпитан по данашњем устројству, слабо упознат са правилима Цркве. Сада је Апостолски пост, љубљени мој. Како постоје два поста у част и славу Спаситеља нашег, пост у част Мајке Божије, тако је установљен и пост у част Светих Апостола. Нужно је било одати поштовање врховним Апостолима, Петру и Павлу, а заједно са њима и свим Светим Апостолима, који су преносили Јеванђеље по читавој ва-

сељени, који су молили за нас и за наше спасење, претрпели велике муке, и жеђ, и наготу, и срамоту, и вређања, и тамнице, и страдање, и смрт. Сматрам даље да свети постови нису установљени само ради прослављања Светих, већ и за наше сопствено спасење, које се достиже смиравањем плоти, умртвљењем страсти, обновом духа, очишћењем и освећењем читавог човека. „Зашто служи пост“, још пита савремени Хришћанин.

„Чин спасења није у храни, него у разумном стицању хришћанских врлина“, додаће он. Наравно, стицање хришћанских врлина заиста јесте неопходно за спасење; али зашто пост није потребан? Зар га је Црква установила без потребе и циља? Зар установљење постова од стране Цркве није оправдано постом Самог Спаситеља, затим Светих и богоугодних мужева, па онда и свих Право-

славних Хришћана до нашег времена? Не, љубљени! Ми се све време повинујемо Матери нашој Цркви, која боље од свих познаје Свету вољу Божију, стога твоје неразумне приче не слушамо и не уважавамо. Зар нам не пребацују и то да ми, уздржавајући се од мрса, не уздржавамо се у коришћењу посне хране? Зар не кажу да ми, употребљавајући посну храну, имамо обичај да угађамо своје сластољубљу, користећи многу и разноврсну храну? То је тачно. Заиста, није похвално да се у време поста старамо о врсти хране, а не и о њеној умереној употреби. Истински пост јесте уздржање, не много честа, благовремена и умерена употреба посне хране. Али тај недостатак није тако велики преступ, колико је преступно право нарушавање постова. Хранећи се само посном храном у време постова, ми, као послушна деца своје мајке Цркве, у Божијим очима смо много виши и чистији од оних који, пренебрегавајући заповести Цркве, мрсе у време постова. Ми бар у посту не посежемо на живот Божијих створења. Бар у то време у нама се не таложи крв невиних животиња.

Нека за нас, браћо, буде света воља наше Мајке, Свете Православне Цркве! Нико да се не дрзне да мења устав Њен нарушавањем поста. Сматрам да смо ми Хришћани позвани не на чулна плотска задовољства, него на чиста, духовна наслађивања у Царству Божијем, које, по Апостолу, није ни јело ни пиће, него правда, и мир и радост у Духу Светоме (Рим.14:17). Боже наш, слава Теби!

М. Ј.

ВЕРА КОЈА СМИРУЈЕ РАЗУМ ЈЕ СПАСОНОСНА

*И ђаволи вјерују и дрхћу
(Јак.2:19)*

Чујмо шта говори Апостол. И ђаволи вјерују, чак не само да верују, већ и дрхћу пред Богом. А човек? Шта ради човек? Не верује, и у неверју своме још се и горди! Колико је људи било на свету, који су били пун знања, који су обожавали свој ум, а веру унижавали, одбацивали све свето и божанско? Нажалост, приметно је и у наше време да не покоравимо сваку помисао на послушност Христу (2 Кор. 10:5), и сада има људи, чија уста говоре поносите ријечи (Јуд. 1:16), људи који се узносе премудрошћу, која је лудост пред Богом (1 Кор. 3:19) и дрзну се против премудрости Божије, која је основ нашег спасења, и сила, на којој се темељи и која чува општи мир, благоустројство и поредак. Бедан је човек! Он хоће да превазиђе у нечастивости и саме демоне и сам себи постаје непријатељ. Истина је, по речима другог Апостола, да разум надима (1 Кор. 8:1) уображава, заблуди, а у тој заблуди се човек изгуби. Управо зато Спаситељ наш Господ и тражи од нас веру. Вера је смирење нашег разума. Разум не може појмити оно што, као истину, прима вера. Управо зато и не може, зато што је то изнад његовог домашјаја. Све оно што је божанско и тајанствено доступно је само вери. Вера је духовно око, које гледа оно што је скривено и тајно, спознаје, али не разуме, прихвата, али не испитује. Вера је тајанствени орган, путем којег Бог дарује човеку,

и човек прима од Бога благодат спасења. Вера је свети савез, посредством којег човек у Исусу Христу постаје близак Богу (Еф. 2:13), домаћи Његов (Еф. 2:19), и чедо (Јн. 1:12,13), а затим и наследник (Рм. 8:17), живота вечног.

Дакле, нико ко жели да се спасе, нека не стави свој ум изнад вере, тајну божанственога нека не подвргава суду природног разума. Све је божанско недостижно, али истинито. Један Бог нас спасава, и спасава нас управо вером у Исуса Христа. Који повјерује и крсти се, спашиће се (Мк. 16:16), рекао је Господ. Не схваташ како је могуће спасити се вером. А схваташ ли како је човек погинуо од вере? Поверовао- и погинуо. Поверуј и ти - и спасићеш се. Човек је изгинуо када је поверовао непријатељу Божијем. Ти ћеш се спасити када се повериш Благодатељу својему, Творцу и Богу. Они који су поверовали ђаволу зар нису дужни да верују Богу? Видиш- Бог нас спасава управо оним од чега смо погинули. Спознај, човече, премудрост Божију! Покори свој разум за покорност Христу (2 Кор. 10:5). Поверуј Богу и урачунаће ти се у праведност (Гал. 3:6).

Желиш ли да се одједном ослободиш страсти? Одречи се мајке свих страсти - самољубља.

Здравље душе је бестрашће и познање. Њих не може да стекне онај ко је поробљен телесним уживањима.

Уздржање са трпљењем и љубав са великодушностју искорењују и телесно и душевно сластољубље.

О АВВИ ЛОТУ

Дође један од стараца ка авви Лоту, који беше крај мале арсеноитске оазе, и замоли га за келију и овај му је даде. А старац беше веома болестан те се авва Лот постара о њему; па када би неки од монаха долазили да посете авву Лота, он их је водио да посете и болеснога старца. Али овај поче да им проповеда Оригеново учење, те се авва Лот ожалости, помишљајући: „Да оци можда не помисле да смо и ми такви“, али се због заповести о гостољубљу плашио да га отера одатле. И пође авва Лот ка авви Арсенију, коме исприча све о старцу. А авва Арсеније му каже: - Немој да га отераш, већ му реци: „Ево, од добара Божијих једи, пиј, како год хоћеш, само таква учења немој износити“; па ако хоће, поправиће се, а ако неће да се поправи, проузроковаће он сам свој одлазак из тога места, и неће у теби бити разлог. И пошто отиде, авва Лот тако и учини. А старац, чувши то, не хтеде да се поправи, већ стане да моли, говорећи: - За име господње, пошаљите ме одавде, јер не могу више да поднесем пустињу. Па тако устане и изађе, испраћен љубављу.

* * *

Причао је неко о томе како је један брат, који беше допао греха, дошавши да посети авву Лота, стално био узнемирен, те је улазио и излазио, не могавши да седне. А авва Лот му вели: - Шта је с тобом брате? А он рече: - Учинио сам велики грех и не могу да га исповедим оцима. Старац вели: - Исповеди га мени и ја ћу га носити. Овај му рече: - Пао сам у блуд, а да бих то остварио учионио сам жртву. А старац му вели: - Буди храбар, јер постоји покајање. Пођи, седи у пећину и једи сваки други дан, а ја ћу понети пола твога греха. А пошто се, дакле, наврше три недеље, старац се увери да је Бог прихватио покајање монахово. И он остане као послушник код старца све до његове смрти.

СПОМЕН СВЕТОГ ОЦА НАШЕГ ГРИГОРИЈА епископа у Асу код Ефеса

Свети отац наш Григорије беше пореклом са острва Митилина (Лезвоса), из села Акорни. Родитељи његови: Георгије и Марија, беху људи побожни и пуни врлина. Пошто неимађаху деце, они молитвама измолише од Бога овог Георгија, и одгајише га веома брижљиво, учећи га светим и божанским Писмима. У то време изиђе заповест од цара: да се са острва Митилине шаљу племићка деца у престоницу као таоци, проведу у њој три године, па се онда врате родитељима, а на њихово место иду друга деца. Тако би послан и овај блажени Георгије у својој четрнаестој години. Цар у то време беше Манојло Комнен. Живећи у Цариграду, дечак Георгије се не бављаше сујетним стварима, ни играма, ни телесним разновама. Напротив, он се подвизавао и изнураваше своје тело постом и строгим подвизима, изучавајући истовремено и духовне науке. Својом прилежношћу и бистрином он стече многа знања из многих наука. Учитељ му беше свети старац Агатон. Притом, Георгије се стараше не само да стекне знање о врлинама, него и да све врлине упражњава, нарочито врлину милосрђа. Зато је делио сиромашнима и своју сопствену недељну храну, остављајући себи само нешто мало, тек да се живот одржи. Када дође време да се деца - таоци врате својим кућама, блажени Георгије поступи овако: пошто је стално размишљао о пролазности овога света и свега светскога, и једино желео небеска непролазна и вечна блага, он одлучи да пође уским и тесним путем монашког живота. Због тога се он одрече и отаџбине, и родитеља, и света, и светских телесних жеља, и заједно са својим учитељем Агатоном он отпутова из Цариграда на Исток у манастир који беше подигао овај дивни Агатон. Поставши послушник у том манастиру, он проведе три године као испушеник на једном брду близу манастира. Онда зајеле да иде у Јерусалим да се поклати тамошњим светим местима, и да види духовне и врлинске подвижнике тамошње, да би од њих

још боље научио монашки живот. На то доби и пристанак старца Агатона. Кренувши на пут и дошавши у Свети Град, Георгије се најпре поклати животворном гробу Господњем, па онда оде у Јорданску пустињу. Тамо нађе многе подвижнике чији га подвизи задивеше. Гледајући њихове надчовечанске подвиге он се уплаши, и помисли исприча једном веома врлинском и искусном подвижнику, овај му одмах поможе да такве застрашујуће помисли изагна из свога срца. Предавши себе Господу, блажени Георгије остаде код тога старца као послушник, и ускоро прими од њега монашку схиму, и доби ново име Григорије. Живећи од тада у пустињи и хранећи се само биљем Григорије проведе на том месту око петнаест година, подносећи многа искушења и нападе од лукавих и одвратних демона. Обучен у силу вере и молитве и суза, и уз помоћ благодати, преподобни Григорије савлада све насртаје демона, и јави се као победник над њима. После тога он се опет сети свога старца Агатона, и донесе одлуку да се врати натраг к њему. Вративши се и наставивши преподобног Агатона, он се настани у својој првобитној келији на брду крај манастира, и ту настави своје надчовечанске подвиге. И к њему долажаху многи монаси и световњаци да се наслађују његовим душекорисним поукама. Пошто у то време обудове на Истоку епископија звана Асос, клирици и монаси тражаху од Васељенског Патријарха и Синода да им нађу и поставе једног достојног јерарха. У то време деси се у Цариграду и ава Агатон, који познаваше Патријарха. Он исприча Патрујарху и светом Синоду подвиге овог блаженог Григорија. Патријарх и цар писмом позваше Григорија да дође у Цариград. Незнајући зашто га зову, преподобни Григорије дође у престоницу, и би рукоположен и против своје воље за епископа Асоског у митрополији Ефеској. Примивши на себе архипастирско

бреме, блажени Григорије удвостручи своје подвиге. Но поред личних подвига он имађаше и пастирске подвиге богослужења и проповедање речи Божије. Све своје бриге он окрену на старање како да привуче душе творењу заповести Божијих, и како да их принесе Богу као жртву чисту и беспрекорну. При томе он је, као мудри пристав дома Божјег, понекад употребљавао строгост а понекад благодат. Напредујући тако у пастирствовању и руковођењу стада Христовог, свети Григорије ни тада не остаде на миру од лукавог мрзитеља сваког добра - ђавола. Јер ђаво подстаче неке клирике из његове епископије да га оклеветају код Патријарха и Синода. Али Бог даде те ни Патријарх ни остали архијереји не повероваше тим клеветима. Међутим, када се ови клирици, добивши опроштај од преподобног Григорија за свој први грех, поново побунише против њега и опет га стадоше клеветати код Патријарха и Синода, он са учеником својим Лавом једне ноћи тајно напусти епископију и чамцем пређе на острво Тенедос, у Јејејском Мору, и настани се неко време у једном тамошњем манастиру. Ту он постриже у монашку схиму свог ученика Лава, давши му име Леонтије. Затим пређе на острво Митилину, где посети своје село и своју мајку, па се онда са Леонтијем удаљи на оближњу гору звану Пријант. Желећи да на том пустом месту подигне манастир, он најпре претрпе многа искушења од демона и од околних људи. Али затим доби од Бога благодатну помоћ и дар чудотворства, те и оближње људе обрати на добро и демоне победи. На тој гори он подиже дивну цркву Пресветој Богородици. И око цркве сагради келије, те то место постаде манастир. И многи монаси, слушајући за подвиге и светост блаженог Григорија, слеглоше се у његов манастир. Пошто поживе још неко време и учини многа чудеса, блажени Григорије се престави у миру и отиде ка Господу. Из његовог гроба потече извор воде живе и лековите на славу Божју и на спасење многим.

НЕ МАЛАКСАВАЈ У ПОДВИГУ

Не допусти срцу да се понада да си коначно победио. Докле год не станеш на суд Божји, не чујеш пресуду и не сазнаш какво ти је место додељено, све дотле твоја служба Богу налази се под страхом, и у стању нерешеном.

Докле годе се човек налази у телу, не сме да буде сигуран и верује у себе. Јер човек није неизменљив. Зато треба да пребива у непрекидном подвигу. Докле год траје борба, дотле се човек налази у страху и трепету. Он не зна да ли ће данас победити, или ће бити побеђен; не зна ни шта га сутра чека: да ли победе или пораз.

Не сматрај себе да си умро за грех, докле год те враг напада, било у сну или на јави... (ава Исаија).

Све науке и вештине имају свој циљ и крај... Тако и наше подвижништво има свој циљ и свој крај, ради кога неуморно и са задовољством предузимамо све трудове.

Крај нашег подвижништва јесте Царство Божје, а циљ - чистота срца, без које се не може достићи тај крај. Ка оном циљу прикован је наш поглед и њему треба да буде управљено наше стремљење, као по правој линији, и ако некад наша мисао мало скрене од њега, одмах је треба исправљати, као по лењиру.

Тако учи свети Павле, кад говори онима који су примили јарам Христов: *имайте плод ваш у свейшима, а крај - живој вечни* (Рм. 6,22). Тиме као да је рекао: циљ је ваш - чистота срца, а крај живот вечни. И што год може да нас упуту том циљу, то јест чистоти срца, томе треба да следујемо свом снагом, а све што нас одвлачи од њега да избегавамо, као штет-

но и погибелно. Јер ради овог циља ми све подносимо и чекамо. Ради њега се остављају родитељи, отаџбина, положаји, богатство, утеха овог света и сва задовољства, то јест да би се очувала постојано чистота срца... Ради ове чистоте се одлази у пустињу, држе постови, бдења, трудови, трпи сиромаштво и остале добродетељи (Јован Касијан).

ЖИВИТЕ ДУХОМ!

Као што је ради освежења ваздуха, да би га снабдели животворним састојцима потребно, да уводимо у одају спољашњи ваздух; исто тако и у душу - која је као ваздух што се налази у одаји нашег тела - треба помоћу вере и љубави проводити животворни дах или струју Божанственога Духа, и тада ће се они сваки пут оживљавати и добиваће нове снаге и љубав.

МОЛИТЕ СЕ НЕПРЕСТАНО!

А кад се молиш, не говориш много, као незнабожци; јер они мисле, да ће за многе речи своје бити услышени (Мат. 6,7).

Објашњавајући ове еванђелске речи св. Златоусти говори: „Спаситељ овде забрањује дуге молитве, усталом дуге не по времену трајања, већ по множини и дужини речи (Беседа на Мат. део I). То значи, не треба мислити одстојаћу толико и толико богослужења и читаћу толико и толико молитава, и то је доста, бићу прав пред Богом. Не, јер по речи апостоловој молитве се без престанка значи, будите вазда у молитвеном расположењу, то је оно што вреди пред Богом!

О. Јован
Кронштатски

Узрок душевне злоће јесте самољубље. Самољубље, пак, јесте телољубље (или самосажаљење).

Особина словесне силе јесте потчињавање (себе) словесности, и потчињавање и поробљавање (себи) тела.

Срамно је да се словесно потчињава бесловесноме, и да се мисли искључиво о подмиривању бестидних похота.

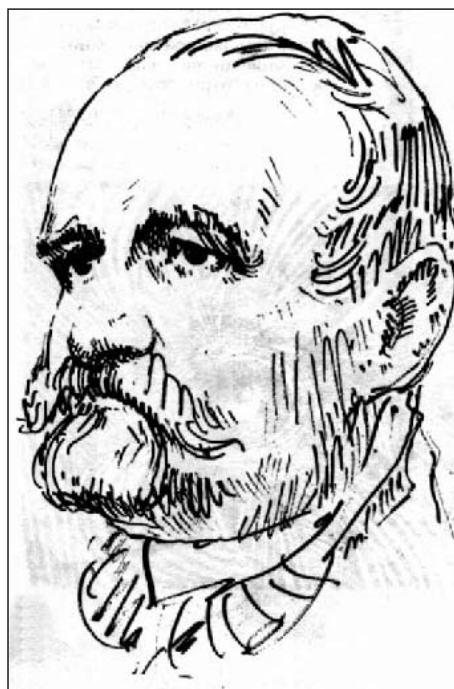
Лукаво дело словесне душе јесте да остави свог Творца и да обожава тело.

Теби је заповеђено да ти тело буде слуга, а не да се противприродно ставиш у ропство његовим уживањима.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ (1833 - 1904)

Благословљен од Симе Милутиновића још у колевци („Дабогда био песник“) Змај је уистину био и остао највећи и најплоднији песник романтизма. Родио се у Новом Саду, где је завршио основну и ниже разреде гимназије. Више разреде завршио је у Халашу и Пожуну. После завршене гимназије уписао се на права у Пешти, наставио студирање у Прагу, а завршио у Бечу. Као свршени правник добио је место подбележника у Новом Саду (1861). Бавећи се све више књижевним радом, даде оставку на дужност и покрене лист „Јавор“. У то време се и оженио и певао најбоље љубавне песме: „Ђулићи“. Почетком 1863. године буде постављен за надзорника Текелијанума у Пешти, где се уписа на медицину, да би био што више самосталан, и изађе као доктор медицине (1869. године). За то време је уређивао и хумористички лист „Змај“, по коме је и добио популаран надимак. По свршеној медицини дође у Нови Сад, где се бавио лекарском праксом, а нарочито књижевношћу. Из Новог Сада пређе у Панчево, где покрену нови хумористички лист „Жижу“. У Панчеву му умре супруга Ружа, коју је онако лепо опевао у „Ђулићима“, а чија је смрт сада изазвала најлепше лирске изливе у „Ђулићима увеоцима“. Због смрти жене пресели се у Карловце, а затим у Футог за општинског лекара. У Футогу га задеси и последња породична жалост: умре му и последње дете Смиља. Оставши Футог оде у Нови Сад. У то време пада и прослава двадесетпетогодишњице књижевног рада. Из Новог Сада пресели се у Сремску Каменицу као општински лекар. Ту је купио кућу (која је позната под именом „Змајевац“) лепо је уредио и ота-

да ма где ишао, увек је у Каменицу навраћао. У времену ратова (1876 - 1878. год.) Змај уређује у Новом Саду „Илустровану ратну Кронику“, а као продужетак

шаљивог дела те Кронике, поникао је трећи хумористички лист „Стармали“ (излазио од 1878 - 1889. год.). Ускоро се прими за драматурга Народног позоришта у Београду, али пошто га је та дужност спречавала да ради на књижевности и лекарској пракси, даде оставку и оде у Беч. Ту је покренуо лист „Невен“ (1881. год.) који је, касније у Новом Саду, Београду и Загребу, излазио преко двадесет година и на коме је Змај радио до смрти. Из Беча је опет дошао у Београд, где је примио признање Народне скупштине у виду годишње помоћи од 4000 дуката (1892. год.). С јесени 1898. године

Змај напусти Београд и оде у Загреб, где је 13. јуна прославио тридесетогодишњицу рада на књижевности. При крају живота опет се вратио својој драгој Каменици, где је умро 1. јуна 1904. године, и ту је сахрањен. Сахрана Змајева у Каменици претворила се у велику народну свечаност. Представници свих крајева Српства, многи културни и јавни радници, узели су учешћа у овој свечаности и тиме одали последњу пошту, а и велико признање, овом заслужном песнику и Србину. Поред осталих говора, над простом раком, целивајући земљу из ње, одржао је Јанко Веселиновић опроштајни говор: „Беше то такав потресан приказ да је ретко које око остало суво“ („Браник“ - Н. Сад).

ДРАГОЦЕНОСТ ЉУДСКЕ ДУШЕ

Удуби се у умну суштину душе и то не тек олако, површно. Бесмртно душа је драгоцен сасуд. Види како су велики небо и земља, па ипак Бог не показује толику љубав према њима, као и према теби. Погледај на своје благородности и достојанство, јер није послао анђеле него је сам Господ дошао да се заузме за тебе, да подигне погинулог, изранављеног, да ти поврати првобитни лик чистог Адама. Сам Бог дошао је да да Себе за тебе и да те избави од смрти. Стани чврсто и представи себи какво је то старање о теби.

ТРИ ИСПОСНИКА

*А кад се молише, не говорише много, као незнабошци; јер они мисле да ће за многе речи своје бити услужени. Ви пак не будише као они; јер зна Отац ваш иша вам пре-
бу прије молише ваше. (Мт. 6, 7-8).*

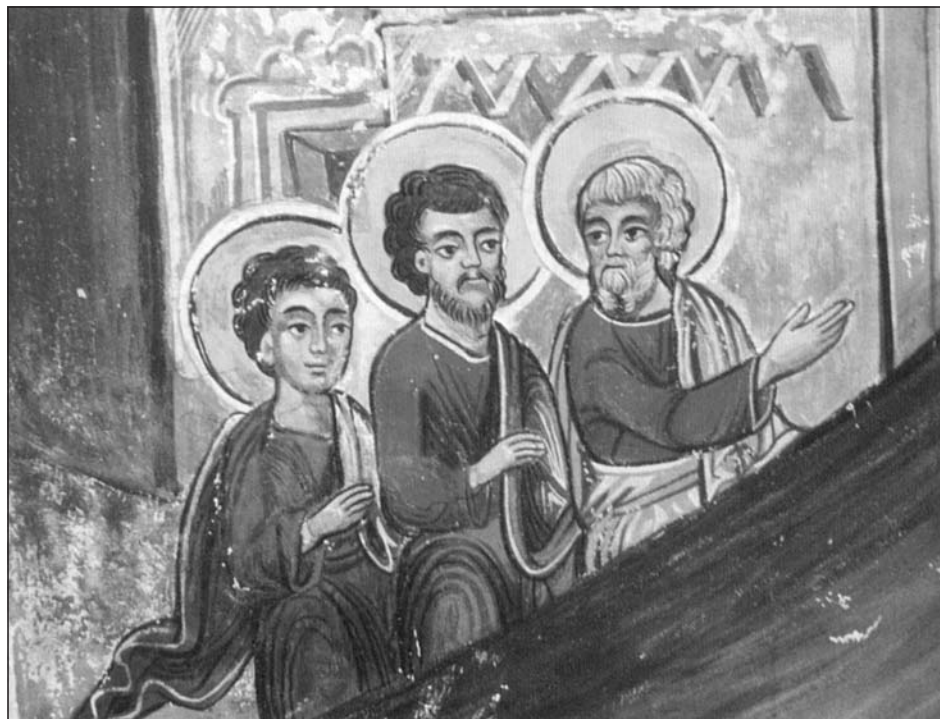
Владика из града Архангелска путовао је бродом у Соловецки. Тим истим бродом путовали су богомољци божјим угодницима. Ветар је био повољан, време ведро, није било таласа. Богомољци - од којих су неки лежали, неки јели, неки седели у групама - разговарали су један с другим. И владика је изашао на палубу, шетао је тамо - амо по мосту. Дође владика до прамца, види, окупила се група људи. Омањи човек показивао је нешто руком према мору и говорио, а људи су слушали. Владика застане, погледа тамо куд је показивао Човек: ништа се није видело, само се море пресијавало на сунцу. Приђе ближе и стаде слушати. Опази човек владика, скиде капу и ућута. И остали опазише владика и поскидаше капе у знак поштовања. - Не снебивајте се, браћо - рече владика, - и ја сам пришао да чујем шта прича овај честити човек. - Та ето прича нам рибар о испосницима - рече један одважнији трговац. - О каквим испосницима? - Упита владика, дође до оградe палубе и седе на сандук. - Ис-
причај да и ја чујем. шта си показивао? - Ма ено назире се острвце - рече човек и показа напред на десну страну. - На оном острвцу живе испосници, спасавају своје душе. - Где је острвце? - Упита владика. - Будите тако љубазни и гледајте у правцу моје руке. Видите облачић, мало улево од њега доле види се као нека пруга. Владика је гледао, гледао, мрешкала се вода на сунцу, али његове непри-
викле очи нису могле ништа да виде. -

Не видим - рече. - Па какви то испосници живе на том острвцу?

- Божји људи - одговори сељак.

- Одавно сам чуо за њих, али ми се није пружила прилика да их видим, тек сам их прошле године видео. И рибар настави да прича како је био кренуо да лови рибу, како га је струја однела до тог острва и није знао где се налази. Ујутру је кренуо да извиди

тако стар, у похабаном кафтану, широка седа пожутела брада, а човек јак: преврну мој чамац као чабар, не стигох ни да му помогнем - а и он је исто тако озарен. А трећи је висок, брада му до колена и бела као снег, а он смркнут, обрве му се наднеле над очи и на себи нема ничег, само је опасан рогожином. - О чему си разговарао с њима? - упита владика.

где се налази, наишао на земуницу и угледао крај земунице једног испосника, а затим су се појавила још двојица; нахранила су га и осушили му одело и помогли му да поправи чамац. - Како изгледају? - упита владика. - Један је малац, погурен, у дубокој старости, у овешталој ризи, биће да има преко сто година, седа брада почела већ да се лиња, и непрестано се осмехује и озарен је као анђео небески. Други је виши растом, исто

- Махом су ћутке радили, мало су разговарали један с другим. Погледа ли један, онај други већ разуме. Стадох припитивати високог, живе ли одавно овде. Намршти се он, промрмља нешто као да се љути, а онај омалени старац одмах га ухвати за руку, осмехну се - и високи се смири. Старина само рече -спаси нас- и осмехну се. Док је сељак говорио, брод се све више приближавао острву. - Ево, сада се савсим добро види -

рече трговац.- Будите тако љубазни и погледајте, ваше преосвештенство - рече он показујући. Владика се загледа. И заиста, угледа црну пругу - острвце. Гледао је владика, гледао, па крену с прамца према крми, дође до крмара.- Какво се то острвце вели - види тамо? - Некакво безимено. Много их је ту. - Је ли тачно - вели - да тамо старци Живе испосничким животом?- Прича се, ваше преосвештенство, али ја не знам је ли то истина. Рибари су их, веле, видели. Али, богме, они и напразно блебећу. - Желео бих да се искрцам на острво да видим испоснике - рече владика.- Може ли се то икако?- Бродом се не може прићи - рече крмар. - Чамцем би се могло, али треба питати капетана. Позваше капетана. - Желео бих да видим те испоснике - рече владика.- Да ли бисте могли да ме пребаците? Капетан га стаде одвраћати.- Свакако да бисмо могли, али ћемо се дуго задржати, и, ако ми је допуштено да приметим вашем преосвештенству, немате их рашта видети. Људи су ми причали да су ти старци који тамо Живе ужасно глупи, ништа не схватају и ништа не умеју ни да кажу, као какве морске рибе. - Али ја бих да их видим - рече владика.- Платићу вам за труд, одвезите ме. Другог излаза није било, капетан издаде наредбу, морнари управеше једра на другу страну. Крмар окрену брод, запловише према острву. Изнесоше владики столицу на прамца. Он седе и загледа се. Сви се људи окупише на прамцу, сви гледаху према острву. И они који су имали оштрији вид, већ су видели стене на острву и показивали земуницу. А један је чак разазнао и три испосника. Изнесе капетан двоглед, погледа кроз њега, пружи га владичи. „Заиста - вели - тамо на обали, десно од велике стене, стоје три човека“. Погледа владика кроз двоглед, управи га на ту страну, стварно, стоје тројица: један висок, други мањи, а трећи сасвим мали; стоје на обали, држе се за руке. Капе-

тан приђе владичи.- Овде, ваше преосвештенство, брод мора да стане. Ако вам је по вољи, изволите се одавде пребацити Чамцем, а ми ћемо се усидрити. Истог часа одмоташе уже, оборише сидро, спустише једра - брод се трже, заљуља. Спустише чамац, ускочише веслачи, а владика сиђе низ лествице. Укрца се владика у чамац, седе на клупицу, прихвати-

ше се морнари весала, запловише према острву. Допловише у трен ока. Виде, стоје три испосника: високи - го, опасан рогожином, мањи - у похабаном кафтану, и погрбљени старац - у старој ризи; стоје сва тројица, држе се за руке. Пристадоше веслачи уз обалу, чакљом привукоше чамац обали. Изађе владика. Поклонише му се испосници, он их благослови, а они му се још дубље поклонише. И владика им поче говорити. - Слушао сам - вели - да ви, божији старци, во-

дите овде испоснички живот, молите се за људе Христу-Богу, а ја сам ето, по милости Божијој, недостојни слуга Христов, коме је наложено да се стара о његовом кротком стаду; те сам желео да и вас, слуге Божије, видим и да вас, ако могу поучим. Испосници ћуте, осмехују се, погледају један другог. - Реците ми како водите испоснички живот и како служите Богу - рече владика. Уздахну средњи испосник и погледа у најстаријег, у старину; намршти се високи испосник и погледа у најстаријег, у старину. И осмехну се најстарији, старина и рече: „Не знамо ми, слуго Божији, служити Богу, само себи служимо, себе хранимо“. - Како се ви молите Богу? - упита владика. И старина рече: „Овако се молимо: Тројица вас, тројицу нас спасите“. И само што старина испосник то рече, сва три испосника подиглоше очи према небу и сва тројица рекоше: „Тројица вас, тројицу нас спасите!“ Насмеја се владика и рече: - То сте ви чули за свету Тројицу, али се не молите како ваља. Допали сте ми се, божији старци, видим да желите угодити Богу, али не знате како да му служите. Не треба се тако молити, већ ме слушајте, научићу вас. Нећу вас учити по свом нахођењу, већ ћу вас научити из Светог писма, онако како је Бог наложио свим људима да му се моле. И поче владика испосницима тумачити како је Бог открио себе људима: протумачи им за Бога Оца, Бога Сина и Бога Духа Светог и рече: - Бог Син је сишао на земљу да спасе људе и научио је све како да се моле. Слушајте и говорите за мном. И стаде им владика говорити: „Оче наш“. И понови један испосник: „Оче наш“, понови други: „Оче наш“, понови трећи: „Оче наш“. - Иже јеси на небесјех. Али се смете средњи испосник, не рече тачно; не изговори добро ни високо, голи, уста су му била обрасла брковима те није могао изговарати чисто; неразговорно промрмља и најстарији безуми испосник. Владика

понови још једном, и испосници поновише још једном. И седе владика на камен, и испосници стадоше крај њега, и гледаху му у уста, и понављаху за њим, док им је говорио. И све до вечери задржа се владика с њима; и десет и двадесет, и сто пута понављао је једну реч, и испосници су понављали за њим. Они су грешили, он их је поправљао и нагонио их да поново понављају из почетка. И не напусти владика испоснике све док нису научили молитву господњу. Очиташе је они понављајући за њим и очиташе је и сами. Најпре је научио средњи старац и изговорио целу. И владика је тражио да је још једанпут и још једанпут каже, и он понови још једном, и друга двојица су поновила целу молитву. Веш је почело да се смркава, месец се стаде помањати иза мора, кад владика устаде да крене на брод. Опрости се владика од испосника, они падоше пред њим на колена. Он их подиже и редом их изљуби, наложи им да се моле како их је научио, седе у чамац и запловише према броду. И пловио је владика према броду, слушао је како испосници у три гласа гласно понављају молитву господњу. Стадоше се примицати броду, нису више чули гласове испосника, већ су их само видели при месечини: стоје на обали, на оном истом месту, три испосника - анај мањи у средини, а високи са десне, а средњи са леве стране. Довезе се владика до брода, попо се на палубу, дигоше сидро, разапеше једра, ветар их напе, покрену брод и они запловише. Дође владика на крму, седе тамо и једнако гледаше према острвцу. Испосници су се у почетку видели, затим су ишчезли из вида, назирало се само острвце, затим је и острвце ишчезло, само је море треперило при одсјају месеца. Богомољци легосе да спавају и на палуби се све примири. Владици се, међутим није спавало, седео је сам на крми, гледао море, тамо где је ишчезло острвце и размишљао о добрим испосницима.

Мислио је на то како су се они радовали што их је научио молитви, и захваљивао је Богу за то што га је упутио да помогне божијим испосницима, да их научи божијој речи. Седео је тако владика, размишљао, гледао море, гледао у оном правцу где је ишчезло острвце. И светлуца му нешто пред очима - Час овде, час онде

О Ономе ко је по природи добар, добро умуј, и о сваком човеку помишљај добро.

На Дан суда ћемо дати одговор пред Богом ђа речи, дела и помисли.

Навикнутост на врлину или зло нагони нас да говоримо и чинимо добро или зло.

светлуца светлост на таласима. На једном опази, блиста се и беласа нешто у снопу месечине: беласа се или галеб или једро на чамацу. Загледа се владика. „чамац - помисли - на једри-ма јури за нама. Брзо ће нас стићи. Био је далеко, далеко, а сада се већ види сасвим близу. Али, да је чамац није чамац, на једро не личи. А нешто јури за нама и сустиже нас“. И владика никако да разазна шта је то: да је чамац није чамац, да је птица није птица, да је риба није риба. На човека личи, прилично је велико, али откуд човек на сред мора. Устаде владика, приђе крмару: - Погледај - вели - Шта је то? - шта је то, рођени мој? шта је то? - упита владика, а већ и сам види, јуре по мору испосници, беле се и беласају њихове седе браде, и као да стоје, приближавају се броду. Обрну се крмар, препаде се, остави кормило и повика продорним гласом: - Господе! испосници јуре за нама по мору, као да иду по земљи! - Чуше људи, устадоше, појурише сви према крми. Сви видеше: јуре испосници, држе се за руке - оба крајња машу руком, дају им знак да стану. Сва тројица јуре по води као по сувом а не мичу ногама. Не стигосе морнари да зауставе брод, а испосници већ стигосе, приђосе уз сам бок брода подигоше главе и проговорисе у један глас: - Заборавили смо, слуго божија, заборавили смо твој наук! Док смо понављали - памтили смо, само што смо престали да понављамо, промаче нам једна реч - заборависмо, све се распрши. Све смо заборавили, научи нас опет. Прекрсти се владика, наже се према испосницима и рече: - Услишиће Бог вашу молитву, старци божији. Немам вас рашта учити. Молите се за нас, грешне! И владика се поклати испосницима до земље. И застадоше испосници, окренуше се, кренуше морем натраг. Све до јутра видела се светлост на оној страни куда су отишли.

Л. Т.

ПОРОДИЧНЕ ДУЖНОСТИ БРАК И ПОРОДИЦА

Почетак и основ друштвеног живота је у породици, а њен пак основ лежи у браку. Брак је Богом благословена веза између мужа и жене, и од самог почетка он је био не само природни, него и морални однос супруга. Бог је благословио брак још у рају, а Исус Христос, изједначивши мужа и жену у правима, подигао је брак на степен тајне и упоредио га са Својим односом према цркви. Брак је само онда благословен, кад га црква освети и благослови, а ова опет благосиља брак само онда кад је он природан и законит и закључен драговољно, из љубави, а не принудом или под морањем. Неприродан је брак кад врло стар човек узима младу жену, и обратно, а незаконит кад су супрузи у сродству, кад су болесни душевно итд. Ванбрачни живот противан је Божанским и људским законима. У старом завету се каже: „Не чини прељубу“ (седма заповест).

Иако је брак Богом благословен ради подизања и умножавања рода људског, опет зато сви не морају да ступе у брак.

Има људи који, из превелике жеље да боље послуже Богу и ближњима, не ступају у брак и дају завет девичанства (монаси и монахиње). Тај је завет такође Бог благословио, и они који га дају добиће велику награду на небесима (Апок. 14,1-5). Али у Светом писму пише да се сви не могу одрећи брака, него они којима је то дано. „Ко може примити, нека прими“ (Мат. 19,12).

Супрузи са својом децом чине породицу, а уједињење породице чине друштва и државе.

Пре него што човек постане члан друштва и државе и пре него што добије право грађанског живота, он треба да пора-

сте и да се васпита за грађански живот. То васпитање добија он у породици од својих родитеља, а доцније од учитеља. Породица полаже основе за ред и поредак у грађанском животу.

Као што чланови породице имају разна права, врше разне дужности и стоје у разним односима међу собом (једни су старији и заповедају, други су млађи и слушају), такво је исто уређење и поредак у грађанском и државном животу. У породици се васпитавају и добри и побожни чланови цркве и послушни грађани државе. Љубав према породици и породичном огњишту шири се до љубави према отаџбини, до готовости да се принесу највеће жртве, па и сам живот, за Бога и за закон, за родитеље, жену и децу, браћу и за све чланове своје државе. Ако се чланови једне породице науче у њој свему што је добро и узвишено, они ће и као чланови друштва бити добри и на своме месту.

О ВЕРИ

Човек може вршити своје дужности према Богу само ако верује у Бога. То значи да је вера прва и најглавнија човечја дужност према Богу.

По речима апостола Павла: „Вера је тврдо уздање у оно чему се надамо, доказ за ствари које се не могу видети“ (Јевр. 11,1). Другим речима, веровати значи држати за истину све оно што нам је Бог објавио, и чему нас црква учи да је од Бога објављено.

Вера се разликује од знања не по истинитости самих верских предмета - предмети верски истинити су као и предмети знања, - већ по постанку и по начину познања. Вера потиче из дубине нашег бића и обузима све силе наше душе: разум, вољу и осећања, а знање се задобија спољашњим утисцима и разумом. Знање је само ствар разума, а вера - и разума, и срца, и воље. Стога вера је врлина, јер ту човек слободно признаје биће невидљивог Бога и истинитост свега саопштењем у откривењу. Знање нема карактер врлине, јер се оно намеће човеку без обзира на његову вољу.

Неке верске истине могу се схватити разумом; а неке остају тајне. Али и многе ствари и појаве у видљивој ограниченој природи такође су тајна.

Вера је сваком човеку за спасење потребна. У Светом писму пише: „Без вере није могуће угодити Богу“ (Јевр. 11,6). На другом месту стоји: „Који узверује и покрсти се, спасиће се, а ко не верује осуђиће се“ (Марк. 16,16).

Вера задовољава све праве и више потребне човеће:

Вера објашњава, учвршћује и допуњује разум.

Вера храбри и потстиче нашу вољу на добро.

Вера оплеменењује наша осећања, она нас у срећи и задовољству успокојава, а у беди и невољи теши и крепи.

Вера условљава морални и друштвени живот и напредак, јер морал добија своју снагу и моћ тек од вере.

ОСОБИНЕ ВЕРЕ

Православна хришћанска вера треба да се одликује овим особинама:

Православни хришћанин треба да искрено верује у целокупно Божје откривење које се налази у изворним књигама хришћанске вере: у Светом писму и Светом предању, у оно што православна црква налаже да верујемо. Таква вера је општа и права.

Сваки православни хришћанин дужан је да верује онако како учи православна црква. Тада је вера чиста.

Вера треба да је стална. Сталност вере је у томе, што човека не може ништа поколебати у његовом верском уверењу, ни сумња, ни корист, ни страх, ни сама смрт.

Вера треба да буде жива. Православни хришћанин треба не само да исповеда своју веру мислима и речимас, него да је и примењује у животу и раду. Православна хришћанска етика тражи да се вера показује у добрим делима. Вера нема вредности, ако се не показује у добрим делима, она је без добрих дела мртва. Исус Христос каже: „Неће сваки који ми говори: госпode, Госпode, ући у царство небеско, но који чини по вољи Оца мојега који је на небесима“ (Мат. 7,21). Апостол Јаков каже: „Као што је тело без духа мртво, тако је и вера без добрих дела мртва“ (Јак. 2,26).

Греси против вере. - 1) Неверовање у Бога или атеизам је гледиште по коме човек уопште не признаје Бога и верске истине, иако је имао прилике да се с вером упозна.

Атеизам је изузетна појава у људском роду. Он се јавља као последица површног образовања или рђавог васпитања. Атеисти нису ни неуки, ни високо учени људи, већ површно образовани. Највећи

су научници били религиозни људи: Кеплер, Њутн, Ампер, Кант и др. Велики филозоф Бакон Веруламски каже да површно знање одвраћа човека од Бога, а свестрано знање привлачи људе Богу.

Не вреди пак ни узимати у обзир неморалне људе који одричу Бога да би се ослободили својих дужности или страха од казне за своја недела.

Неверовање и изопачено веровање у Бога постоји и под другим називима. Позитивизам је веровање само у оно што се чулима може познати. Материјализам је веровање да Бог не постоји, него само материја из које је све произишло. Деизам је веровање да постоји лични Бог, Творац света, али да је он по створењу оставио свет самом и о њему не промишља. Пантеизам је веровање да лични Бог не постоји, него да је Бог и свет или природа једно исто.

Равнодушност према вери или индиферентизам је грех према вери у који падају чешће школовани људи. Индиферентизам може бити најпре теоретски, кад се сматра да су све вере, особито хришћанске, подједнако спасоносне и истините. То никако не може бити, истина је само једна. Апостол Павле каже: „Ако и ми, или анђео с неба јави вам јеванђеље друкчије, него што вам јависмо, проклет да буде!“ (Гал. 1,8).

Практични индиферентизам постоји код људи који су немарни и равнодушни према верским истинама. Они слабо маре за питања о вери и за верске прописе, и само се по имену убрајају у верне.

Индиферентизам лако прелази у атеизам.

Сумња или колебање у вери или скептизам је грех оних који припадају вери, али у многе верске истине сумњају. Та-

кве људе Свето писмо поређује с морским валима које ветрови подижу и размеђу (Јак. 1,6). Тај је грех утолико опаснији што после њега лако може наступити потпуно неверовање. Нарочито је за осуду онај који сумња о вери, јер је није добро упознао.

Многобожство је грех, кад се место у једног истинитог Бога верује у многе лажне богове.

Јерес је верска заблуда и упорно остајање у њој, то је управо гажење верских догмата које је црква признала и утврдила.

Празноверица је грех који се налази често код непросвећених људи. Празноверица се састоји у веровању да неке обичне ствари и људи имају натприродну моћ и божанску силу. Верујући тако, празноверци се пре обраћају тим стварима него свемогућем Богу. Празноверци су и они који Бога поштују само спољашњим начином, а срце им је далеко од Бога. Исус Христос каже: „Ови људи приближују се к мени устима својим, и уснама поштују ме, а срце њихово далеко стоји од мене; но узалуд ме поштују“ (Мат. 15,8).

Има разних видова празноверства или сујеверја: врачање, чини, изазивање духова (спиритизам), веровање у вештице, вампире и сличне ствари, потом празновање неких дана које црква није прописала.

Напуштање истините вере због страха од људи или какве светске користи бива у случајевима, на срећу ретким, кад се напусти своја вера из рачуна, што јако унижава достојанство човека и вређа Бога.

И. В.

НЕКАД И САД

Окупиран савременим темпом живота, савремени човек је запоставио неке од својих основних дужности. Док је некада био идеал породични стандард, бројна деца окупљена око домаћег огњишта, која су одгајана под благотворним дејством породичне топлоте и религијске светлости, данас, отуђена породица, стреми животном стандарду који се одражава у дивно обликованим и бљештавим производима технике који су постали мерило друштвеног престижа. Наши преци све своје време и умешност поклањали су деци. Недељом и празником, озарени светлошћу кандила пред славском иконом, ишли су сви у храм изворној светлости, Христу, где је душа узростала и прерастала и тело, и храм, и породицу, и стапала се са вечним духом преко кога су се људи зближавали, упознавали и волели. Наши савременици, сво своје време и знање употребљавају у трци за динаром, личном забавом, за стандардом. Деда и баба сметају и старошћу, и заосталошћу и болешћу. Мати и отац на послу, а дете као крхка биљка у подруму, или уплашена птичица у крлетки, расте без топлоте и светлости. Родитељи су не само умирлили своју савест, већ су и поносни, јер им дете има такве играчке какве није видела ни Алиса у земљи чуда, има такву храну и послестице какву дедови ни о Благдану нису имали такво одело какво су они само у машти прижељкивали. Без нужне братско - сестринске љубави, са хладном техничко - урбаном родитељском љубављу, дете је окренуто себи, свом непознатом, сиромашном свету и расте не само са егоцентричним навикама, већ без корена, на површини живота, тако да га и најмања непогода крши и ломе. Техничка зграда човечанства, са атомском бомбом на врху, назире се већ као савре-

мена вавилонска кула која прети да помете разум људи ништа мање трагично него некада у библијско време. Некада су деца расла и васпитавала се по освештаним правилима прошлости, која је неговала и чувала породица, школа и црква. Сада мала душа с правом остаје збуњена пред оним што види у породици, чује у школи, а доживи у цркви. Ко ме ће се приволети царству? Најчешће ни једном, јер многе противуречности прогоне човека у настојању да нађе сопствени пут афирмације! А ти путеви често воде на

беспућа сутрашњице! Колико јуче деца су расла и улазила у живот одраслих у етапама, уживајући благодети и радости детињства, чари младости и ситости зрелог доба. А данас! Из детињства се директно улази у сва знања и табуе одраслих са свим последицама које такви скокови собом доносе. Под видом напредних назора (а у ствари из комерцијалних разлога) одузима се деци детињство и даје им се, не млеко, већ најчвршћа храна ко-

ју ни одрасли не могу да сware. Најсветије осећање стида, које је својствено само човеку, полако нестаје под навалом голотиње сваке врсте (да би тровање, поред употребе дрога, било комплетно) и до те мере изопачава невиност детињу да му неће моћи да помогну ни сви психијатри света. Тако некада, овако сада ...! А од тог „некада“ до овог „сада“ нема много више од тридесетак година. Те нагле промене доносе собом велике потресе како код појединаца, тако и код групе. Дванаести је час да то питање узму у своје руке компетентни: теолози, педагози, психолози, социолози, да се њиме озбиљно позабаве и пронађу најсигурније путеве савременог васпитања. Не заборавимо да свако време има својих тешкоћа и да је величина одраслих да га схвате и потчине себи, како би било што мање штете и за појединца и за друштво.

*Припремила
Теодора Пајух*

ДУША БЕЗ БОГА ИСТО ЈЕ ШТО И ДОМ БЕЗ ДОМАЋИНА

Као што је дом у коме присуствује господар пун намештаја, украса и лепота, тако је и душа која у себи има Господа свога и у којој Он станује, испуњена сваким украсима и лепотама... Али тешко кући чији је господар одсутан, јер се она запушта и опусте и постаје пуна сваке нечистоте и неуредности... Тешко души која не устане после свога пада и која у себи има зле учитеље и саветнике, који ју убеђују и присиљавају да живи у непријатељству са њеним жеником Христом.

ВЕРУЈЕМ ГОСПОДЕ

Верујем Господе да постојиш, и да мислиш на душе наше и душе наших умрлих предака и да нас ниси напустио. Верујем и да чујеш јецаје и плач деце Твоје и негде дубоко у души својој осећам присуство Твоје, и да не даш оно што је вредно да пропадне, него васкрсаваш и дарујеш живот. Верујем и да нас ниси напустио чак и кад нам је најтеже било, да нам враћаш осмех на лица, да си нам удахнуо живот, да нам дарујеш љубав. Грешни јесмо пред Тобом Господе, али је велика љубав Твоја и срце Твоје. Верујем Господе да си вечан, да си наша бића створио са таквом лепотом и да треба такви да будемо и да останемо, греховима својим да не прљамо душу своју. Благодаримо Теби Христе Боже који си нас удостојио оволике победе, који си молитвом Пресвете, Преблагословене славне владичице Богородице и мајке Твоје даровао милост и дар Божији многострадалном и многогрешном роду српском, и показао колика је љубав и милост Твоја. Колико је само суза потекло низ образ и каква радост у срцима свих нас, у једном трену су се објединиле и прошлост, и садашњост и будућност. Ништа Господе без воље Твоје и без милости Твоје не можемо да творимо. Да си био, остао и бићеш основ постојања света и нас као бића. Гледао си на наша срца која су те недостојна била дуго година, а оног тренутка када смо Те се сетили и завапили молитвама, и сузама натопили земљу, и истину своју крвљу плаћали, сетио си се Господе нас и услишио молитве Мајке Твоје Пресвете, Преблагословене и наше славне Владичице Марије Дјеве, Молитвама наших Све-

тих Отаца, и славних Светих свештенослужитеља, мученика и страдалника, молитвеника, духовних Отаца и свих оних који су ти се усрдно молили за свој род, и који су више заслужни пред Тобом Господе неголи што смо то ми. Они који се ничим нису уздигли

Онај ко је свој ум избавио од љубљења и миловања тела, Животворним Духом је умртно *дела телесна* (Рм. 8,13).

Немој мислити да ћеш се ослободити од склоности ка телесном уколико се твој ум још бави оним што је својствено телу.

пред родом својим српским, него су истински исповедали чврсту и непоколебљиву веру у Тебе, Господе остављајући свом роду у аманет одбрани-ти веру православну и срцем и душом и умом и телом својим.

Бранислав Савић

О ДОМАЋОЈ МОЛИТВИ

Када се молиш, уђи у клијет своју, и затворивши врата своја, помоли се Оцу своме који је у тајности; и Отац твој који види тајно, узвратиће ти јавно (Матеј, 6, 6). Када чујете ове речи Спаситеља нашег Исуса Христа, којима нам Он заповеда да се молимо у тајности, дакле, у нашим домовима, не помислите, браћо, да је могуће да се не иде у цркву, када се већ молитва обавља код куће. Господ наш је имао разлог да тако говори, а то је било због фарисеја, који су се молили да би их људи видели и да би пред њима изгледали благочестиви и праведни. Црквено богослужење и заједничка молитва имају посебно, више достојанство и не могу бити замењени ниједном другом молитвом, па би зато било неправилно и погубно оставити цркву и не учествовати у заједничком богослужењу и молитви. Тако исто, Хришћанин не може да остави ни молитву у своме дому. Поред молитве у цркви, он је дужан да се моли и код куће. Такву молитву тражи од нас Господ наш Исус Христос када каже: Када се молиш, уђи у клијет своју, и затворивши врата своја, помоли се Оцу своме.

Дакле, потребно је молити се Богу и код куће? Обавезно. Молитва приближава Човека Богу. Како је Бог увек са нама Својом божанском свудаприсутношћу и промислом, тако смо и ми дужни да увек будемо с Богом непрестаном молитвом. Због тога нам Св. Апостол заповеда да се молимо не само у свако доба (Ефес. 6, 18), већ и на сваком месту (1 Тим. 2, 8). Желите ли да видите пример домаће молитве? Пророк Данило се молио Богу три пута дневно када је био у Вавилону (Дан. 6, 10). Постоји и други пример, на основу кога је могуће видети колико је

богоугодна и спасоносна домаћа молитва. Корнилије, римски капетан, незнабожац, али човек пун врлина и благочестив, увек се молио Богу код куће. И шта се догодило? Једанпут му се за време молитве јавио Анђео Господњи и рекао му: молитве твоје и милостиње изађоше пред Бога. И заиста, к њему је послан Апостол Петар, који је просветио вером у Исуса Христа и крстио сав дом његов (Дела 10). Шта су радили сви древни хришћани? Молили су се у својим домовима. Бијаху, приповеда књига Дела Апостолских о првим Хришћанима, бијаху постојани у науци апостолској, и у заједници, у ломљењу хљеба и у молитвама (Дела 2, 42). И сада Света Црква, окупљајући нас у храм на заједничку молитву, подстиче нас да неке молитве обављамо и код куће, као што су нпр. вечерње и јутарње молитве. Ради тога се у нашим домовима и налазе свете иконе да бисмо се молили пред њима. Из тога се види да је свака хришћанска породица дужна да обавља домаћу молитву и да на тај начин гради, по речима Апостола, домаћу цркву (Рим. 16, 4).

А како да се молимо Богу код куће? Онако како се молимо и у цркви. Треба да читамо молитве и да се, осећајући се крсним знаком, поклањамо пред светим иконама. Које молитве да читамо? Молитву Пресветој и Живоначлној Тројици: Пресвета Тројице, помилуј нас; молитву Богу, Оцу Небеском: Оче наш, који си на небесима; молитву Господу Исусу Христу: У свако време и у сваки час све се Теби клања и слави Те, Христе Боже; молитву Пресветом Духу: Царе Небески, Утешитељу, Душе истине; молитву Пресветој Богородици: Богородице Дјеве, радуј се, благодатна Марија; као и друге молитве, које се налазе у молитвеницима. Добро је произносити и кратке молитве: Господе Исусе Христе, Боже наш,

помилуј нас; Пресвета Богородице, спаси нас; Ангеле Божији, чувару мој, сачувај ме; сви Свети, молите Бога за нас. Ради чувања и потврђивања вере пред Богом спасоносно је читати Символ Православне вере: верујем у једног Бога; а ради приношења покајања за грехе - покајни псалам Давидов: помилуј ме, Боже, по великој милости Твојој. Помоливши се тако за своје сопствено спасење, дужни

смо да се помолимо и за друге: за власт, за покровитеље Цркве, старешине, родитеље, децу, сроднике, добротинитеље и све Хришћане, узносећи Богу ове речи: Спаси, Господе и помилуј. У молитви не смемо заборавити умрле, већ треба да молимо Господа да им опрости грехе, да им подари милости Божије и Царства Небеског, кратком, али усрдном молитвом: Помени, Господе, у Царству Твом.

И коначно, када треба да обављамо домаћу молитву? Спаситељ наш, Господ Исус Христос говори нам у Светом Јеванђељу: бдите у свако време молећи се (Лука 21, 36). И Свети Апостол Павле, заповедајући вернима да пребивају у мо-

литви (Рим. 12,12), поучава их да се моле непрестано (1 Сол. 5, 17). Предивно је у молитви увек пребивати, непрестано умом и срцем призивати Бога: Господе, помилуј, спаси, Господе. Али, пошто је свима, а посебно људима који живе у свету, то немогуће, Света Црква и свештени обичај Хришћански одредили су одређено време за домаћу молитву. Које је то време? Јутро и увече, пре и после јела и

пре и после сваког посла. И тако, ако устајете после ноћног сна - молите се Богу. Одлазите ли на спавање - молите се Богу. Почињете ли неки, посебно важан, посао - молите се Богу. Завршавате ли га - молите се Богу.

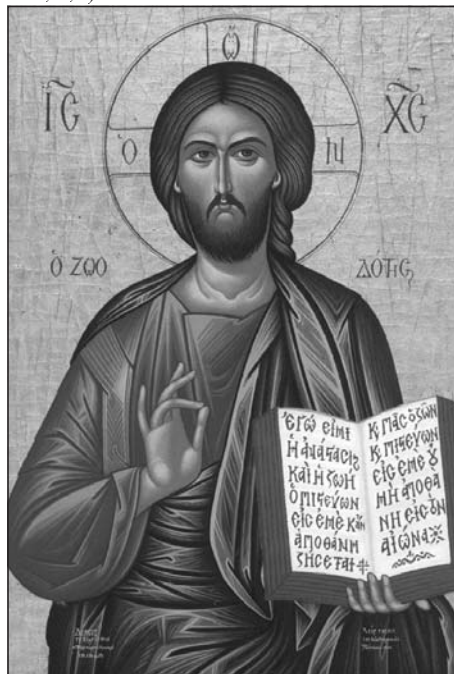
Таква би требало да буде наша домаћа молитва! Молите се Господу Богу не само у цркви, већ и код куће. Молимо се сваког дана и у свако одређено време, молимо се усрдно, предано, скрушено, да би над свим нашим породицама почивао благослов Божији и да би се у свим домовима чуо благодатни глас нашег Спаситеља: Данас дође спасење дому овоме (Лука 19, 9). Амин.

О УЗДАЊУ У БОГА

Добро је уздати се у Господа (Пс. 117, 9), каже богодухуносни Цар и Пророк Давид. Уздање у Бога је света и спасоносна обавеза Хришћана. Сами знате да је човек по својој природи немоћан и слаб. Он је исто као дете, коме је потребно непрекидно посматрање и брига мајке. Од колевке до гроба окружен је опасностима, бедама, жалостима: гоне га непријатељи, изнуравају га болести, сваког тренутка му прети смрт. Зар онда није нужно човеку да има увек верну потпору, сигурно прибежиште, благовремену помоћ и чврсту заштиту? Где је могуће наћи све то?

На кога ћемо да положимо наду ако не на себе и своје снаге, свој разум? Али шта значи свако од нас, остављен сам себи? Јесу ли велике наше снаге? Да ли је довољан наш разум? Полагати наду само на себе - значи заборављати своју природу, своје порекло, своју ништавност; заборављати да су нам и снаге, и разум и живот наш од Бога, и да све што смо добили и чиме се користимо није наше, већ Божије. Уздање у себе, као плод нашег гордог ума, јесте погубна заблуда и велики грех пред Богом. Због тога света реч Божија, осуђујући наше високоумље и самопоуздање, говори: да се не хвали мудрац својом мудрошћу, нити силник силом својом; јер Господ и умртвљује и оживљује, сиромаша и богата, смирава и узвишава (1 Цар. 2; 10,6,7). На кога ћемо да положимо своју наду и поуздање? Зар не можемо на велике и моћне људе? Ево шта о томе каже реч Божија: Не уздајте се у кнезове, у сина човјечијега, у којег нема помоћи (Пс. 145, 3). чак иако нам ти велики и моћни не откажу своје покровитељство и помоћ, чак иако увек одрже дату реч и обећање - ипак су то само љу-

ди, као и ми, а човек, по речима Пророка, дани су његови као трава; као цвијет у пољу, тако цвјета (Пс. 102, 15). Заиста, како говори реч Божија, обрана је човјечија узалуд (Пс. 107, 12), а затим још и: Боље је уздати се у Господа него ли се ослањати на човјека; боље је уздати се у Господа него ли се ослањати на кнезове (Пс. 117; 8,9).

На кога ћемо да положимо своју наду и поуздање? Зар на земно богатство и трулежна блага? Али како да положимо наду на оно што је непостојано и пропадљиво, што може у сваком тренутку да се изгуби у пожару, крађом или неким другим неповољним околностима? Свети Апостол Јаков изражајно описује таштину земаљских блага, када говори: Ходите сад богаташи, плачите и ридајте због невоља својих које долазе. Богатство ваше иструну, а одијело ваше поједоше мољци; злато ва-

ше и сребро зарђа (Јак. 5; 1,2,3). Пророк Давид, желећи да посрами људску наду на земно богатство, говори: Гле човјека који не држаше у Богу крјепости своје, него се уздаше у величину богатства својега, и утврђиваше се злоћом својом (Пс. 51, 7). Због свега тога, Св. Апостол Павле заповеда богатима овога свијета да се не уздају у богатство несигурно, него у Бога живог, који нам даје све изобилно на употребу (1 Тим. 6, 17).

Већ сада нам је јасно на кога уствари треба да полажемо своју наду. Једини свемогући и свеблаг Бог је наша нада и уздање. Господе, граде мој, заклоне мој, избавитељу мој, Боже мој, штите мој, уточиште моје (Пс. 17, 2), говори праведни Давид. Надање је моје Отац, прибежиште моје Син, покров мој Дух Свети, пева и Св. Црква. Господ Бог нас је створио и Он, Сведржитељ, брине се о нама и чува наш живот оним што је створила његова свесилна рука - и сунцем, које нам светли, и земљом, која служи нашим домовима; Шаље нам Својим милосрђем све што нам је потребно за живот: и храну и пиће и одећу. Његовом премудрошћу предназначен је циљ због кога ми и постојимо и ка коме тежимо и стремимо његовом неизрецивом љубављу и благошћу. Кома треба да прибегавамо, од кога да очекујемо своје спасење и на кога да полажемо наду? Заиста Једини Бог, Створитељ и Спаситељ наш, јесте наше уздање, заштита и спасење у свим околностима и данима нашег живота.

Због тога, ако се против неког наоружавају непријатељи, нека прибегне к Богу и говори: Господе Боже мој, у Тебе се уздам, спаси ме од свих који ме гоне (Пс. 7, 2). Ако је неко подвргнут беди и сиромаштву, нека прибегне к Богу и говори:

Стави на Господа бреме своје, и он ће те поткријепити (Пс: 54, 22). Ако некога муче телесне болести, нека прибегне к Богу и говори: Смилуј се на ме, Господе, јер сам изнемогао; исцјели ме, јер су кости моје устрептале (Пс. 6, 2). Ако неког обзирмају невоље душевне, нека прибегне к Богу и говори: што си клонула, душо моја, и што си жалосна (Пс. 41, 11). Ако неко пада у унију и очајање због учињених грехова, нека прибегне к Богу и говори: Помилуј ме, Боже, помилуј ме; јер се у тебе узда душа моја, и под сјен крила твојих склањам се док не прођу невоље (Пс. 56, 1). Ако некога искушава ђаво, нека прибегне к Богу и говори: Боже мој! узми ме из руке безбожникове, из руке беззаконникове и насилникове (Пс. 70, 4); Јер си ти уточиште моје, тврди заклон од непријатеља (Пс. 60, 3).

И благо ономе, којему је помоћник Бог Јаковљев, којему је надање у Господу, Богу његову (Пс. 145, 5). Уздање у Бога, по речи Апостола, не постићује (Рим. 5, 5). Јер мили су Господу они који га се боје, који се уздају у милост његову (Пс. 146, 11). Ко верова Господу и би постићен? (Сирах 2, 10)? У тебе се уздаше оци наши; тебе призиваше и спасавао се; у тебе се уздаше, и не остајаше у срамоти (Пс. 21; 5, 6).

Браћо! Полажите наду своју на Јединог Бога и Творца нашега. Увек и у свим случајевима њему Јединоме прибегавајте, и од њега Јединога очекујте милост и спасење за себе. Ма какве велике несреће и беде да вас снађу, не предавајте се унији и очајању. Ништа толико не вређа величину и благост Божију као очајање. Нека свако свим срцем прибегне Богу и нека говори: За тобом пристајем од рођења, од утробе матере моје Ти си мој Бог (Пс. 21, 10). Немој ме оставити, Господе, Боже мој! Немој се удаљити од мене. Похитај у помоћ мени, Господе, спасителју мој! (Пс. 37; 21, 22). Амин.

ПАПАКАЛО

Још као дијете, кад сам дошао у манастир Гомјеницу, затекао сам Папакала међу манастирским момцима. Он је био пола ђак, а пола момак.

У то вријеме манастир је био далеко на гласу са својих чудноватих калуђера, а још више с чудноватих ђака и момака. Многе су се приче причале и разносиле по нашој крвавој Крајини о некаквом Петру Лемуту, Мићи Шињору, Обраду Балабану, о Пивели и Савели, и о некаквом бијесном Морачи и Гарачи, а највише се говорило и причало о Ђурашину Папакалу. О гомјеничким калуђерима и о њиховим згодама и незгодама ишло је такође тајанствено шапутање од уста до уста по свој Босни и Херцеговини. Говорило се и упорно тврдило да њих не обара ни најроднија шљивова грана, нити их бије зрно, ма и златно било, из најбоље пушке.

Живјело се у то вријеме, како стари данас болно уздишу, веселим, безбрижним, пуним и једрим животом. За софру се сједало око Митров-дана, а устајало о Ђурђев-дану. То је било као неко јуначко и витешко доба на мојој милој и љутој Крајини. Изумреше старе делије, па несташе и оног старинског живота, за којим се данас толико много уздише. Чини ми се само, да га чујем и осјећам у оним тамним и густим шумама, кад кроз њих заурличу силне вјетруштине.

Од свију старих делија и момака најдуже се у животу задржао Ђурашин Папакало. Он је био као пошљедни изданак оног старог кола људи и оног старинског времена и живота, на који се ново доба пакосно и заједљиво кесери и церека. Папакало је то болно осјећао и клонио се нових људи и новог живота. Све га је ново болило и вријеђало. И кад је пошљедни његов игуман преминуо, он као да сасвим занијем. Нови му манастирски настојатељ одузе кључеве од подрума и амбара, забранио му да не прислужује кандила и да не чита више Вјерују на служби, које је он непрекидно пуних тридесет година читао. То је било његово, дугим годинама освештано, право које му није нико и никад порицао. Често су га болна на рукама доносили из ћелије у цркву, да чита Вјерују. Кад чита, онда га опет однесу натраг у ћелију. То је био неки обичај, који се морао чувати и чувао се, док се не појавише нови људи.

- Ти си, брате, празнослов и прост човек - вели му нови игуман. - Сваку ријеч наопако изговориш. То данас више не иде. Па онда оно твоје: „Па ... па ... Вјерују ... па ... па ... во јединога ...“ Два ти дебела сата треба док прочиташ једно Вјерују, а данас се више не сједа за софру о Митров-дану, а устаје о Ђурђев-дану, ко што је некад могло бити.

Папакало је скамењено ћутао. Иако су му старчеве усне заигравале, да рекну коју ријеч, он их је грчевито стезао, јер се бојао да не рече што неприкладно и неразборито.

- Боже мој, боже, куд наше вријеме прође - уздахну и погледа изнад манастира на низ гробова, у којима почиваху његови мили и драги другови. Њега је пошљедне вријеме. Дође оно: Устајте ви мртви да лијежемо ми живи.

Од тога доба Папакало је само шутио и у својој се ћелији молио тихо и скрушено богу да га прими себи. Бјежао је од сваког, јер му се чинило да га свако попримеко гледа и презире, али се и даље борио за своје право: да на служби чита Вјерују. Сваке недеље и празника, кад се чини служба, он стаје крај црквеног прозора, и пази кад ће доћи ред да се чита Вјерују. Кад чује ријечи из олтару на које долази Вјерују. Кад чује ријечи из олтару на које долази Вјерују, онда се прекрсти, дубоко поклони, па настави читати ... Тако је то ишло до смрти његове.

Ново је вријеме из дана у дан све јаче и немилојсрдније шибало својим снажним крилима на све стране и обарало старе обичаје и навике, које од памтвијека владаху у овој светој обитељи. У манастиру се живот бијаше сасвим измјенио и преобразио. Несташе оног богатог и искреног чашћавања и гошћења; не одјекују више страшни штучови иза пуних сопара, нити се прелијева у оним крупним цариградским филдџанима блистава и жута шљивовица од седам година. Мину, мину - све мину, и прође као слатки дјетињи сан!

Папакало је нешто невидљиво стезало и гушило. Увијек је туробан, увијек замишљен! Не ради ништа, а у пошљедње доба слабо је што и јео. Преко дана не излази из своје ћелије која је препуна босиљка, девесмиља, јабука и крушака, што му народ као милошту даје о празницима и зборовима. О, како је то некад

слатко мирисало и опајало, а данас он ништа не осјећа, већ само из дана у дан уздише:

- Тешко оном, по сто пута тешко, кога стежу невидљиви окови.

Пролазе досадни дани, нижу се црне и тешке ноћи, а несрећни Папакало, осамљен, увређен и понижен, копни и вене. Већ је сав изнемогао и обијелио као овца. Нигдје никог да му каже бар коју слатку и утјешну ријеч! Он је са леденом језом у срцу осјећао како се све око њега измјенило: нигдје милости и топлот искреног сажалења.

Биле су зимске задушнице. Кроз огољело и спржено грање звиждали су снажни вјетрови. Небо је било мрачно, а по земљи пукла страховита снежна бјелина без краја и конца.

Папакало изишао на гробље својих старих другова, па иде од гроба до гроба и припаљује свијеће, али док једну запали, друга се угаси.

Вјетар звижди и трне свијеће, а у старом се Папакалу распламтјела жеља да на свим гробовима својих другова прислужи по једну свијећу и да све горе у исто вријеме.

Ено га, прислужио је на гробу игумана Силвестра, проигумана Мартирија, јеромонаха Мардарија и дугогодишњег чтеца Симеуна. Али док је, дршћући, припаливао свијеће на шупљикавим и потамњелим биљезима Савеље и Пивеље, и бијесног Мораче и Гараче, већ су се све остале биле угасиле. Њега то болно дирну и учини му се као да из гробова игумана Силвестра, проигумана Мартирија, јеромонаха Мардарија и дугогодишњег чтеца симеуна засуше ријечи, пуне грког пријекора: -Рабе божји, шта ти учинисмо за живота својега, те не прислужи свијеће на гробовима нашим? Сви те једнако вољесмо и лијепо живјесмо во времена живота нашега...

Он остави освијетљене гробове Савеље и Пивеље, бијесног Гараче и Мораче, и тихо плачући приђе гробовима игумана Силвестра, проигумана Мартирија, јеромонаха Мардарија и дугогодишњег чтеца Симеуна и прислужи свијеће на гробовима њиховим. Онда припали и себи свијећу и леже између потамњелих биљеза.

Уз тихано шумљење планинских вјетрова горијаху воштане и миришљаве свијеће и полагано издисаше једно јуначко и витешко доба мојој милој и љутој Крајини.

БЕСЕДА О БРАКУ ДУШЕ СА ХРИСТОМ

Бог жели, да ми верујемо у Њега више него ма у кога и ма шта у свету. Бог жели, да се ми надамо у Њега више него ма у кога и ма шта у свету.

Не, него још и више: Бог жели, да смо ми свом љубављу својом везани искључиво само за Њега, па тек зрацима те љубави да се олако везујемо за створења Божја.

То се зове јединство наше са Богом. То се зове брак душе са Христом. Све друго је прељубочинство и блуђење. Само таква једна тесна веза душе са Христом чини душу Богатом и плодородном. Из сваке друге тако тесне везе душа рађа трње и коров, и остаје сасвим јалова за ма какво добро дело.

С чим се год душа наша најтешње веже, с тиме је у браку, - па било то живо биће или мртва ствар, било то зело или одело, било то сребро или злато или ма каква земаљска имовина, или ма каква земаљска слава или

часть, или страст према ма чему у створеном свету: било према накиту или јелу и пићу, или према игри или природи, или ма чему у природи. Сваки такав брак душе наше незаконит је, и навлачи на душу и у овом и у оном животу бескрајну несрећу. Не треба крити оно што Свето Писмо објављује, а то је: да је Живи Бог - Бог који ревнује. Но ревњивост Божја не односи се ни на што у свету осим на душе наше. Бог жели, да душе наше буду искључиво његове, и то у неокаљаној и недволичној верности. Због добра саме душе Бог то жели. Јер Бог по својој свеобилној мудрости зна да ако душа олабави у верности према Њему, своје Творцу, и веже се љубављу с неким или нечим другим у створеноме свету, она - душа постепено постаје слушкиња, па робинја, па једна тамна и очајна сенка, па најзад жалосна слика плача и шкргута зуба.

Само пламена љубав душе према Богу јесте таконити брак душе. Свака друга љубав, не кроз Бога, и мимо Бога, или против Бога, јесте идолопоклонство. Тако љубављу према телу ми правимо од нашег тела лажног Бога или идола; љубављу према земаљском имању или накиту ми правимо од имања или накита идоле; љубављу према ма коме или ма чему ми правимо себи идоле. А то значи, љубав која искључиво припада Богу ми је упућујемо на другу страну, на нешто ниже од Бога, на нешто недостојније љубави. У шта год ми више верујемо него у Бога; што год ми више надамо него у Бога; што год ми више волимо него Бога - то заузима место Бога и постаје идол за нас, ла-

жни бог за лажну душу. А свако идолопоклонство велики пророци називају прељубом и блудом.

Но најстрашније од свега јесте то што идолопоклонци постају једно са својим идолима. Јер при свакој љубави ми се постепено губимо у предмету своје љубави. Оно о чем ми највише мислимо, и што највише волимо и што најревностније хоћемо - оно нам постепено постаје право биће нашег бића, па било то јело или пиће, сребро или злато, накит или одело, кућа или њива, част или власт. Као што се вели у Светом Писму: ходише за ништавилом и посташе ништавни. Ми постајемо оно на што се наша љубав односи: ако ли Бог - Бог, ако ли прашина - прашина. Нас спасава или губи у овоме животу наша љубав. Има само једна љубав што спасава и душу и тело; а то је љубав према Богу. Свака друга љубав губи и душу и тело. Има само један законити брак душе; то је њен брак с Богом. Сваки други брак, који не проистиче из овога брака јесте проклетство и погубао.

Господ нас воли више него отац и мајка! Господ нам говори: Зашто ви грешници, остављате мене? Сетите се да сам Ја ради вас родио од Пресвете Дјеве Марије, и постао човек да спасем све људе и у Рај уведем; ради вас Ја сам осиромашио да би вас обогатио; ради вас понизио се, да би вас узвисио и у царство моје примио; ради вас на земљи проживео, да би вас правом путу научио и кроз свето крштење усиновио; ради вас сам плакао, трудио се, лечио болне и нахранио гладне, претрпео гоњење, ружење, вређење, понижење, ране, плување, шамарање, подсмех и свако страдање; најзад умро, умро срамном смрћу на крсту. Све ово учинио сам ради вас и ради вашег спасења.

Сишао сам с неба, да би вас на небо уздигао; понизио сам се, да би вас унижене узвисио; осиромашио сам да би вас сиромаше обогатио, предао сам себе на поруге, да би вас осрамоћене прославио; рањаван сам био, да би вас рањаве излечио; умро сам, да би вас умрле у греху оживео. Ви сте грешили, а Ја сам ваше грехе на себе узео; ви сте криви а ја сам казну пре-

трпео; ви сте дужници, а Ја сам ваше грехе на себе узео; ви сте криви а Ја сам казну претрпео; ви сте дужници, а Ја сам дуг за вас исплатио; ви сте били на смрт осуђени, а Ја сам умро за вас. Зашто дакле ову моју љубав, ове моје напоре, и подвиге, и страдања ради вас презирете, и самовољно занемаристе, и сами себе хоћете да вечном смрћу убијете? Сетите се колика је, и колико драгоценна цена за вас плаћена: Крвљу мојом и смрћу мојом искупљени сте од Адамовог греха и вечног проклетства! Више

нисте своји, скупо сте плаћени! Душе своје морамо да чувамо од греха и духовне смрти јер ће их Господ тражити натраг, и то чисте као што их је створио без мане. Зато да волимо Господа свога као што Он нас воли. Да не тражимо друге богове од културе земаљске, и да нам не буде тешко молити се Богу сваког дана јутром и вечером у дому нашем, а празником обавезно на заједничку молитву у цркви дому Божијем. Опашимо се уздржањем од јела и злих дела. Да буде „каква вера, таква и вечера“, и не продајимо веру за вечеру јер ће нас то скупо коштати, као што су многи за то главом платили. Због неуздржања Адам и Ева истерани су из Раја, а ми ћемо се уздржањем вратити у Рај. Затим смирењем и трпљењем и милосрђем да таксирамо наше молитве и наш пост, јер нетаксиране молбе не примају се ни код људи ни код Бога. Празна вера без добрих дела нема вредности, мртва је као тело без душе. Празна пушка не пуца. Празна душа не пева, она је очајна и нема наде на царство небеско, и често завршава живот самоубиством, или се хвата за лажне богове и њима се клања, а лажни богови то су демони који преко непобожних људи враћају маловерне и заводе да се клањају људима уместо Богу, да се клањају природи уместо Богу. Царство је Божје отворено, оно нас позива у своју светлост и радост, благо томе ко се на време одазове, певаће му душа вечну песму Раја, а ко се оглуши и не послуша глас Божји који га зове преко своје свете Цркве, он нека криви самога себе, и нека проклиње своју лењост и све оне који су га лагали и одвраћали од правог пута спасења. Смрт не носи звоно, него пожуримо на покајање и исповест.

БОЖИЈЕ ОПОМЕНЕ

Прича о Драгомиру неколико слушајева које је чуо ових дана да су се догодили у његовој парохији, или у близини, о томе како и дан данас Бог опомиње све нас да пазимо како се опходимо према Светињи и према служитељима Његовим.

У селу Б., причали су му учесници догађаја, једног летњег кишног дана, окупили се мештани у сеоску продавницу да мало поразговарају уз коју чашицу. Пошто је било кишовито, није се могло радити у пољу, па је то прилика да се поразговара о актуелним стварима, о проблемима које муче комшије, и сл. И наравно, незаобилазна тема је увек, политика. А најактуелније, зашто дозволише да онога одведу у затвор, и ко је то дозволио. Једни су били за то, други нису, а један од њих поче да грди и псује на Патријарха, и да изговара свакаве ружне речи на њега. И ко зна докле би он тако, да један од његових саговорника не опомену првог који је седио до хулитеља: „Одмакни се ти мало од њега, да и тебе не спржи гром, кад у њега груне“ Сви су се насмејали на овакав коментар, и прешли на другу тему. Власник продавнице је на тренутак изашао нешто послом испред кад одједном, гром, право у продавницу. Или у оближњи далековод, ни он сам не зна. Зна само да је видео да је на спрату, где му је његов стан, севнуло, а кад је утрчао у продавницу, сви су били попадали по поду. Срећом нико није страдао, осим струјомера на кући, који је сав изгорео.

Други случај је мало тежи: На Видовдан, ове године, било је лепо време. Двојица комшија решили да по-

купе летину. И кренули у ливаде. Сретне их један дечак, па видећи куд су кренули, опомену их да то не чине. Јер, Видовдан је за нас Србе један од највећих празника. И сви они Косовски јунаци који су јуначки погинули на тај дан, опомињу нас да се сетимо и никад не заборавимо њихову жртву, за нас учињену. Осуше комшије на дете, да не прича свакакве глупости, и почеше да псују редом, и Видовдан, и Јунаке, и... и одоше у поље својим послом.

Наређено ти је да умртвиш дела телесна како би кроз напорне подвиге васкрсао своју душу умртвљену телесним уживањима.

Нису морали дуго да чекају Божиј одговор на то њихово дело. Наишао је ситан мали облачак, и из њега

севнуле муње. И остадоше обојица без својих најбољих крава, за које су намеравали да скупе сено са ливаде на Видовдан. Нека сва штета остане на томе. А да ли ће? Да ли су схватили како их је Бог опоменуо? Да ли су схватили шта су криви пред Богом и пред Св. кнезом Лазарем и његовим јунацима?

„И шта да им кажем кад будем отишао у Водицу, у њихове куће“, завршава причу о Драгомиру, „ако нису схватили сами, ни моја им прича много помоћи неће. И то ћу да им и кажем. А остало је на њима. Да виде сами да ли су довољно одужили пред Богом и Његовим Светитељима“.

И још прича један случај, који се догодио ту у близини: На Петровдан, једне године, било је по обичају лепо време. И крену двоје супружника, муж и жена, да купе сено. Опомињали их комшије да не чине то, да не навлаче беду и невољу на место. Али они уз ружење и псовке нису одустали од своје намере. Очигледно је да је њихово дело било много страшно пред Богом, и њихове речи много тешке за Св. Апостоле, и њихова срца много затрована свакаквим злом, кад их је Господ тако казнио. Само је један мали облачак наишао и само је једна муња севнула. Нашли су их у сред ливаде, једно од другог удаљене петнаестак метара.

Нека нас Бог заштити од сваког зла, нека нам да мудрости и љубави у срцу да познамо све Његове опомене којима нас опомиње и упућује како да се владамо у овом животу, да би смо тако зарадили и онај бољи, Вечни живот.

Пасиџир са Парохије

У ТАМНИЦИ САМ БИО ...

По подацима Главне управе казнено - поправних установа Руске федерације, сваке године кроз затворе пролази више од 2 милиона људи, од којих 1,3 милиона кроз истражни део. Средња старост затвореника је 35 година.

Од 1996. године у Русији дејствује мораторијум на извршење смртне казне и у местима лишења слободе промене су многе строге забране (ако се раније дозвољавао само један пакет у години, то су сада осуђенима дозвољене посете, па чак и одсуство). С друге стране, сваке године више од 10 хиљада руских затвореника умире од неухрањености, туберкулозе и др. Инфекционих болести, а међу њима 2 хиљаде и не доживи коначну пресуду. Страшна препуњеност истражних затвора и прекорачивање пуномоћја „иследних органа“ веома одавно нису ни за кога тајна.

А ко су уствари ти људи са друге стране бодљикаве жице? Изроди? Преступници опасни за друштво? Једна народна мудрост каже: „Да никад се не заричи да нећеш допасти затвора и просјачког штапа“. Шта чека ове људе по повратку у „свет“? Каквим се човек враћа на слободу - још више осуровљен или ће следити пример јеванђелског „благоразумног разбојника“? Сада нас деле од њих стотине километара шуме и високе гвоздене оградe са стражарским кукама и чини се да никаквих проблема више нема, но код свакога затвореника је посебна животна прича и посебна бол.

Почетком пролећа прошле године, игуман Теофилакт (Безукладников) старешина храма Свете Тројице у Останкину посетио је мордовске колоније с циљем да приопшти св. Црквеним тајнама затворенике. О томе како се то одвијало он прича

следеће: - Жеља да посетим кажњеничке колоније понила је у мени давно и ево таква могућност се коначно остварила. По доласку у поражава страшно пренасељеност зоне у дужини од 18 км, између два села распоређено је 20 затворских лагера поред којих пролази пруга уског колосека. Овде живе такође и чувари и службени персонал колонија у не много бољим условима боравка. Ако осуђеници проводе овде 10 - 20 година, то су запослени овде већином по 40 година. Први поглед на затворске зграде изазива потиштеност: мучно делују решетке, бодљикава жица, пси. Наш долазак је био унапред припремљен старешином затворског храма „Свих жалосних радости“, Олегом Калашниковим. Срдачно нас је примио начелник управе мордовске зоне, генерал Краснокутској такође и управници сваког насеља где смо боравили, односили су се према нашој појави благонаклоно и помагали су да се организује крштење. Унапред су све групе осуђеника биле обавештене да би се знало ко од њих хоће да приступи Св. тајнама. У женској колонији код сваке новокрштене била је и кума (из редова затвореница). Овог дана сви су били ослобођени од рада, постројени и пребројани и провели су дан у тзв. Молитвеној соби колоније. Само два од 20 мордовских лагера имају храмове благодарећи дозволи управе и труду, у осталим имају само посебне просторије за молитву. У неким мушким колонијама има и мајстора - дуборезаца који праве црквене ствари (предмете): крстове, налоње, окове за иконе и др. И раније су овде долазили свештеници и духовна литература, а недавно је био у посети владика Мордовски и сарански Варсануфије. Пошто је крштење обављено у тако необичним условима, крстионицу су заменила 250 - литарска бурад за сакупљање кишнице. У првом ибиласку крштено је 38 људи. Касније се чуло

да су две жене мењале добијене иконе и књиге за цигарете. „Шта све људи не мењају“, са уздахом је коментарисао баћушка „али ево су на срећу усамљени случајеви“. Следећа партија оних који су желели да се крсте очекивала нас је у самицама, где се крстило 7 и исповедило 10 људи. Реакције на појаву свештеника су биле различите, већина се одмах одазвала, неки су се колебали, а само мали број је одбио посету свештеника. Очигледно они још нису били спремни са Св. Тајне. Причестило се и шесторо људи из строгог режима затвора. Такође многи од запослених у колонији желели су да се исповеде и причесте, а њен управник дирнут свиме што се догодило одлучио је да купи јаја како би сваки затвореник дочекао Свето Христово васкрсење речима „Христос Васкрсе“! (Сећајући се овога баћушка се осмехнуо). Укупно се крстило 45 људи и исповедило 110. Глас о овоме убрзо се пронео и у друге зоне. Да би се изашло у сусрет радозналима следећег дана дали смо интервју за локални лист „Преступ и казна“. Међу становницама женске колоније има муслиманки, оне су молиле да их посети „мула“ (хоџа). У зони делују и представници разних секти, и они тобоже имају чиме да уверавају (убеђују) управу. Затим смо посетили мушку зону. Овде се у самицама исповедило и причестило 4, а у строгом режиму обављена је исповест и подељени поклони. Затвор, сурови услови живота, неизбежно ударају свој печат зато је свештенику неопходно да свакоме наде „кључ за душу“ да би се приступило исповести. У медицинском „изолатори“ разделили смо преосталу храну (свеће, крстиће, Јеванђеља и другу духовну литературу приложили су Сретенски манастир, Оптина пустиња, а ово путешествије омогућено је учешћем часописа „Руски дом“ и неколико фирми). - Је ли истина да се осуђене жене теже кају од мушкараца

ЧУДО У БОГОЉУБОВУ

и разликује ли се исповест ових људи од оних „обичних“ на слободи? - запитала сам баћушку. - И мушкарци и жене реагују благонаклоно и отворено на појаву свештеника, истина неки су одбили исповест и причешће. Људи се у затвору понашају простије, непосредније и отвореније него у свету на слободи. Бодљикава жица поништава охолост и нелете уображености. С њима је лакше општити, јер се они лакше кају. Многи осуђеници из тзв. Строгог режима издржавања казне у већини окривљени за убиства, преваре и наркотике. Рок њихове казне је више од 10 година. Но ни у ком случају не треба ове људе сматрати изгубљеним - истиче о. Теофилант, сви они хоће да се исправе, желе другачији живот од пређашњег. Зато је овде тако важно присуство свештеника.

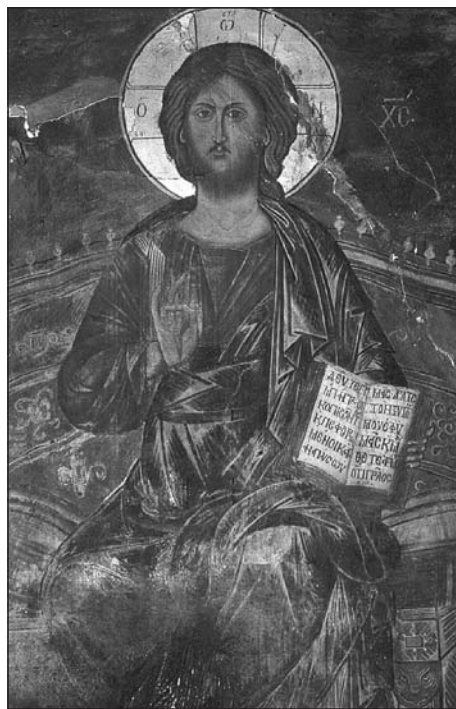
Напомене:

1. *Мордовија - област у средњем сливу Волге (око 500 км југоисточно од Москве). Насељена Мордовима (народ уџрофинског порекла) - 40% и Русима, Татјарима и Украјинцима. Сјановништво се бави пољопривредом, сјочарством, ловом и риболовом. Главни град је Саранск.*

2. *Мордовском селу Соеновка, мушка колонија затвореника обнавља храм који је био посвећен Богородици, на сам дан израдовања Државне иконе Богородице Марије он је изгорео, а сама царица небесна указала је да храм треба да буде освећен у часи Новомученика и исповедника руских, мирјана и свешћенослужитеља који су се ујаво на овој земљи налазили у мордовским лажерима пријећи болшевичку поругу и идући у смрти за своју веру православну (Весник „Српски Крсти“, број 40, 2000.).*

С руског
Небојша Ђосовић

Вест о томе да се у манастирској цркви села Богољубово на чудесан начин пројавила фреска цара - мученика Николаја II, за трен ока облетела је сву православну Русију. Препознатљиве, карактеристичне црте лица и круна на глави (а можда и венац царски или мученички) говоре о томе да нас последњи руски самодержац посматра са унутрашњег лука цен-

тралног олтару храма. - Има ли оних који сумњају у ово? Интересују се код уредника часописа „Православни Суздаљ“ Виктора Громике. - Тамо где је чудо увек се нађе бар један скептик, тако има и сада таквих - одговара Виктор Григоријевич. Но за нас парохијане храма нема никакве сумње да се ради управо о чуду. Цак и ако се претпостави да је непознати

уметник потајно од свих нацртао цара, то је ипак практично немогуће. Као прво, овде се као у великој породици ништа не може сакрити, било која ситница постаје позната већ следећег дана. Друго, богослужења у храму одвијају се од раног јутра до касне вечери. Народа је увек много. За неколико ноћних сати немогуће је уздићи скеле на двадесетак метара до врха и на највишој куполи (полуплоти, калоти) насликати портрет цара. Такође, он није био „нацртан“ за један сат, већ се његов лик пројављивао неколико месеци као на филмској траци. Већ сама ова чињеница довољна је да развеје све сумње скептика - материјалиста. Но ово још није све. Недавно на једном стубу (тетраугаоног облика) храма који стоји десно од иконостаса, почео је да се појављује лик Св. Царевића - мученика Алексеја иза којег се назире и образ његове мајке, царице Александре Фјодоровне. Дивна су дела твоја, Господе! Свето - Богољубски манастир је један од најстаријих у Русији. Основан је великим кнезом Андрејом Богољубским 1155. године. Управо на овом месту, великом кнезу се јавила у сну Богородица и наложила да пренесе „столицу“ руске државе из Кијева у Владимир. Андреја Богољубског су често називали првим руским царем. Овде у манастиру је била и резиденција вел. Кнеза, где је он живео и одакле је управљао Русијом скоро 20 година, тежећи да обједини раздробљене кнежевске феуде у једно царство. За ово је платио животом 1174. године мученички је скончао од руку завереника. Андреј Богољубски је

ИЗ МОНАШКЕ ЋЕЛИЈЕ

причислен лику светих Православне цркве. Није случајно, што је баш овде на „родини“ руског самодржавља, 16. маја 1913. године стигао цар Николај II са својом породицом. Одслуживши торжествени молебан у храму, цар се упутио у великокнежевске палате и помолио се на месту убиства Андреја Богољубског. А кроз пет година цар је доживео мученички крај у Јекатеринбургу. Први цар и последњи цар, колико сличне судбине. Постоји још једна мистична подударност. Молитвени спомен на благоверног вел. мученика Андреја је 17. јула. Управо ноћи на 17. јул у подруму Ипатијевског дома стрељан је цар са својом породицом. 30-тих година бољшевици су руинирали и опљачкали манастир који је накада био славан по својој лепоти. Садашњи настојатељ манастира је о. Петар, познат као прозорљив и код њега долазе верни из свих крајева Русије. Баћушка је био учесник великог отаџбинског рата, ослобађао је Београд од фашиста.

О. Петар прослављао је Цара као светог, дуго пре његове канонизације (13. - 16. августа 2000. године на тзв. Јубиларном Архијерејском сабору РПЦ, при храму Христа Спаситеља). У лето 1999. године замиро-точила је у Богољубском манастиру икона Цара - мученика. И до данашњих дана појављују се благоухане капљице светог мира на њеној површини.

Сви који су видели новојављени лик Цара сматрају то добрим знаком, тим више што цар на фресци - благосиља оне који га посматрају.

*С руског
Небојша Ђосовић*

Два су крста. Крст разбојников и крст Христов. Сваки живи створ носи један од тих двају крстова. Нико у животу није без крста. Али док нас крст разбојников баца у таму беспомоћности и пропасти; крст нас Христов подиже и оживљава, јер је он животворна моћ - оруђе божје силе и божје премудрости. Зарони душо у дубину тајне крста Христова и „величаи пречестни крст Господен!“. Крст

негда знамење поруге, јер беше одређен за срамну смрт друштвених измеђара - данас је предмет поштовања и љубави. Крст језовито оруђе страдања и муке, са кога чита неверник страшно очајање - за верне је данас предмет побожног прослављања, јер с неба зрачи у душу тихо спокојство. Крст негда беше последња етапа неваљалаца, или зла судбина на правди прогоњених страдалника. Дух праведника се мутио негда, гледајући или сећајући се њега. - Данас крст је симбол једне ве-

ре, прожете љубављу, урешене пожртвовањем, увенчане победом. Таква је разлика између крста разбојникова и крста Христова, коме се данас клањамо. - Добро је што и данас имамо крст, јер нам је он поуздани путевођа. На њега упиру кроз тужне трепавице, своје сузне погледе сви страдалници. Са валова узвитланих буром животног мора, уморни путници живота, виде сјај зориних звезда - јер је пучина њихова страдања осећена сенком крста, - онога крста који беше олтар на коме је на жртву принесено чисто, невино Јагње Божје. Са крста силази снага у малаксалу душу и капље мелем у рањено срце. Он је путоказ путнику живота да лако пролази по беспућима, и посред поноћних бдења, да сигурно и ослобођен окова који спутаваху тело и дух му, радосно доспе у загрљај зори, пуној сунца, песме и цвећа. Крст је кључ спасења; њиме се лако отварају рајска врата души, обученој у праменове сунчаних дуга. Крст гаси жеђ животних страсти, и крепи душу изнурену борбом, истрајношћу и стрпљењем - у чистом зраку божанствене лепоте. Крст је велико откривење мудрости Божје и његова свемогућства - јер пружа утеху палима и малаксалима. Боже, Боже мој - зашто си ме оставио? - вапије под крстом, малодушним очајем искушавана душа. - И одзива јој се: прославих, и опет ћу те прославити! Најзад крст, сунчевим огњем обасјани симбол Праведног Судије, навешћује нов живот: победу, спасење и вечну радост у Христу. Душо, који крст носиш? Да ли разбојников или Христов? Од тога зависи да ли ћеш сагорети као клас на суши; или процвати као ружа на сунчевој зраку.

Игуман Сисефан

САВЕТ ОНИМА КОЈИ ЖЕЛЕ ДА СТУПЕ У БРАК

Саветујем оне који желе да ступе у брак, да приступе овом послу са великом опрезношћу. Саветујем онима, који намеравају да узму жену, да се обрате блаженом Павлу и да прочитају законе о браку, које је он написао, шта наређује он да се ради, када се деси да је жена пакосна, подмукла, која се одаје пијанству, или да је сплеткашица, безумна или ако има некакав други сличан недостатак, а после тога размишљати о браку.

Размотривши све то добро пре брака, и упознавши се са овим законима, ти ћеш се старати да узмеш жену која је увек расположена и која одговара твојим наравима. Узевши такву, добићеш само такву корист што је нећеш никада одбаци-ти, него ћеш је снажно волети, тако како је наредио Павле: Мужеви! Љубите своје жене - и не заустављајући се на томе, пока-зао нам је меру љубави: као што је и Христос љубио нас (Еф. 5,25). Реци ми, како нас је Христос волео? Тако што је дао Себе за нас. Према томе, ако би мо-рао да умреш за жену, то не можеш отка-зати. Ако је Господ тако волео нас, да је дао Себе за нас, онда си и ти дужан да во-лиш своју жену, која је једна од нас. Ре-кавши: и себе предаде за њу - апостол је додао: да је освети очистивши је купањем воденијем (Еф. 5,26). Речима очистивши је он је, уствари, рекао да је она била не-чиста и оскрнављена. Он је није одбацио, само јој је променио изглед, преиначио, поправио и опростио јој грехе. Буди као Он. Ма колике грехе да начини твоја су-пруга према теби, све јој опрости; ако си знао, а узео је, да је лоше нарави, тада је поправи добротом и кроткошћу, као и Христос нас што је. Да је метне преда се славу цркву, која нема мане ни мрштине (Еф. 5,27). И касније видевши је често оскрнављену и нечисту, Он је не одбацује и не гура од Себе, него је стално попра-вља и исцељује. Као и код тела наших, када их спопадне болест, ми не одстрању-јемо делове, него лечимо болест, а тако треба поступати и са женом. Ако жена има некакав порок, не одбацуј жену, него искорени порок. Јер од једног дела неће-мо имати никакве користи, ако он буде

увек болестан; а за жену, ако она остаје заувек неизлечиво болесна, биће нам ве-лика награда за то што је учимо и руко-водимо њоме. Иако она нема никакве ко-ристи од нашег подучавања, ми ћемо од Бога добити велику награду за трпљење, за то што од страха пред Њим ми показу-јемо толико трпљење, кротко подносив-ши пакост њену и чувајући је као део те-ла свог. Жена је наш неопходни део, и за-то је морамо волети. О томе је говорио и Павле: Тако су дужни мужеви љубити своје жене као своја тјелеса. јер нико не омрзну кад на своје тијело, него га храни и грије, као и Господ цркву. Јер смо уди тијела његова, од меса његова, и од ко-стију његовијег (Еф. 5,28-30). Како је Ева постала, говори он, од ребра Адамо-вог, тако смо и ми постали од ребра Хри-стовог. Када је Христос био подигнут на крст, прикован уз њега и ту умро, тада: један од војника прободе му ребра ко-пљем и одмах изађе крв и вода (Јн. 19,34), а из те воде и крви настала је сва Црква. Сам он сведочи о томе када говори: ако се ко не роди водим и Духом, не може ући у царство Божије (Јн. 3:5). Ми се рађамо крштеном водом, а хранимо се христо-вом крвљу. И како је за време сна Адамо-вог створена жена, тако је за време смр-ти Христове створена Црква и ребра ње-говог. Али није нужно волети жену зато што је она део наш и што је од нас поста-ла, него и зато што је и сам Бог дао за-кон, рекавши овако: зато ће оставити чо-вјек оца својега и матер своју, и прилепи-ће се к жени својој, и биће двоје једно ти-јело (Пост. 2,24). Тако је говорио и Па-вле да би на сваки начин побудио нас за такву љубав. Он каже: Тајна је ово вели-ка (Еф. 5,32). Зашто је она велика? Зато, што се девојка, која све време пребива у свом дому од првога дана привезује за свог младожењу и почиње да га воли, као себе. То исто важи и за мужа, од првога дана њу ставља испред свих, и испред пријатеља, рођака и самих родитеља. Они све то чине с радошћу, и не рачунају да је то губитак и видевши да им одводе кћер, заборављају на своју првжениост према њој, не јадикују, не пате, а још се

захваљују, сматрајући то прижељкива-ним делом, видевши кћер, коју му одводе из куће заједно са много богатства. Све то замишљајући, како се младенци, који остављају родитеље, прилепљују једно уз друго и овај савез постаје јачи од свих претходних навика, и схватајући да то ни-је човечије дело, него да је Бог створио такву љубав и учинио да се радују и они који дају и они које дају, Павле је рекао: Тајна је ово велика. И као што дете, тек рођено, при првом погледу на родитеље позна их, још не знајући да говори; тако исто и женик и невеста, без посредника, без ичијег савета, на први поглед се при-лепе једно уз друго. Примећујући да се то исто догодило са Христом, а особито са црквом, Апостол се зачудио и задивио. Како се то десило са Христом и Црквом? Као што женик остављајући оца, долази невести, тако и Христос, оставивши пре-сто Оца дође невести Цркви; није нас поз-вао горе, него је Сам дошао нама. Када ти чујеш да је он оставио престо свога Оца, не схватај да се он преселио, но да је сишао, тј. истовремено када је био код нас, Он је био и са Оцем. зато је и Апо-стол говорио: Тајна је ово велика. Она је велика и за људе; када је видим и схватим да се то исто догодило са Христом и цр-квом, тада сам ја задивљен и усхићен. За-то је рекавши: тајна је ово велика, додао: а ја говорим за Христа и за цркву (Ефесц. посл. 5,32). Знајући, колика је тајна брак, и каквог догађаја је то слика, немој о ње-му судити просто, па како испадне, не тражи много богатства уз невесту. Брак не треба сматрати трговином, него саве-зом живота.

Жени је својствено само да чува ску-пљено, да очува приходе, да се брине о кући; зато ју је Бог и дао, да би нам помо-гла у томе и у свему другоме. Тако, као се наш живот састоји од двојаког рода по-слова, друштвених и приватних, тако је Бог, оделивши једне послове од других, одредио да жене надзире и чува кући, а мушкарцима, мужевима, доделио све градске послове, на тргу послове, судске, саветодавне, војне и све друге. Жена не може да баца копље, ни да одапиње стре-

лу, али може да узме преслицу, да тка и све друге домаће послове. Она не може подносити савете на Совјету, али их може давати у кући, и често буде да она боље разуме неке домаће послове него муж. Она не може на друштвеним пословима, али она може васпитавати децу; што је главно од тековина; може да примећује лоше поступке служавки, да се брине о честитости послуге, да обезбеди удобност своје супругу, и да га ослободи од разних брига по кући као што су бриге о драгоценостима, о вуненим предметима, о кувању јела, о прикладности одеће, бринуте се о свему, о чему би било неприлично и неудобно, да се муж бави, зашта би му било потребно много напрезања. И то је знак стваралаштва и премудрости Божије, да је човек користан у најважнијим пословима, бескористан у мање важним пословима, а тиме се дају послови жени. Ако би он створио мужа способним за све, тада би женски пол био за презир, а са друге стране ако би жена добила највеће и најбоље, онда би се она понашала охолно. Зато он није дао и једном и другом полу све, да један од њих не би био понижен и сувишан, а није равноправно поделио послове међу њима, да због те равноправности не би дошло до некакве борбе и такмичења, поготову када би жена имала исту част као и муж: зато је он, мислећи на мир и уједно водећи рачуна о достојанству свакога, поделио наш живот на два дела, тако што је најнеопходније и најкорисније дао мужу, а неважније жени, и то због тога да би мужа уважавали због важности послова, а жена, ради послова мање важности не би устајала против свог мужа. Знајући све ово, тражићемо у невести само једнодушевну врлину и благородну нарав, да би смо могли да се наслађујемо миром, да се тешимо узајамним разумевањем и стално се волимо. Ко је узео богату жену, узео је себи господарицу, а не жену. Ако жене и без тога бивају испуњене гордошћу и склоне су честољубљу, поставља се питање шта урадити да буде подношљива за супруга? А ко је узео жену равну по богатству или сиромашнију, тај је себи узео помоћницу и сарадника и унео у свој дом сва блага, зато што је немаштина сиромаштва наводе да чува свога мужа, да му се повинује и да га у свему

слуша и да отклања сваки повод за неспоразум, непријатељство, гордост и увређеност, тако да се створи савез мира, једнодушја, љубави и сагласја. Не треба да тражимо само то, да добијемо новац, него да би се наслађивали миром и његовим пријатностима. Брак није због тога да би пунили дом непријатељством и мржњом, да бисмо имали свађе и распри, не споразуме и тако загорчавали једно другог живот, него зато да се користимо помоћу, да имамо пристаниште, прибежиште и утеху у случају какве несреће, и да би налазили задовољство у разговору с женом. Колико богатих, који су узели богате жене и тако повећали богатство,

овај човек, после многих непријатности, свађа, распри и суђења, једва изневши живу главу. Имајући све то у виду, треба да обраћамо пажњу не на новац, већ на доброту нарави, часност, разумност. Узимати жену и зато да се избегне грех, да се спасемо од блуда, зато је потребно ступити у брак, као и зато да би смо водили чедан живот; а то ће бити у том случају, ако будемо узимали такве невесте, које нам могу донети часност, чедност, велику скромност. И човек који је намеран да узме жену, не треба да се обраћа људима, или женама, који тргују туђом несрећом и тражећи само једно, да добију награду, а треба да се обрати Бо-

а лишили задовољства и сагласности, свађајући се свакодневно за столом, почињући са такмичењем. Колико сиромашних, који су узели сиромашне жене и сада се наслађују миром, са великом радошћу гледају на сунце; а богати и поред све раскоши која их окружује, моле се да умре и ослободи се таквог живота. Тако, нема никакве користи од богатства, ако ми не нађемо добру душу. Али шта да говоримо о миру и сагласју? Узимање богате жене често бива штетно и за само богатство. Јер, ако неко потроши своје имање, имајући у виду и мираз жене, а потом она прерано умре, тада је он дужан да цео мираз врати рођацима. Тада, слично људима који су доживели бродолом и спасавају само голи живот, тако и

гу. Он се неће постидети да буде творитељ твог брака. Он сам дао је обећање: иштите најпре царства Божијега, и правде његове, и ово ће вам се све додати (Матеј 6,33). Ступите у брак с великом пристојношћу, без плеса, смеха, срамних речи, свирала, флаута, ђаволских изума и остало, и увек призивај Бога да ти буде посредник у свим твојим пословима. Ако ти тако устројиш своје послове, тада никада неће бити развода, ни сумња у прељубу, ни разлога за љубомору, ни свађе и непријатељства, него ћеш се наслађивати великим миром и хармонијом: а из тога ће следити и друге врлине.

П. Г. О.

ГЕОРГИЈЕ (Ђорђе) НИКОЛАЈЕВИЋ - Митрополит Дабро-босански (1807-1896)

(III дио)

Пише:
др Предраг Пузовић

Из доступних докумената не види се када се прота Ђорђе Николајевић замонашио. Међутим, зна се да га је Косановић одмах по доласку у Сарајево хтео да произведе за архимандрита, али он није хтео. Пошто га је цар Фрањо Јосиф 17. октобра 1882. године именовао архимандритом и потпредседником митрополијске Конзисторије, то му је Косановић 20. октобра 1882. године издао декрет у коме стоји да ће 7 (19). новембра 1882. године на Светој Литургији „по пропису архијерејске хиротесије“ на степен архимандриства произведен бити. У декрету још стоји да при служењу Свете Литургије може носити архијерејску митру без крста, коју му је митрополит ставио на главу на Богојављење 6. јануара 1883. године.⁴² Пошто је постао архимандрит примио је честитке од многих личности. Између осталих честитао му је и Никодим Милаш, који га поздравља „јер ћете бити у стању да сами негујете ону растињу, коју сте посејали и да је до плода доведете“.⁴³

Као архимандрит и потпреседник Конзисторије Николајевић је уредио „Шематизам дабро-босанске митрополије“ за 1882. и 1883. годину.⁴⁴ Покренуо је лист Дабробосански Источник, намењен свештенству.⁴⁵ Маја 1883. године архимандрит Николајевић је прославио редак јубилеј 50 годишњицу свештеничког служења.⁴⁶ Тог дана добио је велики број честитки са свих страна, а посебно из Босне и Херцеговине.

Поред организовања рада Конзисторије Николајевићу припадају велике заслуге за отварање Богословије. Школа је почела са радом 30. октобра 1882. године у приватној кући Стјепана Сркшића у Бемалуша улици у Сарајеву.⁴⁷ На дан отварања Богословије митрополит Косановић је рекао: „Непрестано сам и нестрпљиво

очекивао да се што прије подигне богословија без које се не да ни замислити изображење свештенства.“ Очекивао је да ће са своје стране учинити све „да овај завод буде духовна матица, која ће одгајати Богу и

православном олтару побожне служитеље, народу проповједнике слова Божијега, а домовини носиоце морала, љубави и братске слоге.“ На крају је Митрополит предао архимандриту Николајевићу завод на управу. У свом говору Николајевић је позвао ученике да за свог највећег добротвора сматрају митрополита Саву: „Обљубљеног архијереја и митрополита Саву, јер овога озбиљним настојањем... ово сјемениште за

вас сироте основано је, у ком ћете се издржавати и временом срећни људи постати.“⁴⁸

Архимандрит Николајевић вршио је у Богословији дужност ректора и предавао Црквенословенски језик.⁴⁹ На овој дужности ће остати све до избора за митрополита. Оставка митрополита Саве је усвојена 10. септембра 1885. година, а Бечки двор је именовао за администратора Дабро-босанске митрополије архимандрита Николајевића. Исте године Цариградска патријаршија га је између три кандидата изабрала за Дабро-босанског митрополита. Друга два кандидата су били: митрополит Варне Калиник и епископ Лернички Данил.⁵⁰ О свом избору за митрополита јавио је Николајевић српским општинама у Дабро-босанској митрополији окружницом од 3. јануара 1886. године обавестивши их истовремено да ће посвећење бити 2. фебруара, на Срећење Господње.⁵¹ Пре посвећења, 20. јануара 1886. године положио је у Бечу свечану заклетву. За ову прилику у царски двор донето је из грчке цркве у Бечу Јеванђеље и крст, који су били положени на један сточић, пред којим је Николајевић клечећи прочитао у себи молитву Оче наш и целивао Јеванђеље и крст. Потом је устао и у присуству цара прочитао наглас заклетву, која је била написана на српском, и на крају је потписао. Текст заклетве гласи: „Ја Ђорђе Николајевић, источно православно архијерејско и митрополит Сарајевски, заклинам се све светој и нераздјелној Тројици у име часног крста и свете Богородице Дјеве Марије, светих апостола, пророка и мученика, и у име свих светих, свом душом и свом крјепости својом: да ћу Нјеговому царском и краљевско-апостолском величанству све премилостивому господару

Фрањи Јосифу II, цару Аустријском, краљу Чешком итд. и апостолском краљу Угарском итд., вјерно и покорно служити, и тачно се по законима владати, да ћу у мојој пастирској и црквеној области

42 Исто, 79; Јован Вучковић, исто, 92, напомена 2.

43 Д. Руварац, Кореспонденција др Никодима Милаша архимандрита с Георгијем Николајевићем протопрезвитером-архимандритом, Црква и Живот, 1923, II, бр. 9 и 10, 277.

44 Д. Руварац, исто, 82.

45 Босанска Вила, 51.

46 Д. Руварац, исто, 83.

47 М. Папић, Школство у Босни и Херцеговини 1878-1891, Сарајево 1972, 151; П. Пузовић, Прилози за историју СПЦ, Ниш 1997, 158.

48 А. Копривица, Рад митрополита Саве Косановића на отварању и уређењу сарајевске богословије, Нови Источник, 1940, 338-339; П. Пузовић, исто, 158.

49 Д. Руварац, исто, 81.

50 Исто, 95.

51 Исто, 94.

подчињено свештенство и подчињено пучанство учити истој вјерности, а сврх тога сваког боговетног дана за Нјегово освешћено Величанство ћу Богу молитве приносити, да у наточ заклетви тој, нити ћу сам шта чинити, што би особито Нјеговому Величанству и свешћој служби ни издалека од погубе било, нити ћу допустити, да у мојој црквеној области потчињени посредно или непосредно тому што подобнога учине.

Тако ми Бог помогао и Нјегово свето Јеванђеље. Амин.“⁵²

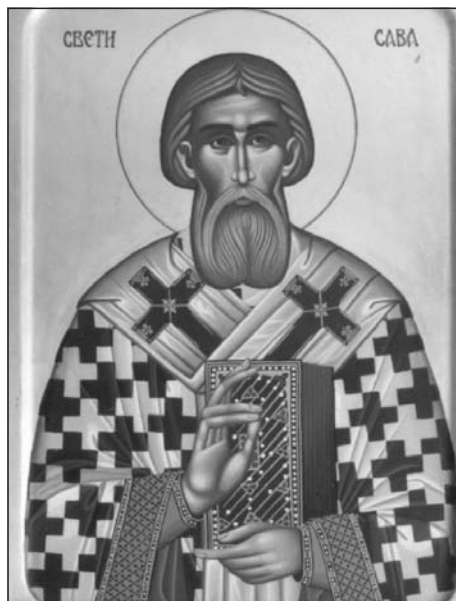
Архимандрит Николајевић је хиротонисан на Срећење 2. фебруара 1886. године. На хиротонији су чинодејствовали митрополит Мостарски Игњатије, Тузлански Дионисије и епископ Горњокарловачки Теофан (Живковић). У име Бечке владе био је присутан барон Јован Апел.⁵³

О своме посвећењу Николајевић је писао митрополиту Сави Косановићу 4. фебруара 1886. године. Нјих двојица су били велики пријатељи до краја живота. Сава у писмима оствљава Николајевића „ћаћа“, а Николајевић Саву „посинком“. Митрополит Сава се искрено обрадовао Николајевићевом избору на трон сарајевских митрополита. Честитајући му писмом од 26. фебруара 1886. године из Јерусалима, он вели „Ја се молим Господу, да Вам продужи Ваше старе године и укријепи здравље, на његову славу, на Вашу дику, и на срећу православне цркве, народа и владе.“⁵⁴

Николајевић је добро познавао прилике у Дабро-босанској митрополији, јер је неколико година био десна рука митрополиту Сави. Сада када је постао митрополит, њему није било ништа ново и непознато. Иако се ближи осамдесетој години, био је изузетно покретљив и ништа му није било тешко. Налазио је времена да сваког, чак и ненајављеног прими, саслуша и посаветује. Прве године епископовања посетио је сваку православну кућу у Сарајеву, не правећи разлику између сиромаша и богаташа.⁵⁵ Често је обилазио паству, а нема ниједне општине у којој није био. Приносио је бескрвну жртву и у најзабаченијим селима своје епархије и молио се за спасење свога на-

рода. Очински се старао о свештенству. Према себи је био строг и живео је скромно.

Десет година, колико је Николајевић био митрополит, није дуг период, али је он за то време урадио много. Рукоположио је 7 ђакона, 2 јерођакона, 75 свештеника и 4 јеромонаха. Произвео је 2 протођакона, 2 протосинђела, 1 игумана, 15 протојереја; 2 архимандрита и 11 свештеника је одликовао црвеним појасом.⁵⁶ За ово време умрло је 102 свештеника.⁵⁷ Чинодејствовао је на посвећењу три митрополита.⁵⁸ На дан сахране 16. октобра 1888. године служио је опело и пратио до вечне куће митрополита Леонтија Радловића. Осветио је 35 новоподигнутих и обновљених цр-

кава, 17 их је још отворио и у њима се уз његов благослов служила Света Литургија. Тако су за 10 година подигнуте, обновљене и отворене 52 цркве.⁵⁹ Извршио је и нову поделу парохија. Око 50 парохија није могло да обезбеди издржавање свештеника, па је за те свештенике издејствовао помоћ државе. Исто тако је издејствовао помоћ државе за сиромашне цркве у оде-

ждама, књигама, сасудима и утварима. О државном трошку сваке године грађено је 5-6 парохијских домова.⁶⁰

Цркве у Босни и Херцеговини су оскудевале у црквеним књигама, због чега у многим црквама није ни служено. Заузимањем митрополита Николајевића о државном трошку у Сарајеву су прештамповане руске црквене књиге. Прештампавање књига одобрили су Свети синод Цариградске патријаршије и Влада а цео посао је обављен под надзором сва три босанско-херцеговачка митрополита. Због тога што су се руске црквене књиге прештамповале о државном трошку, по новинама су се појавиле критике против митрополита Николајевића. На ове критике он се огласио оштрим и искреним чланком „Јавна исповест“, у којем, између осталог, вели: „Презирући неумјесне прекоре по гдје-којим новинама српским, руским и србијанским, пригрлио сам циљ, који ће нашој цркви, нашем православију већу корист донијети и њу од пропасти сачувати. Настану ли пак тешка времена, будите увјерени сви букачи, да ћу за одбрану своје православне вјере, своје српске народности, и православне цркве, знати и своје достојанство жртвовати.“⁶¹

Образовање свештеника и религиозно-морално стање народа било је на ниском нивоу. Како би се ситуација колико-толико поправила, митрополит је окружницом од 23. октобра 1889. године позвао окружне протопрезвитере да три до четири пута годишње са подручним свештенством држе свештеничке седнице на којима би се свештенство упознало са наредбама које црквене и државне власти издају, неупуњени би се научили како се воде канцеларијски послови, а моћи ће се договарати и о једнообразности појединих чинодејстава и о другим потребама. Да би се имао увид о чему се говорило на свештеничким седницама, а и ради потомака, окружницом од 3. децембра 1892. године наредио је да се воде записници и достављају конзисторији.⁶²

52 Исто, 95.

53 Исто, 96; Орао, 14; Босанско-херцеговачки изворник, 1890, год. IV, св. 9 и 10, 391.

54 Д. Руварац, исто, 97.

55 Исто, 149.

56 Исто, 149.

57 Босанска Вила, 51.

58 На основу благослова цариградског патријарха митрополит Николајевић је посветио: 1. маја 1888. године у Мостару митрополита Леонтија Радловића; 16. априла 1889. године мостарског митрополита Серафима Перовића; 12. јула 1892. године тузланског митрополита Николаја Мандића. (Д. Руварац, исто, 114-115).

59 Исто, 148; На неким местима се помиње 55 цркава. (Босанска Вила, 51; Јован Вучковић, исто, 70).

60 Д. Руварац, исто, 150.

61 Јавна исповест, Дабро-Босански Изворник, 1890, год. IV, св. 11, 401.

62 Д. Руварац, исто, 115.

ЛИК СТАРОГА И НОВОГА ЧОВЕКА

Познато је да света Црква, следећи реч Божију, често помиње два типа човека: старог и новог. На пример, у молитви деветог часа читамо ово: *умрјиви њеле-сно наше мудровање, да одбацивши сја-рога човека, обучемо се у новоџ; и живи-мо за Тебе, нашеџ Владику и Госјода.*

Па, какви су то људи? Какав је то човек „стари“, а какав „нови“? То су два човека, међусобно сасвим различита, по свему супротна један другоме. Различити су и супротни они по своме пореклу. Стари производи од човека у безакоњима зачетог и у гресима рођеног; нови се рађа од Бога, по благодати Исуса Христа, силом и дејством Светога Духа. Различити су и супротни по особинама и деловањима својим. Стари је по природи нечист, воли грех, вођен је страстима, чини безакоња, налази се под утицајем и руководством зачетника греха - ђавола; нови је по природи чист и непорочан, воли правду и светињу, вођен је вољом и законом Божијим, чини добра и света дела и налази се под благодатним промишљањем Начелника спасења - Исуса Христа и под окриљем Светога и Божанственога Духа. Различити су и супротни и по последњој судбини, која очекује и једног и другог. Крај старог човека је - вечна смрт, вечна осуда, вечно заробљеништво у тамници ада, заједно са нечистим, отпалим дусима. Крај новог човека је - вечни живот, вечно блаженство, вечно пребивање на небесима, са светим, Божијим Ангелима. Ето како је велика разлика између човека старог и човека новог. Колико је један од њих гадан, богопротиван, несрећан, толико је други прелеп, богољубазан и блажен!

Сада би могло уследити питање: Па где су та два човека, стари и нови, и ко су они - покажите нам их! Показати их - то није тешко. То смо - ми сами. Ми, управо ми - или смо стари, или нови, зависно од тога како живимо и радимо, који се лик одражава у нама - лик старог или новог човека. Истина, по своме пореклу, свако

од нас је у исто време и стари и нови човек - стари, зато што је рођен од тела и крви, заражене прародитељским грехом, а нови, зато што је рођен од Духа Божијег, којим је поново рођен у светом крштењу. Али, у животу и раду своме, свако је претежно или стари, или нови човек, зависно од тога којим се начелима руководи у својим делима, да ли телом и страстима, који помрачују његов чисти разум и увлаче га у живот светски, чулни, греховни; или Духом Божијим, који га учи истини и управља га ка животу духовном, врлинском, светом. Тако, онај ко има у виду само овај живот и стара се само о задовољству и спокојству земном - тај је стари човек; а онај ко памти своје

хришћанско призвање, има у мислима будући живот и стара се о свом спасењу - тај је нови човек. Ко сматра беспотребним свако веровање и слуша сугестије свога ума радије него речи Божије - он је стари човек; а ко се руководи светом вером, ко умом и срцем схвата како је истинита и непогрешна реч Еванђеља, која нам саопштава Бога Спаситеља, наше благодатно обновљење у Христу, бесмртност душе, васкрсење мртвих и будући живот - он је нови човек. Ко љуби свет, тело своје, удовољава страстима -

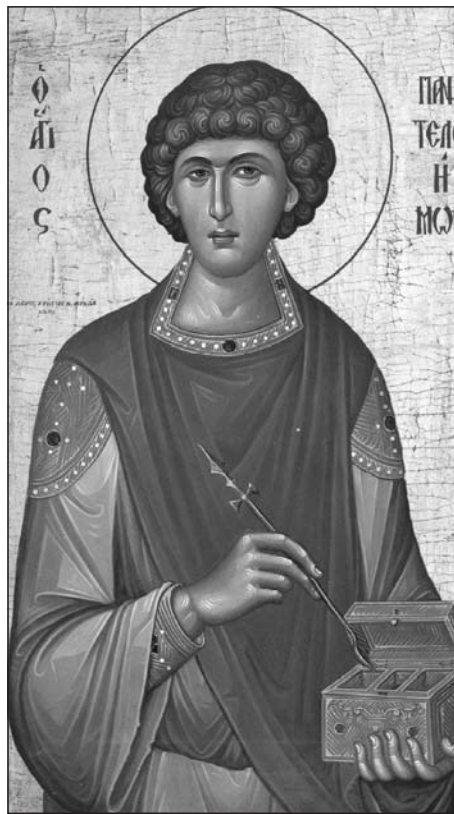
он је стари човек; а ко љуби Бога, угађање Христу, живот духовни и свети - то је нови човек. Ко је лењ за молитву, расејан на молитви, ко воли да посеђује места светских весеља, као што су позоришта, народне пијанке, игранке и друга, више него цркву - то је стари човек; а ко је пре свега окренут Цркви, ко осећа духовну радост на црквеним богослужењима, усрдан је, пажљив, трпељив на молитви - то је нови човек. Ко не признаје за душекорисна хришћанска уздржања, мучно му је време постова и покајања - то је стари човек; а ко налази за душеспасоносно одрицање од својих телесних жеља и страсти и труди се да очисти себе од грехова постом и покајањем - то је нови човек. Ко воли да чита романи, разне приче и друге празне, саблазне књиге, које кваре морал - то је стари човек; а ко чита божанствене књиге, као Еванђеље, цело Свето Писмо, Житија светих и остала хришћанска, душекорисна дела - то је нови човек. Ко воли да живи у лењости, пијанству и другим пороцима - то је стари човек; а ко је трудољубив, трезвен, води чист и непорочан живот - то је нови човек. Ко врши све своје послове небрижљиво, непоштено, с лукавством и преваром - то је стари човек; а ко је у свим својим пословима усрдан, праведан, некористољубив - то је нови човек. Ко друге мрзи, завиди, осуђује, вређа, или је лицемеран, улагује се - то је стари човек; а ко љуби ближње чистим срцем, свима жели добро, не само да не наноси зло другима, него и онима који њему чине зло опрашта с љубављу - то је нови човек. Ко расипа своје богатство, или га нагомилава и штеди, не помажући сиротињи и потребитима - то је стари човек; а ко, благоразумно се користећи својим материјалним богатством, радо дели од Бога дате му дарове беднима и невољнима - то је нови човек. Ко се предаје унији, роптању, растројству, када га снају беде и невоље - то је стари човек; а ко са трпљењем подноси невоље које га сустижу и

КАКО НАМ КОРИСТЕ СВЕТИТЕЉИ?

предаје се вољи Божијој, сматрајући да су му невоље послане ради очишћења и исправљења - то је нови човек. Уопште, ко живи по телу, ради светскога, по својим жељама, ради свог наслађивања, не размишљајући о свом хришћанском дугу и својој будућој судбини - то је стари човек; а ко живи у свету, али не ради света, не ради садашњег кратког и сујетног живота, трудећи се да непорочно служи Богу, благоугађа своме Спаситељу и живи по хришћанском закону, да би, по свршетку времена, наследио вечни, блажени живот - то је нови човек.

Ето нам слике човека старог и новог. Сада није тешко свакоме од нас да видимо себе - да ли смо човек стари или човек нови. Не приписујте овај опис обичном хришћанском посматрању. Не мислите да је ово само предмет размишљања за хришћанске учитеље. Није. Слика старог и новог човека је слика нашег стварног стања. А сматрати непотребним познање тога у каквом се стању свако од нас налази, јесте и неразумно и опасно. Управо по овом стању ће и бити одређена будућа судбина хришћана. Хришћанин у лику старог човека, као грешник, отићи ће у вечну муку, а хришћанин у лику новог човека, као праведник, отићи ће у живот вечни. Зар нас узалуд Апостол упозорава, када говори да *тело и крв не могу наследити Царство Божије* (1 Кор. 15,50). *Ако живиш по телу померећеш*, и то вечном смрћу; *ако ли Духом дјела тијелесна умртвљујеш, живјећеш* (Рм. 8,13). *Никакве, дакле, сад осуде нема онима који у Христу Исусу не живе по тијелу, него по Духу* (Рм. 8,1). Зато он и заповеда свим хришћанима: *одбациш сјајало човека, који пропада у жељама варљивим, а да се обнављаш духом ума својега; и обуциш се у новога човека, сазданога по Богу у праведности и светлости истине* (Еф. 4, 22-24). Само на такав начин ми и можемо достојно и богоугодно поживети Христу Спаситељу нашем *Владици и Господу, и ипак испуњавајући заповести Његове, достићи вечни покој, где је сјаниши свеих који се веселе* (молитва деветого часа). Боже наш, слава Теби!

Ко се брине за много ствари, роб је многих ствари. Ко се труди само за своју душу, пријатељ је Христов. Знај да је много оних који чине милостињу и испуњују заповест о љубави према ближњему. Међутим, Бог уз милостињу, хоће и чисто срце. Неки умирују своју савест јер испуњавају своје дужности према Богу и ближњем - милостињом. Али, она треба да је праћена и личним освећењем. Томе нас је учио Господ, а то су чинили и светитељи у своме животу.

Светитељи су настојали на своме тајанственом сједињењу са Богом. У њиховим мислима, у срцу и у устима, увек је био Бог. Ништа није могло да насити душу њихову од световних ствари, као Бог. Предали су се Њему свецело, „душом и телом“. Али, ни Бог није остављао своје светитеље. Био је стално поред њих и по-

магао им у свим потребама. Јер Бог, када види добру вољу, шаље своју обилну благодат људима. Бог је милостиви дародавац, али чека да ми учинимо први корак, тражећи милост његову. Бог хоће да му дамо читаво срце наше, наше мисли, наше жеље, наше чежње, наше снове. Бог је ревностан. Жели читаво срце наше, да би га освештао. То су чинили и светитељи. Предали су Христу све, и Он им је дао све. Само тако ћемо се искупити и ослободити окова греха.

Светитељи су наравно, били као и други људи, нису били Анђели, али су се трудили јер су размишљали о својој вечној користи. Зато их је Бог толико прославио, да би их људи поштовали и славили. То је пут који нам отварају светитељи и тим путем треба да идемо и ми, ако хоћемо спасење своје душе.

Свети Јован Тивејски, та ризница врлина, годно је Богу молитвом и постом у пустињском тиховању. Потребан је и телесни труд за наше спасење. Сваки подвижник чини велику борбу приморавајући себе да би својом молитвом достигао Бога. Приморавај, дакле, себе у време молитве. Пише, златан душом и устима, свети Хризостом да *ђаво чини све да нам угаси свећу која је упаљена за време молитве*. Светитељи нису уступали у својој борби. Читаве сате, дане и ноћи, стајали су са страхом пред Богом, тражећи своје спасење. Да ли их ми подражавамо? Шта чинимо за душу нашу?

Од труда свога рада да уделиш сиромасима, као што је чинио апостол Павле. Дању је проповедао реч Божју, а ноћу је ткао ћилиме да би живео он и сарадници његови. Срце апостола Павла је обухватало у себе читаво хришћанство. Писао је Коринћанима: „Ко је слаб, и ја да не ослабим; ко се саблажњава, а да је не сагоревам?“

Ава Арсеније је саветовао свакога ко му је долазио. Али, оно чему је учио друге, прво је проживео сам. Није био „звон које звечи“, него сасуд Духа Светога.

Следујући дакле, животу светих, и ми ћемо имати у срцу нашем мир, унутрашњу радост, и Бог ће увек бити са нама.

КАКО ЋАВО ОБМАЊУЈЕ ЧОВЈЕКА

Беше неки монах пустињак, велики подвижник у пустињи у пределу Александрије, именом Иларион, велики исихаста. Имао је скоро сто година. Молио се Богу неколико година: „Покажи ми, Господе, које је лукавство ђавола којим они задобијају највећи број душа за царство пакла! Која им је мајсторија и метод да одврате људе од доброга пута, да би их учинили робовима греха и одвели у пакао. Како они задобијају више душа за пакао него ли анђели чувари за Царство небеско“? Молио се отац годину дана, две, три и није му Бог одговорио. Једне ноћи, када је био на молитви, а беше дубоко у ноћ, напољу беше месечина као дан, Чује неки глас: - Аво Иларионе! - Молим, Господе? - Узми свети крст у руку, узми свој штап, осени се знаком светог крста, изиђи из келије и иди до оближњег пропланка, и када будеш стигао на пропланак, стани тамо поред којег дрвета. Али се не бој онога што ћеш видети! Стој тамо и гледај на средину пропланка, док не будем дошао. Када је он чуо да га је учио да се наоружа знаком светог крста, познао је да је позив од Бога. Отишао је старац, казујући молитве у уму, и стигао је на пропланак. Беше велика тишина; не дуваше ветар те ноћи. Видео се само месец и звезде. Отишао је стари монах поред неког дрвета и стојаће пазећи. Одједном, виде да се на сред пропланка појављује престо, царски трон. Као да беше од муња, као пламен огњени. Најпре се појавио престо, и зачуди се. Затим виде да долази сатана и седа на престо. Рамена му беху као наковањ. Кожа му беше као мастило, са длаком као што је медвеђа, са снажним канцама. Имао је круну сачињену сву од змија и држао је у руци штап у виду аждаје. Када

га је видео, осенио се знаком Светог крста. Сатана је сео на онај престо и трипут плеснуо дланом о длан. Када је плеснуо, испунио се ваздух ђаволским четама. Пукови ђавола, хиљаде и милиони. Једни, који су изгледали да су од највећих, великоже пакла, стојаху близу њега. Други - над шумом и други - по ваздуху; колико поглед обухвати - само ђаволске чете. Када је монах видео тамо толико ликова

пакла и толико ђавола, сетио се речи из келије, која му беше речена: „Не бој се“, наоружао се знаком Светог крста и стојао пажљиво. Тада, након што су се сабрали као песак морски, на свим странама су се виделе само чете ђавола, устао је сатана на ноге и рекао: - Сакупио сам вас ове ноћи, у поноћ, овде, јер хоћу с вама да обавим испит. Треба да положите тежак

испит. Знате ли ви због чега сам вас позвао? И рече један: - господару, не знамо! - Ево због чега сам вас позвао овамо. Да изађе на рапорт сваки од вас који зна најбољу мајсторију да обмањује људе и да их доводи у моје царство. И да ми покаже како он обмањује свет и како заглупљује човека и обмане га, те га доведе у вечну муку и у наше царство. Који је метод, која је ваша мајсторија, јер у целом свету то вам је посао: да обмањујете људске душе. Да вас видим колико сте искусни у обманљивању људских душа! Који му буде погодио мисао, ако ми буде казао савет како обмањује свет онако како ја мислим, ево даћу му да управља паклом три минута, поставићу га за цара уместо мене на три минута, и учинићу га великим генералом над осталима. Тада је изашао један измноштва и рекао: - Жив био, твоја мрачности! Дошао сам да поднесем рапорт како ја обмањујем људе! - Но да видимо! - Ја - вели он - кажем Човеку овамо: „Море човече, иди ти и у цркву, и пошти, и моли се, и чини чак милостињу, и друга добра дела. Море, али ни са ђаволом немој кварити односе! Иди у ресторан, иди и у крчму, на играчке, на проводе, на игре на срећу, да би се и с овим светом провеселио“! Тим методом сам обмануо врло многе. Убацујем им помисао, јер другу силу немам! Друга нам се сила није дала из пакла. Рајски анђели имају од Бога силу само да убацују човеку мисао да чини добро. Ми имамо силу само да убацујемо човеку помисао да чини зло. Али да га присилимо не можемо, јер човек има самовласност коју му је Бог дао. Не можемо да га принудимо да згреши; само ако је глуп и слуша мисао коју му убацујемо. И тако сам обмануо многе. Када изађу из цркве, неки се зауставе у

крчми. Узму по ракију, попије по чашу; понеки узме и цигару, дође и који свирач да му свира. Из тог разлога човек се спотакао, није му више ништа користило што је ујутру био у цркви, јер се увече вратио из наше службе. И тако поступа са сваким. И упитао је сатана: - Јеси ли многе обмануо? - Жив био, твоја мрачности, многе! - Обмануо си глупље од себе, али ниси учинио ништа нарочито. - Због чега, твоја мрачности? - Ти кажеш човеку да иде и у цркву, да иде и у крчму, да иде и на забаве, да иде и на Света места, да и чита, да се и моли, затим да иде на недозвољене проводе, али Христос му каже у Јеванђаљу: Нико не може два господара служити! (уп. са Мт 6,24), то јест и мени и њему. Ти си га подстакао, можда човек није био душевно припремљен и одлази неколико пута, али након извесног времена долази анђео и убацује му мисао: „Море човече, не можеш ходити двема стазама; или с ђаволом или с Богом“. И човек, будући укорен страхом Божијим, то напушта. „Море, држим се једне, јер нема спасења у ходу по двема стазама!“ - Јеси ли пострадао тако? - Видиш! Рекао сам ти ја да си обмануо глупље од себе. Дакле, знај да ниси одговорио добро. И позвао је једног команданта, од оних великих, једног капетана, и рекао му: - Узми га на леђа, однеси га у збор и удари му десет батина по леђима и пошаљи га на дно пакла, јер је глуп! Избио га је, уместо да му захвали! Није му се допао његов савет. Тражио је други бољи. Изађе други на рапорт. - Жив био, твоја мрачности! Ако те ја не задовољим, други те неће задовољити. - Да те видим, јуначе! Како се зовеш? - Хроми Даба се зовем. - Како ти обмањујеш људе? - Ево како, величанство. Ја кажем човеку овако: Море човеке, нема Бога. Нема ђавола, нема анђела, нема пакла, нема раја, нема вечне муке, нема вечне славе,

све је овде, на овом свету! Ако имаш шта да једеш и шта да пијеш и имаш и новца много, ако имаш поштовање од људи, кућу и многа богатства, овде је рај. И ако немаш, овде је пакао. Дакле, толико је, колико је човек на овом свету. - И јеси ли обмануо многе? - Многе сам обмануо! - И ти си обмануо глупље од себе. Знам да си обмануо, али глупе, јер оне који познају Свето писмо не можеш обманути. Јер Свето писмо каже човеку да има Бога, да има ђавола, да има ангела, има пакла, има раја, има вечне муке, има вечне сла-

ве, има казне за грех, има на небу награде за добро дело. Свето писмо је пуно таквих учења, и који га читају не верују теби. Чак и више од тога. Бог, када је саздао човека, ставио му је у душу и у тело осећање Бога. Ма колико био когод паганин, осећа да постоји невидљива сила у његовој души, а то је савест. Савест га гризе када чини зло и радује када чини добро. И глас савести не може бити одраз материје, нешто материјално, јер је невидљиве природе. Савест је глас Бога у човеку, и чим је згрешио, гризе га: „Зашто си тако учинио“? Може нико да га

не кори. Може да га не види нико када чини грех. Кад год згреши, тај закон, који је Бог усадио Адаму прво, назван и законом природе или савести, одмах га гризе. Понекад га гризе тако јако, ако је грех велик, да га доводи близу очаја. Испуњава се онда реч која каже у псалмима: Карањима због безакоња покарао си човека, и истањио си као паучину душу његову (Пс. 38, 14-15). То јест истањи се на да као паучина и, од многе гриже савести, скоро да изгуби наду. Ако се савест упрља са много грехова, понекад тако јако гризе човека, да му та грижа (то прекораване) савести постаје мука над мукама. Због савести не може ни да једе добро, не може више ни да спава, ни мира више нема, ни молити се не може. Савест гризе, гризе као црв у дрвету, „Зашто си учинио и зашто си разгневио Бога таквим гресима“? Дакле, узалуд му ти казујеш да нема Бога, јер му савест казује, и - после савести - казује му и Свето писмо. Ти велиш да учиш човека да нема Бога, да нема ђавола, да нема анђела, да нема пакла, да нема раја, али му савест казује да има, и Свето писмо је пуно сведочења по којима се доказује да постоји Бог, да има ангела, има вечне муке, има вечне славе. Дакле, и ти си - рекао је сатана онемо с рапортом, који се хвалише да овим саветом обмањује многа света - глуп и не доносиш велики допринос царству пакла; не доносиш велику корист! Тако је пострадао и тај ђаво који је дошао с другим рапортом пред сатану, као што је пострадао и први, који се хвалио да је учинио нешто нарочито. То јест, уместо да га похвали, да га учини великим над многим ђаволским четама, избио га је и под срамотом послао на дно пакла, што је глуп и не уме да обмањује

наставак на страни 50

Дјечија страна

ВАСКРС

*Долази Васкрс, њун је среће,
а свака љишца
у своје жнијездо слијеће.*

*Већ одјекују јушарња звона,
а љрирода се све више сија,
у моме срцу осјећии се могу
храбри ошкуцаји.*

*За васкрс се фарбају јаја,
љуна сјаја,
фарбају се бојом црвеном,
крвљу Исусовом,
за нас љроливеном.*

*Васкрс је највећи љразник
љада је васкрсао Госљод,
за нас љосљрадао,
овога Дана љобједом заблисљао.*

*Јована Ђукић,
12 год., Соколац*

ДОЛАЗИ ВАСКРС

*Усљајем, јушро се буди,
и сљиже љрава радосљ,
слушајше добри људи,
сада и заувјек несљјаје жалосљ!*

*Госљод наш Исус се диже,
из жроба, из љтаме,
нама радосљ сљиже,
Он нам донесе добре дане.*

*Чују се Васкршња звона,
брује свечано, јако,
засљо шљо Госљод васкрсе,
и сунце жрије жарко.*

*Пјевајше дјецо, нек се љјесма чује
ви сље Хрисљова чеда,
док се наша љробожка,
Он је једина нада,
Он нас никоме неда!*

*Молише се свакога дана,
за наше мрљве,
за наше борце, дједе и баке,
молише се, молише,
нека зарасљу сљаре ране.*

*Једино са Хрисљом срећа увјек љраје,
нека се Васкрсли слави,
и нека зла љуѓа љрође.*

*У ово вријеме,
када нас љакосљ слама,
недајше се Срби,
ви сље дјеца љравославна.*

*Нек зли људи љкну,
од бола и зора,
ал нека се Срјсљво чува,
и Васкрсењем ошљабина славна.*

*Бојана Арбиња,
12 год., Соколац*

ОПРОСТИ МИ БОЖЕ

*Ољосљи ми Боже, ољросљи ми жријехе
искажи ми љвоје ријечи уљјехе
иако не заслужујем Твоју милосљ
исљовједи моју љаклену љрошлосљ.*

*У Твом зажрљају има мјесља за све,
који се кају и вјерују у Тебе
и искрено љризнају свој живољни жријех
и Твоју вјеру не исказују кроз смијех.*

*Исљерај из мене овог демона лудољ
и наљрави од мене вјерника љокорнољ
који шле служи у вјечном царсљву Твоме
и ,осим Теби, не вјерује никоме.*

*Услиши молишве свољ љокорнољ служе
који за ољрошљај моли ове ноћи дуље
и не љресљјаје се кајалии за своја неђјела
јер љежова је мисао шљад још била незрела.*

Блажове Радовић

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

ХРИСТОВО ВАСКРСЕЊЕ

Плавим небом,
облаци миле.
Бијеле боје
као да су од свиле.

Тама је свуда
само жена ђар.
Сјоје крај гроба,
Христју носе дар.

Ал велико чудо
јрије зоре би.
Пуче камена ѿлоча,
Земља се ѿијреса,
сину свјетлости
обасја небеса.

Христјос устјаде из мртјивих
и устјаше све душе невине.
Па и они који га нејознаше
са ѿри ѿрсиа себе ѿкресјаше.

Радујте се и дјецо и људи
радује се и све Њему хрли.
Васкрсо је Онај ко нас воли
онај кога расјеше умрли.

Ви шјто сјте због ѿује
горке сузе лили,
у живоју много ѿројили,
Над у Васкрсење и вјеру имајте.
Данас срећом сјајте
и Христју ѿевајте.

Светјлана Ђеранић
Соколац

ВАСКРСЊЕ ЈУТРО

Осванула недељница светја,
јојави се радосј у дејетја,
урадили на васкрсно јутро
јохитјали ѿрема белој цркви,
на јутјарњу службу да би сјијгли,
и Вишњем се Богу јомолили.

На цркви се врајта ојварају
и црквена звона зазванају
а васкрсно јутро називају
многобројни народ јоздрвљају.

Кад молитја завршена буде
шад се јаја свакоме јонуде
и Васкршње речи изговоре:
ХРИСТОС ВАСКРЕСЕ -
ВАИСТИНУ ВАСКРЕСЕ!

Дијана Перјушић
11 год., Соколац

ВАСКРС

Васкрсењем Христјовим
јпрослави се Госјод,
а анђели љубави ѿеваше од среће.

Тога дана деца се веселе,
јога дана, јога јрена
чу се јлас : „Христјос Воскресе“.

Сјворила се љубав шад
велика до неба,
нова нада родила се
и Христјова вера.

Оздрависе болесни
на дан Васкрсења,
и ѿеваше сви људи
нек је слава нашега
Бога Вишњега.

Чу се јесма
и до краја светја,
а име Госјодње
нек се слави довека.

Од сада ће срећна бијти
и ова јланетја,
Васкрсењем Госјода
цвеће ће да цветја.

Нек се чује јесма ова
и до васионе,
нека Васкрс дан улейша
у име Госјодње.

Славица Арбиња
Соколац

јер је таквих Царство Божије.

Дјечија страна

ХРИСТОС ВАСКРСЕ

*Ти си нам љубав нада, и сјас
твоја је свейлостіи наші туй
свечани поздрав:
„ХРИСТОС ВАСКРСЕ“
гласом српским у свей расасуї.*

*Поруком свейом с љубављу даје
у црвено обојено јаје,
симбол је Исуса Христїа,
вјерујмо, будућностіи нам
српсїва блистїа.*

*Даница Коцорић
11 год., Соколац*

СВЕТИ ОТАЦ НИКОЛА

*Свейи оїац Никола
їо је моја Слава,
мироїворац їрави је,
њему нек је хвала.*

*Док їо мору їлови,
и ходи їо їлу,
он народ сїашава,
на јави и сну.*

*Он нам наду даје,
и живїи нам їружа,
да нам душа не буде,
ко увела ружа.*

*Бошко Пајић
Соколац*

ВАСКРСЕЊЕ ХРИСТОВО

Радујмо се и веселимо се, осјетимо заједно љепоту дана у коме је Васкрсење Христово подарило најљепше боје сунца, неба, боје ливада и пољана, боје цвијећа.

Живот нас је све помало намучио, окренуо неку своју ружну страну, отео нам оног најмилијег чије је мјесто празно за данашњом ускршњом трпезом. Али не очајавајте већ радујте се јер он није изгубљен, он је данас с десне стране Бога, за Божијом трпезом и срећан је због радости ваше и с вама је у вјери вашој. И ви што се сувише дивите себи и својој памети и наслађујете се вријећајући друге знајте живот може бити паметнији од вас. И једног дана забољеће срце, јер ће те бити заборављени, а протекли дани личиће на олупину, лаж, лицемерје. Жељећете тада да се све врати, да се крене из почетка да се Христос осјети у срцу, јер само тада живот се може сматрати и звати животом. И ти који сваког јутра крадеш нашу росу па захваљујући њој цвијеташ, бујаш, међу нама малим, закржљалим, осврни се око себе, погледај како нестајемо и гушимо се. Погледај и не тражи више само своју срећу, јер је тако никад нећеш наћи.

Ја само желим да свако васкршњег јутра има свој дом имало хљеба и да наше душе, умивене прољетном росом, чисте закораче у тај свети дан. Желим да се све српске душе споје овим светим именом, љубављу, весељем, и да се тако обједињене дигну високо изнад мржње и досегну висину чистоте и осјете близину Бога.

Милијана Којић

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

РАДОСТ ВАСКРСА

Засја зора на тешким погнутим гранама врбе и на латицама дјетелине, запали се мак, закликта шева. Сунце се лагано помаља иза планинских вршунаца који још поспаном почиваху у прозрачном јутарњем сумраку. Један тренутак - па се све обли у бјеличастој свјетлости. Све трепти, прелива се! Осјећа се радост на сваком видљивом и скривеном мјесту. Буди се... Највећи хришћански празник - Васкрс.

Родио се заједно са јутром. Родио се у нашим душама и срцима. Родио се у сваком живом бићу. Објавиле су га птице, цвијеће, звона црква широм свијета и наша љубав. Осјетила сам срећу. Двије руке, Само оне невидљиве, отворише моју душу као да у њу пуштају радост Васкрса. Дуго сам га очекивала и он је дошао. Све најљепше са собом је донио. Свечано сам се обукла, желећи да га што љепше дочекам. Запалила сам воштану свијећу и посматрала њен трапави трачак свјетлости, молећи тихо молитву Господу. Господу који се за нас родио, и за нас ужасном муком, на крсту страдао. Славила сам га у својој души.

На молитву су нас звала звона Романијске Лазарице. Док лаганим кораком идем осјећам све већу слободу у души. Осјећам као да летим..... Као да ме не воде ноге. Води ме Он. Наш Спаситељ душе и тијела. Испушите нашега гријеха. Осјећам неизмерну срећу. Срце се пуни. Ушла сам у цркву, побожна тишина, богослужење почиње. Свијеће обасјавају озарене ликове са икона. Руже миришу. Хармонична мелодија звона надопуњава Васкршњу пјесму дјеце. Чује се пјесма

славуја. Јутро одише свјежином. Пјесма се разлева дуж ивица и стаза. Одјекује у сваком живом бићу, читавај васељени. Одјекује у мени. Пјесма Васкршња.

Разлева се пјесма и тамо гдје су наши очеви дали крв за Христа. Цвијеће цвјета по рубовима гробова, али ти „Грбови нису раке већ колијевке нових снага“.

Колијевке нових снага које ће наставити да се радују Васкрсу и који ће поново, за Христову вјеру, да проспу крв за Њега. Ја се искрено надам и вјерујем да ће радост Васкрса заувјек да траје и да ћемо уживати у љубави читаваг свијета.

Слађана Ђерић
Соколац

МОЛИТВА ТРОЈЕРУЧИЦИ

*Не престају да бдију Твоје свевидне очи,
Тројеручице, мајко, сувишне су речи,
Тајнојис неимара у лик се Твој претиочи,
Да ум нам просветли и сваку болку излечи.*

*Све небеске тишине царују у Теби,
Над судбинама откључаваш сва тајна враћа,
И позиваш нас покајане и чистије себи,
Молићвама пред Господом вреднијим од злаћа.*

*Распечатај нам вид, одвоји свјетло од мрака,
Васпостави сјокој, развежи ситежнуће мисли,
Да и нас жрешне обасја свјетлост Божијег зрака.*

*Обручи многих недоумица су нас сјисли,
Памћење нам збуњено, али чује се наш глас,
Вера, Нада и Љубав у Господа је сјас.*

Славољуб Обрадовић,
Ниш

јер је таквих Царство Божије.

О АВВИ РОМЕЈУ

Дође једном некакав монах Ромеј и настани се у Скиту у близини цркве; а имаше крај себе и једнога слугу који га служаше. А свештеник, видећи његову болест и знајући из какве он удобности долази, све што би уштедео и што би стигло у цркву, слао му је. И пошто он проведи у Скиту двадесет пет година, постаде прозорљив и веома чувен. А један од великих египатских стараца, чувши за њега дође да га види, очекујући да ће њега затећи већи телесни подвиг. Па ушавши код њега, измени целив са њим, па пошто се помолише, седоше. И виде Египћанин како овај носи раскошне хаљине, како има простирку превучену кожом и мало узглавље и како су му ноге чисте и обувене у сандале. Па видевши то он се саблазни, јер тамо одакле је он дошао не беше таквога живљења, већ строгог подвига. А старац, пошто беше прозорљив, разумеде да се овај саблазнио па рече своме послушнику: - Припреми празничну трпезу данас за авву. И задеси се мало зеља те он то скува, па кад дође час приђу они трпези да обедују. А старац имаше и мало вина због своје болести, те попише. А када падне вече прочитају дванаест псалама и пођу да спавају; исто то учинише и ноћу: свршише малу литургију. А када Египћанин ујутру устане, рече му: - Моли се за мене. И отиде не стечавши никакве духовне користи. И тек што се он беше мало удаљио, старац, желећи да му помогне он му исприча свој ранији живот у свету, говорећи: - Ја бедни, кога видиш, сам из великог града Рима, и био сам велики у царској палати. А када Египћанин чу почетак приче, задиви се и са пажњом стаде да слуша његову причу. А старац настави:

та: - Где си спавао? Овај рече: - У пољу. Старац ће на то: - Јесили имао простирку под собом? Овај рече: - Зар у пољу да имам простирку да ставим пода се? - Па како си спавао? А овај рече: - На голој земљи. Старац ће опет: - Шта си имао за јело у пољу или какво си вино пио? Овај одговори: - Зар има јела или вина у пољу? - Па од чега си живео? Он рече: Јео сам сувога хлеба и, ако бих нашао, мало каше и воде. Старац на то узврати: - Велики је то подвиг. Има ли бање у селу да се можете купати? А овај одговори: - Не, већ се купам у потоку, када хоћемо. И тако, када овај све то исприча и старац сазна

све тешкоће његовог ранијег живота, желећи да му помогне он му исприча свој ранији живот у свету, говорећи: - Ја бедни, кога видиш, сам из великог града Рима, и био сам велики у царској палати. А када Египћанин чу почетак приче, задиви се и са пажњом стаде да слуша његову причу. А старац настави:

- Напустио сам дакле град и дошао у ову пустињу; исто тако ја, кога видиш,

имао сам велике куће и много новца, па презревши све, дођох у ову малу келију. И опет ја, кога видиш, кревете све у злату са скупocenим прекривачима, а уместо њих Бог ми даде ову рогозину са кожом; исто тако, моје хаљине беху скупocene, а уместо њих носим ово бедно рухо; и опет за исхрану сам трошио много злата, а уместо тога Бог ми даде ово мало зеља и чашицу вина. И беше много слугу које су ме служиле, и ево, уместо њих Бог ми посла овог старца да ме служи; а уместо бање, поспем мало воде по ногама и обујем сандале због своје болести; и опет уместо музике и цитри читам дванаест псалама; а исто тако ноћу, уместо греха које чиних, сада са задовољством служим своју малу литургију. И зато те молим, авво, немој се саблажњавати због моје болести.

Када све то саслуша Египћанин, дошавши себи, рече:

- Тешко мени који сам из велике тегобе световног живота дошао овде до уживања, и што тада нисам имао, сада имам; а ти си из велике удобности и тешкоће дошао, и из велике славе и богатства дошао си у беду и немаштину.

И он отиде много научивши, те постаде његов пријатељ и ради поуке му стално долазише у посету; јер беше човек веома трезвен и препун миомириса Светог Духа.

Причао је он исти о томе како беше хекакав старац који имаше доброг ученика; и из немара он га остави напољу са стадом. А брат чекаше седећи напољу. А када старац отвори врата, нађе га како седи, па начини поклон пред њим, говорећи:

- Оче, смирење твога дуготрпљења победи моју немарност. Дођи унутра; од сада си ти старац и отац, а ја сам млађи ученик.

С. Т.

ОДРЕЧЕЊЕ СЕБЕ

Ко хоће да испуни речи Господње: „Ко хоће да иде замном, нека се одрекне себе и узме крст свој и пође замном“, треба да се у свему угледа на Онога који је то рекао. Онај, дакле, који хоће да Га следи, треба да се припреми да узме крст свој. И када каже Христос да узме крст свој, подразумева да остави световне ствари и буде спреман да се прихвати невоље и тешкоће које ће срести у животу.

Опет је рекао Господ: „Ко хоће да живи у овом свету, изгубиће прави живот. Онај, пак, ко хоће да жртвује овај живот за Мене, он ће ме наћи и спасиће се“. Онај ко узме крст свој и истовремено размишља о стварима овога света, изгубиће плату своју.

Онај који иде за Христом не треба да га привлаче световне ствари, него да настоји да се приближи Њему, подносећи храбро све невоље и жалости у овом животу. Ако се целосно не предамо Христу, мало - помало, неосетно ће нас привући свет и грех и скренути нас са правог пута блаженог живота, који води у искупљење.

Ко жртвује своје „ЈА“ и своје прохтеве за љубав Христову, он ће примити велику плату.

Дакле, одлучи се да победиш зло у себи у овом животу, да би стекао вечни живот, како је обећао Господ. Треба да презремо овај живот да би уживали добра вечног блаженства у близини Бога. Када се тако припремимо, све што нам изгледа тешко поднећемо храбро. Када тако размишљамо, нећемо се плашити не само невоља и брига, него ни саме смрти. Зато треба да знамо добро, да ако човек не омрзне живот свој у овом свету, због жеље за будућим блаженим животом, не може ни на који начин да поднесе предстојеће невоље и искушења која ће га окруживати сваког дана и часа.

Озбиљна препрека за одрицање себе јесте - тело. Оно жели уживање и одмор. Међутим, ми не треба да се покоравимо његовим захтевима, јер се тело противи души. То каже апостол Павле, да се тело и душа „противе једно другом“. Од наше борбе зависи ко ће од то двоје надвладати.

Зато је Господ рекао, ко хоће да га следи треба да избаци из себе светске жеље. Уживање и телесни одмор су највећа сметња за одрицање себе и сједињење са Христом.

Када неко заборави световна уживања, мало - помало заборавља и навике и прохтеве овог живота. Удаљавање од световних жеља захтева мученичку борбу, јер нас је ђаво њима везао. Када неко заволи свет, одмах му на памет падају рђаве навике. Када говоримо свет, не мислимо на људе, јер и ми смо људи, него мислимо на грех. Када се неко душом удаљава од световних ствари, почиње у свом животу да осећа душевни напредак. Уколико је

неко везан грехом, немогуће му је да се приближи и да осети живог Бога.

Избегавајмо дакле, телесна уживања и настојмо на сједињењу са Богом. Уживања нам пружају привремено задовољство, а Христос нам дарује трајно и вечно.

Хранимо тело оним што му је неопходно. То благосиља Бог. Оно што чини телу зло, јесу сувишна уживања која нису потребна за његово одржање. Бог нас не осуђује за оно што је неопходно, него за сувишно. Телесно уживање је велика препрека за врлину. Тај смисао имају и речи Христове, када каже: „одреци се себе“. Да се одрекнемо, дакле, свега рђавог, поквареног и трулог који утичу на душу нашу. Треба да се трудимо да избегавамо све оно што шкоди души нашој. Уздржањем у јелу и молитвом, напредоваћемо у овој борби. Тешка је ствар одрећи се самих себе, јер долазимо у сукоб са собом, пошто увек имамо за савезника зло и ђавола. Зато апостол Павле вапије: „Ко ће ме ослободити овог тела?“ Наравно да је тело станиште душе; ако га не зауздамо, постаје наш тиранин, мрски господар и угњетач.

Потребно је, поред овога што смо навели, да пазимо и на очи наше да не гледају са грешним расположењем женска лица. У лицу сваке жене замишљај свето и свештено лице Пресвете Богородице, која је родила Искупитеља нашег. Пази да твој ум не зароби Сатана и уђе у твоју душу, јер касније тешко одлази.

Да би се дакле, у душу нашу уселила благодат Божија и да бисмо осетили сладост духовног живота, потребно је да се одрекнемо себе. Одречење је почетак и крај наше борбе. Тако ће нас благословити Бог и даровати венац победе који се дарује борцима за врлину.

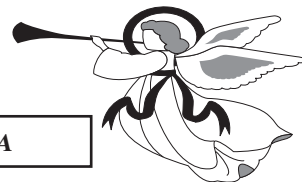

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

1. **Боро Бјелица**
рођен 1948, Вогошћа
погинуо 09.05.1992., Забрђе

2. **Босидар Марковић**
рођен 1975, Вогошћа
погинуо 08.06.1992., Вођошћа

3. **Милорад Милић**
рођен 1958, Доброшевићи
погинуо 04.06.1992., Доброшевићи

4. **Александар Милошевић**
рођен 1959, Вогошћа
погинуо 08.06.1992., Жуч

5. **Петар Кузман**
рођен у Кривоглавцима
погинуо 1992, Жуч

6. **Боро Грачанин**
рођен 1953., Доња Јошаница
погинуо 09.06.1992., Жуч

7. **Славко Јовановић**
рођен 1951., Вогошћа
погинуо 20.06.1992., Жуч

8. **Максо Тамбур**
рођен 1953., Забрђе
погинуо 01.07.1992., Забрђе

9. **Зоран Богојевић**
рођен 1962., Вогошћа
погинуо 02.07.1992., Жуч

10. **Ђорђо Старчевић**
рођен 1951., Сарајево
погинуо 13.07.1992., Жуч

11. **Ђорђо Симеуновић**
рођен 1951., Сарајево
погинуо 13.07.1992., Жуч

12. **Жељко Јовичић**
рођен 1961., Сарајево
погинуо 19.07.1992., Мисоча

13. **Боро Радић**
рођен 1954., Вогошћа
погинуо 19.07.1992., Љубина

14. **Сретко Цветић**
рођен 1956., Вогошћа
погинуо 23.07.1992., Вођошћа

15. **Коста Нешић**
рођен 1933., Вогошћа
погинуо 31.07.1992., Жуч

16. **Раденко Ђукановић**
рођен 1969., Сарајево
погинуо 31.07.1992., Љубина

17. **Жељко Марковић**
рођен 1960., Сарајево
погинуо 19.07.1992., Вођошћа

18. **Сретко Цвијетић**
рођен 1955., Сарајево
погинуо 23.07.1992., Вођошћа

19. **Мирко Марковић**
рођен у Фочи
погинуо 26.07.1992., Мисоча

20. **Милорад Шкркаљ**
рођен 1966, Кривоглавци
погинуо 19.06.1992., Жуч

21. **Миле Кошарац**
рођен 1945., Илијаш
погинуо 19.06.1992., Жуч

22. **Ранко Грачанин**
рођен у Сарајеву
погинуо 30.05.1992., Пољине

23. **Павле Боричанин**
рођен 1953., Сарајево
погинуо 30.05.1992., Пољине

24. **Ђорђо Икановић**
рођен 1949., Илијаш
погинуо 30.05.1992., Пољине

25. **Љубисав Трифуновић**
рођен 1947., Олово
погинуо 30.05.1992., Пољине

26. **Предраг Жарковић**
рођен 1952., Вогошћа
погинуо 18.09.1992., Жуч

27. **Владо Тамбур**
рођен 1930., Забрђе
погинуо 18.09.1992., Жуч

28. **Марко Арнаутовић**
рођен 1954., Црнотина
погинуо 18.09.1992., Жуч

29. **Жељко Мастило**
рођен 1969., Сарајево
погинуо 18.09.1992., Жуч

30. **Раденко Стојчевић**
рођен 1972., Њемачка
погинуо 21.09.1992., Жуч

31. **Жарко Главоњић**
рођен 1958., Сарајево
погинуо 21.09.1992., Смиљани

32. **Милорад Ђокановић**
рођен 1940., Сарајево
погинуо 01.06.1992., Пољине

33. **Велибор Ковачевић**
рођен 1969., Хотонь
погинуо 30.07.1992., Хотонь

34. **Зоран Росић**
рођен 1967., Сарајево
погинуо 18.08.1992., Сарајево

35. **Ђуро Ђурић**
рођен 1950., Сарајево
погинуо 16.08.1992., Равне

36. **Миленко Грабовац**
рођен 1960., Сарајево
погинуо 20.08.1992., Равне

37. **Живан Папић**
рођен 1963., Кривоглавци
погинуо 28.08.1992., Вођошћа

38. **Михајло Сусловски**
рођен 1953., Олово
погинуо 06.09.1992., Вођошћа

39. **Славко Поповић**
рођен 1951., Вогошћа
погинуо 13.09.1992., Дођлоди

40. **Ђорђо Видаковић**
рођен 1955.
погинуо 18.09.1992., Жуч

41. **Раденко Крчо**
рођен 1960., Олово
погинуо 18.09.1992., Жуч

42. **Боро Вуковић**
рођен 1952., Вогошћа
погинуо 18.09.1992., Жуч

43. **Славиша Бошковић**
рођен 1973., Сарајево
погинуо 19.09.1992., Жуч

44. **Анђелко Марковић**
рођен 1957., Вогошћа
погинуо 21.09.1992., Жуч

45. **Александар Боровчанин**
рођен 1972., Сарајево
погинуо 21.09.1992., Жуч

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

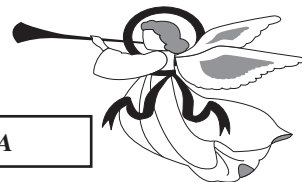

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

46. Срето Перих
рођен 1969., Високо
погинуо 21.09.1992., Жуч

47. Трифко Бабић
рођен 1955., Грачаница
погинуо 21.09.1992., Жуч

48. Милорад Мусић
рођен у Сарајеву
погинуо 22.09.1992., Жуч

49. Цвијетко Богић
рођен у Високом
погинуо 22.09.1992., Жуч

50. Вељко Сикираш
рођен 1953., Граховиште
погинуо 18.10.1992., Хоћоњ

51. Миломир Ђуричић
рођен 1964., Сарајево
погинуо 19.10.1992., Хоћоњ

52. Шпиро Терзић
рођен 1946., Сарајево
погинуо 20.10.1992., Жуч

53. Душко Михајљевић
рођен 1959., Илијаш
погинуо 18.10.1992., Хоћоњ

54. Борко Ђуричић
рођен 1947., Фоча
погинуо 16.09.1992., Хоћоњ

55. Мирко Кошарац
рођен 1953., Илијаш
погинуо 19.10.1992., Хоћоњ

56. Витко Шкипина
рођен 1941., Фоча
погинуо 22.10.1992., Хоћоњ

57. Бошко Радовановић
рођен 1948., Брежа
погинуо 25.10.1992., Семизовац

58. Српко Кошарац
рођен у Илијашу
погинуо 24.10.1992., Жуч

59. Зоран Лалић
рођен 1956., Сарајево
погинуо 07.11.1992., Хоћоњ

60. Предраг Бејатовић
рођен 1957., Сарајево
погинуо 08.11.1992., Пазарић

61. Драган Ковачевић
рођен 1950., Сарајево
погинуо 12.11.1992., Жуч

62. Јово Главоњић
рођен 1936., Забрђе
погинуо 12.11.1992., Жуч

63. Славиша Вучковић
рођен 1964., Рељево
погинуо 02.06.1992., Ахатиновић

64. Момчило Моро
рођен у Сарајеву
погинуо 04.06.1992., Бријешће

65. Момо Млинар
рођен 1952., Забрђе
погинуо 08.06.1992., Забрђе

66. Драган Дрвођеља
рођен 1964., Рељево
погинуо 19.06.1992., Добриња

67. Недељко Старчевић
Жуч
погинуо 08.06.1992., Жуч

68. Момо Тамбур
рођен 1964., Забрђе
погинуо 08.06.1992., Забрђе

69. Здравко Крстић
рођен 1958., Бријешће
погинуо 26.06.1992., Бријешће

70. Ненад Шараба
рођен 1971., Бријешће
погинуо 04.07.1992., Бријешће

71. Максим Тамбур
рођен 1953., Забрђе
погинуо 01.07.1992., Забрђе

72. Ненад Кукић
рођен 1954., Забрђе
погинуо 13.08.1992., Забрђе

73. Чедомир Миладиновић
рођен 1945., Прњавор
погинуо 22.08.1992., Рајловац

74. Мићо Нинковић
рођен 1944., Бријешће
погинуо 13.08.1992., Бријешће

75. Борислав Блесић
погинуо 30.08.1992., Бријешће

76. Алекса Тамбур
рођен 1953., Забрђе
погинуо 03.09.1992., Забрђе

77. Станимир Чехо
рођен 1971., Сарајево
погинуо 10.09.1992., Рајловац

78. Момчило Мијатовић
рођен 1951., Забрђе
погинуо 11.09.1992., Жуч

79. Славко Поповић
рођен 1958., Бријешће
погинуо 13.09.1992., Бријешће

80. Владо Тамбур
рођен 1928., Забрђе
погинуо 21.09.1992., Забрђе

81. Момчило Арнаутовић
рођен 1954., Бојник
погинуо 18.09.1992., Жуч

82. Жарко Главоњић
рођен 1958., Перивоје
погинуо 21.09.1992., Жуч

83. Босидар Ђоковић
рођен 1965., Сарајево
погинуо 10.10.1992., Бријешће

84. Раденко Грабовац
рођен 1966., Сарајево
погинуо 10.10.1992., Добриња

85. Илија Петровић
рођен 1951.
погинуо 17.11.1992., Бријешће

86. Никола Вучур
рођен 1931., Требиње
погинуо 19.11.1992., Забрђе

87. Јово Кнџевић
рођен 1938., Грдоњ
погинуо 30.10.1992., Грдоњ

88. Комнен Васић
рођен 1937., Рељево
погинуо 05.12.1992., Жуч

89. Горан Фреовић
рођен 1943.
погинуо 05.12.1992., Илица

90. Вукашин Стојчевић
рођен 1944., Жуч
погинуо 05.12.1992., Жуч

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

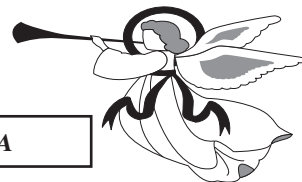

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

91. **Невенко Стојчевић**
рођен 1975., Жуч
погинуо 09.12.1992., Жуч

92. **Дучко Ковачевић**
рођен 1965., Осјјек
погинуо 08.12.1992., Неџарићи

93. **Милан Мишковић**
рођен 1966., Какањ
погинуо 08.12.1992., Неџарићи

94. **Радојко Поповић**
рођен 1940., Билећа
погинуо 07.12.1992., Жуч

95. **Илија Мијатовић**
рођен 1954., Жуч
погинуо 09.12.1992., Жуч

96. **Неђељко Самарџић**
рођен 1938., Високо
погинуо 09.12.1992., Жуч

97. **Тања**
рођена у Какњу
погинула 09.12.1992., Жуч

98. **Неђељко Којић**
погинуо 10.12.1992., Жуч

99. **Зоран Ђук**
рођен 1952., Сарајево
погинуо 09.12.1992., Жуч

100. **Бранко Мишић**
рођен 1939., Сарајево
погинуо 09.12.1992., Жуч

101. **Слободан Суботић**
рођен у Варешу
погинуо 11.12.1992., Илиџа

102. **Мирко Марковић**
рођен 1946., Какањ
погинуо 09.12.1992., Жуч

103. **Небојша Јокић**
рођен 1970., Сарајево
погинуо 15.12.1992., Бријешће

104. **Зоран Симић**
рођен 1969., Вареш
погинуо 13.12.1992., Жуч

105. **Александар Јовановић**
рођен 1969., Сарајево
погинуо 16.12.1992., Вођошћа

106. **Стево Јанковић**
рођен 1955., Бријешће
погинуо 04.12.1992., Сокоље

107. **Љубо Војновић**
рођен 1948., Јасиновица
погинуо 18.12.1992., Дубов

108. **Ратко Благовчанин**
рођен 1944., Благовац
погинуо 18.12.1992., Дубов

109. **Миладин Лалић**
рођен 1946., Кривоглавци
погинуо 22.12.1992., Жуч

110. **Владо Буха**
рођен 1913., Забрђе
погинуо 21.12.1992., Забрђе

111. **Ратко Мијатовић**
рођен 1946., Жуч
погинуо 20.12.1992., Жуч

112. **Срето Босиљчић**
рођен 1957., Високо
погинуо 22.12.1992., Вођошћа

113. **Милорад Петричевић**
рођен 1955., Рјечица
погинуо ..., Хоћоњ

114. **Зоран Росић**
рођен 1967., Сарајево
погинуо 12.08.1992., Вођошћа

115. **Славко Поповић**
рођен 1958., Сарајево
погинуо 13.09.1992., Вођошћа

116. **Предраг Бошњак**
рођен 1971., Рјечица
погинуо 03.12.1992., Баре, Илиџа

117. **Бранко Терзић**
рођен 1925., Хотоњ
погинуо 29.12.1992., Хоћоњ

118. **Мирко Кошарац**
рођен 1952., Висовица
погинуо 21.10.1992., Хоћоњ

119. **Милорад Хркало**
рођен 1956., Бојник
погинуо 04.01.1993., Жуч

120. **Дарко Вучковић**
рођен 1968., Рељево
погинуо 08.12.1992., Жуч

121. **Радослав Дамјановић**
рођен 1963., Какањ
погинуо 08.12.1992., Жуч

122. **Жељко Трифуновић**
рођен 1966., Благовац
погинуо 08.12.1992., Жуч

123. **Зоран Миличић**
рођен 1959., Вогошћа
погинуо 05.12.1992., Жуч

124. **Славко Шепур**
рођен 1948., Илијаш
погинуо 05.12.1992., Жуч

125. **Небојша Јокић**
рођен у Рјечици
погинуо у Бријешћу

126. **Бранко Кеновић**
рођен 1943., Илијаш
погинуо 15.11.1992., Жуч

127. **Гојко Грујић**
рођен 1936., Илијаш
погинуо 30.11.1992., Свраке

128. **Неђељко Којић**
рођен 1941., Вареш
погинуо 10.12.1992., Жуч

129. **Драган Миличић**
рођен у Вогошћи
погинуо 12.12.1992., Жуч

130. **Гојко Анџић**
рођен 1938., Калиновик
погинуо 07.01.1993., Забрђе

131. **Ристо Несторовић**
рођен 1945., Високо
погинуо 08.12.1992., Жуч

132. **Драган Еркић**
рођен 1961., Власеница
погинуо 08.12.1992., Жуч

133. **Гојко Перић**
рођен 1951., Перице
погинуо 20.01.1993., Хоћоњ

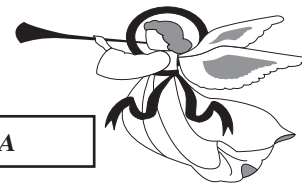
134. **Жељка Гогоић**
рођена 1972., Хаџићи
погинула 26.09.1992., Хаџићи

135. **Неђељко Оцаковић**
рођен 1942., Сарајево
убијен 27.07.1992., В. Бубањ "Сарајево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЈЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

136. **Снежан Мاستило**
рођен у Забрђу
погинуо 1993., *Мијаџовића брдо*

137. **Момчило Мијатовић**
рођен 1948., Жуч
погинуо 27.01.1993., *Жуч*

138. **Миленко Јоксимовић**
рођен 1939., Вареш
погинуо 27.01.1993., *Бријешће*

139. **Горан Самарџић**
рођен 1971., Бојник
погинуо 27.01.1993., *Бријешће*

140. **Борислав Александровић**
рођен 1947., Бојник
погинуо 27.01.1993., *Бријешће*

141. **Милан Ждрало**
рођен 1949., Бојник
погинуо 27.01.1993., *Бријешће*

142. **Желько Глишић**
рођен 1939.
погинуо 27.01.1993., *Рајловац*

143. **Радослав Ђукановић**
рођен 1964., Семизовац
погинуо 14.02.1993., *Тарчин до*

144. **Живко Мочевих**
рођен 1935., Пољине
погинуо 17.02.1993., *Хоћоњ*

145. **Радивоје Дурић**
рођен 1952., Вареш
подлег. ран. 24.02.1993., болн. Жица

146. **Дарко Ђурић**
рођен 1979., Вогошћа
погинуо 02.03.1993., *Вођошћа*

147. **Ивица Јеловић**
рођен 1959., Вогошћа
погинуо 16.03.1993., *Љубина*

148. **Мирослав Цвиљ**
рођен 1959., Вогошћа
погинуо 19.03.1993., *Вођошћа*

149. **Слободан Мочевих**
рођен 1950., Пољине
погинуо 26.04.1993., *Пољине*

150. **Радмило Самарџић**
рођен 1964., Високо
погинуо 27.04.1993., *Средње*

151. **Томо Милишић**
рођен 1950., Гораеде
погинуо 02.05.1993., *Угорско*

152. **Крсто Тешановић**
рођен 1937., Бријешће
погинуо 03.05.1993., *Блаеуј*

153. **Витомир Благовчанин**
рођен 1937., Благовац
погинуо 05.05.1993., *Вођошћа*

154. **Славко Мочевих**
рођен 1941., Пољине
погинуо 10.05.1993., *Пољине*

155. **Слободан Мочевих**
рођен 1950., Пољине
погинуо 28.04.1993., *Пољине*

156. **Пејо Булајић**
рођен 1959., Соколац
погинуо 11.05.1993., *Хоћоњ*

157. **Марко Марковић**
рођен 1958., Фоча
погинуо 19.07.1993., *Мисоча, Илијаш*

158. **Саво Пајдаковић**
рођен 1940., Жуч
погинуо 26.05.1993., *Вођошћа*

159. **Пејо Мијовић**
рођен 1941., Олово
погинуо 04.07.1993., *Вођошћа*

160. **Спасоје Саликовић**
рођен 1935., Градачац
погинуо 13.06.1993., *Јееви*

161. **Радивоје Мутаџија**
рођен 1959., Високо
погинуо 13.06.1993., *Вођошћа*

162. **Веселин Божић**
рођен 1932., Високо
погинуо 13.06.1993., *Јееви*

163. **Зоран Шоја**
рођен 1953., Забрђе
погинуо 14.06.1993., *Забрђе*

164. **Раденко Видичевић**
рођен 1968., Илијаш
погинуо 13.06.1993., *Јееви*

165. **Зоран Нинковић**
рођен 1961., Бријешће
погинуо 13.06.1993., *Забрђе*

166. **Стојан Лонтош**
рођен 1961., Забрђе
погинуо 19.06.1993., *Забрђе*

167. **Васо Драшкић**
рођен 1952., Бојник
погинуо 21.06.1993., *Бријешће*

168. **Михајло Родановић**
рођен 1953., Високо
погинуо 05.07.1993., *Перивоје*

169. **Зоран Цино**
рођен 1958., Бојник
погинуо 18.07.1993., *Забрђе*

170. **Стојан Братић**
рођен 1930., Хаџићи
погинуо 28.07.1993., *Рајловац*

171. **Будимир Савић**
рођен 1964., Кремеш
подлег. ран. 28.07.1993., болн. Жица

172. **Милутин Фрушта**
рођен 1951., Фоча
подлегао 10.08.1993., болн. Београд

173. **Таско Којић**
рођен 1965., Вареш
погинуо 05.09.1993., *Рајловац - Орао*

174. **Ненад Дамјановић**
рођен 1959., Доброшевићи
погинуо 14.09.1993., *Рајловац*

175. **Драго Кењић**
рођен 1949., Трново
погинуо 08.06.1992., *Жуч*

176. **Боско Вуковић**
рођен 1957., Вогошћа
погинуо 08.06.1992., *Жуч*

177. **Милан Копривица**
рођен 1952., Калиновић
погинуо 23.10.1993., *Јееви*

178. **Миодраг Ковач**
рођен 1955., Илијаш
погинуо 08.06.1992., *Жуч*

179. **Драго Горанчић**
рођен 1954., Вареш
погинуо 09.07.1993., *Жуч*

180. **Бошко Миздрак**
рођен 1952., Лакташи
погинуо 08.06.1992., *Жуч*

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

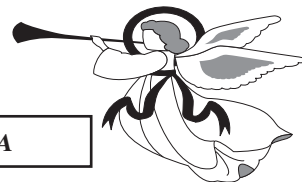

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

181. **Саша**
рођен 1976., Вогошћа
погинуо 12.11.1993., Вођошћа

182. **Милинко Копривица**
рођен 1952., Кривоглавци
погинуо 21.11.1993., Жуч

183. **Војно Бошњак**
рођен 1945., Рјечица
погинуо 16.12.1993., Бријешће

184. **Миланко Његовановић**
рођен 1938., Плусине
погинуо 29.12.1993., Вођошћа

185. **Недељко Његовановић**
рођен 1953., Вогошћа
погинуо 29.12.1993., Бейонија

186. **Ђорђе Радић**
рођен 1956., Вогошћа
подлегао ранама 08.01.1994., Београд

187. **Раденко Торвић**
рођен у Варешу
погинуо 27.12.1993., Орахов брег

188. **Ранко Бужовац**
рођен 1952., Велика њива
погинуо 27.12.1993., Орахов брег

189. **Јово Божић**
рођен 1957., Бријешће
погинуо 28.01.1994., Бојник

190. **Ненад Дамјановић**
рођен 1951., Доброшевићи
погинуо 24.02.1994., Резервоар

191. **Милан Томић**
рођен 1960., Нахорево
погинуо 24.02.1994., Нахорево

192. **Љубиша Лемез**
рођен 1953., Рајловац
подлегао ранама 01.04.1994., Београд

193. **Мирослав Симендић**
рођен 1954., Прибој
погинуо 11.04.1994., Мачак, Олово

194. **Ратко Кошарац**
рођен 1940., Кошаре
подлегао ранама 10.05.1994., Београд

195. **Војно Црногорац**
рођен 1942., Пољево
погинуо 18.07.1994., Резервоар

196. **Душан Крђајић**
рођен 1941., Рајловац
погинуо 18.07.1994., Рајловац

197. **Босидар Ковачевић**
рођен 1938., Улог
погинуо 01.08.1994.

198. **Предраг Ђуковић**
рођен 1940., Кошево
погинуо 06.08.1994., Пољине

199. **Мило Ждрало**
рођен 1962., Илијаш
погинуо 23.09.1994., Орахов брег

200. **Никола Саиловић**
рођен 1959., Сарајево
погинуо 02.08.1994., Лађевићи

201. **Небојша Банчић**
рођен 1958., Сарајево
погинуо 24.09.1994., Полог

202. **Ненад Бошковић**
рођен 1935., Вогошћа
погинуо 08.10.1994., Лађевићи

203. **Рајко Кокорун**
рођен у Високом
погинуо 09.10.1994.

204. **Небојша Ђуричић**
рођен 1974., Сарајево
погинуо 12.10.1994., Нишићи

205. **Бране Тодоровић**
рођен 1960., Сарајево
погинуо 12.10.1994., Нишићи

206. **Ђорђе Вуковић**
рођен 1949., Пале
погинуо 12.10.1994., Нишићи

207. **Дамир Драгић**
рођен 1966., Какањ
погинуо 05.11.1994., Набосеић

208. **Мијо Јозић**
рођен 1945., Илијаш
погинуо 04.08.1994., Лађевићи

209. **Момир Рокић**
рођен 1929., Рудо
погинуо 27.11.1994., Вођошћа

210. **Мире Симанић**
рођен 1962., Вареш
погинуо 15.04.1995., Озрен

211. **Драго Лалић**
рођен 1960., Вареш
погинуо 15.04.1995., Нишићи

212. **Горан Гаврић**
рођен 1968., Вареш
погинуо 15.06.1995., Нишићи

213. **Зоран Ковачевић**
рођен 1965., Дервента
погинуо 16.06.1995., Коша 830

214. **Станиша Ванић**
рођен 1955., Високо
погинуо 16.06.1995., Коша 830

215. **Зоран Спасојевић**
рођен 1967., Сомбор
погинуо 16.06.1995., Коша 830

216. **Радослав Мишковић**
рођен 1963., Сарајево
погинуо 16.06.1995., Коша 830

217. **Василије Цвијановић**
рођен у Високом
погинуо 16.06.1995., Коша 830

218. **Јуриј Пилићук**
рођен 1967., Кишињево, Русија
погинуо 16.06.1995., Коша 830

219. **Неђо Терзић**
рођен 1936.
погинуо 16.06.1995., Средње

220. **Љубо Клемпић**
рођен 1944., Вареш
погинуо 17.06.1995., Љубина

221. **Ненад Тривковић**
рођен 1942., Вареш
погинуо 17.06.1995., Набосеић

222. **Саво Живковић**
рођен 1930., Жуч
подлегао ран. 17.06.1995., болн. Жица

223. **Јанко Окић**
рођен 1945., Вареш
погинуо 19.06.1995., Биамбаре

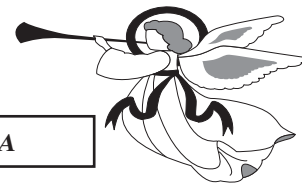
224. **Горан Терзић**
рођен 1975., Сарајево
погинуо 19.06.1995., Врело

225. **Небојша Вулета**
рођен 1953., Сарајево
погинуо 20.06.1995., Мијајковића стир

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

РЕЉЕВСКА ПАРОХИЈА

226. **Милорад Ракић**
рођен 1943., Сарајево
погинуо 15.06.1995., Јасен

227. **Борко Манојловић**
рођен 1954., Високо
погинуо 21.06.1995., Солаковићи

228. **Цвијан Горанчић**
рођен 1959., Високо
погинуо 21.06.1995., Солаковићи

229. **Жељко Шаренац**
рођен 1958., Високо
погинуо 21.06.1995., Солаковићи

230. **Раде Андрић**
рођен 1971., Сарајево
погинуо 25.06.1994., Бријешће

231. **Михајло Татовић**
рођен 1947., Калиновик
погинуо 25.06.1995., Лемезово брдо

232. **Анђелко Терзић**
рођен 1947.
погинуо 30.06.1995.

233. **Данило Трифуновић**
рођен 1941., Висовица
погинуо 04.07.1995., Вођошћа

234. **Мирослав Горанчић**
рођен 1973., Вареш
погинуо 05.07.1995., Нишићи

235. **Горан Панђић**
рођен 1972., Рељево
погинуо 13.07.1995., Трескавица

236. **Зоран Живковић**
рођен 1964., Сарајево
погинуо 27.07.1995., Средње

237. **Илија Сорак**
рођен 1960., Олово
погинуо 11.08.1995., Власеница

238. **Будо Дамјановић**
рођен 1968.
погинуо 23.08.1995., Илијаш

239. **Душко Павловић**
рођен 1955.
погинуо 23.08.1995., Рајловац

240. **Бранко Сикираш**
рођен 1939., Вогошћа
погинуо 04.05.1992., Сарајево

241. **Ранко Сикираш**
рођен 1953., Вогошћа
погинуо 04.05.1992., Сарајево

242. **Мишо Спасојевић**
рођен 1952., Вогошћа
погинуо 04.05.1992., Сарајево

243. **Душан Трифуновић**
рођен 1968., Вогошћа
погинуо 23.09.1995., Добриња

244. **Драган Шаран**
рођен 1969., Бачка Паланка
погинуо 29.09.1995., Бањалука

245. **Емил Галинац**
рођен у Сарајеву
погинуо 04.09.1995., Јееви

246. **Раденко Галинац**
рођен 1969., Сарајево
погинуо 09.09.1995., Вођошћа

247. **Радмила Галинац**
рођена 1968., Сарајево
погинула 09.09.1995., Вођошћа

248. **Веселко Трифуновић**
рођен 1974., Сарајево
погинуо 12.10.1995., Вођошћа

249. **Симендић**
рођен 1963., Сарајево
погинуо 12.10.1995., Вођошћа

250. **Александар Морин**
рођен 1967., Сарајево
погинуо 28.09.1995., Бањалука

251. **Жељко Латиновић**
рођен 1957., Вогошћа
погинуо 16.10.1995., Вођошћа

252. **Ђорђе Икановић**
рођен 1949., Илијаш
погинуо 30.05.1995., Висовица

253. **Љубисав Трифуновић**
рођен 1947., Олово
погинуо 30.05.1995., Олово

254. **Горан**
рођен 1964., Сарајево
погинуо 01.12.1995., Сарајево

255. **Ранко Спасојевић**
рођен 1957., Вогошћа
мучен и убијен 04.05.1992., Сарајево

256. **Јеремија Владушић**
рођен 1942., Жуч
мучен и убијен 04.05.1992., Сарајево

257. **Илија Живковић**
рођен 1949., Жуч
мучен и убијен 04.05.1992., Сарајево

258. **Јово Живковић**
рођен 1934., Жуч
мучен и убијен 04.05.1992., Сарајево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

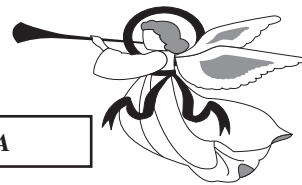

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

НИШИЋКА ПАРОХИЈА

1. **Драган Јокановић**
рођен 1968., Зеница
погинуо 1992., Драгоради

2. **Милоја Шепур**
рођен 1934., Буљетовина
погинуо 1992., Буљетовина

3. **Васо Јањић**
рођен 1963., Кривојевићи
погинуо 1992., Кривојевићи

4. **Младен Крчар**
рођен 1967., Какањ
погинуо 1992., Иванчићи

5. **Недељко Радосављевић**
рођен 1972., Високо
погинуо 1992., Иванчићи

6. **Љубиша Трифковић**
рођен 1963., Крчевине
погинуо 1992., Иванчићи

7. **Бошко Мотика**
рођен 1960., Кривојевићи
погинуо 1992., Кривојевићи

8. **Вељо Горанчић**
рођен 1956., Жишци
погинуо 1992., Љубина

9. **Славиша Цвијетић**
рођен 1966., Шикуље
погинуо 1992., Љубина

10. **Мирослав Мирковић**
рођен 1964., Подвинци
подлегао ранама 1992., Београд

11. **Миливоја Лакић**
рођен 1956., Брежа
погинуо 1992., Средње

12. **Благоја Марковић**
рођен 1968., Жаља
погинуо 1992., Жаља

13. **Станко Марковић**
рођен 1950., Жаља
погинуо 1992., Жаља

14. **Милорад Окиљ**
рођен 1950., Средње
погинуо 1992., Брда

15. **Радан Мотика**
рођен 1967., Кривојевићи
погинуо 1992., Соколина

16. **Милан Новаковић**
рођен 1958., Средње
погинуо 1992., Медојевићи

17. **Зоран Икановић**
рођен 1959., Вукињача
погинуо 1992., Кромол

18. **Бајо Благојевић**
рођен 1952., Бргуне
погинуо 1992., Жишци

19. **Млађо Мотика**
рођен 1955., Кривојевићи
погинуо 1992., Медојевићи

20. **Рајко Окиљ**
рођен 1930., Сршљенци
погинуо 1992., Сршљенци

21. **Момир Окиљ**
рођен 1932., Сршљенци
погинуо 1992., Сршљенци

22. **Ратко Ђурђић**
рођен 1962., Куносићи
погинуо 1992., Куносићи

23. **Жељко Шарич**
рођен 1964., Горња Папратница
погинуо 1992., Куносићи

24. **Љуба Кошарац**
рођена 1935., Шијићи
погинула 1992., Бокшићи

25. **Растко Кошарац**
рођен 1959., Бокшићи
погинуо 1992., Бокшићи

26. **Митар Мотика**
рођен 1946., Долови
убијен 1993., Долови

27. **Мирко Горанчић**
рођен 1947., Жишци
погинуо 1993., Жишци

28. **Свето Ђурђић**
рођен 1955., Драевевићи
погинуо 1993., Средње

29. **Јован Окиљ**
рођен 1927., Тољенак
погинуо 1993., Средње

30. **Василија Окиљ**
рођена 1925., Мостар
погинула 1993., Средње

31. **Симо Топаловић**
рођен 1950., Чављанско поље
погинуо 1993., Перивоје

32. **Илија Икановић**
рођен 1940., Средње
погинуо 1993., Јасен

33. **Петар Јокић**
рођен 1964., Гојине
погинуо 1993., Ајдановићи

34. **Милорад Којић**
рођен 1943., Паљика
погинуо 1993., Подрола

35. **Вељко Рашевић**
рођен 1942., Дабравине
погинуо 1993., Подрола

36. **Милутин Митровић**
рођен 1963., Ајдановићи
погинуо 1993., Крушка

37. **Горан Капетановић**
рођен 1960., Вареш
погинуо 1993., Зубејћа

38. **Слободан Живановић**
рођен 1967., Високо
погинуо 1993., Мачак

39. **Ђорђо Шукуљак**
рођен 1958., Томенац
погинуо 1993., Равне

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

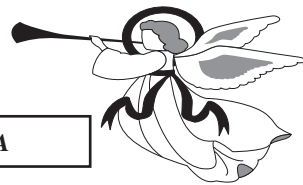

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Мишројолија Дабробосанска

НИШИЋКА ПАРОХИЈА

40. **Радоја Маринковић**
рођен 1942., Бргуне
погинуо 1993., Град

41. **Васо Ковачевић**
рођен 1959., Висојевица
погинуо 1993., Висојевица

42. **Лука Вуковић**
рођен 1949., Стублина
погинуо 1993., Жуч

43. **Панто Ђорда**
рођен 1952., Шљеме
погинуо 1994., Брда

44. **Мирко Ђорда**
рођен 1948., Шљеме
погинуо 1994., Брда

45. **Спасимир Кошарац**
рођен 1971., Лука
погинуо 1994., Брда

46. **Миломир Кошарац**
рођен 1974., Лука
погинуо 1994., Брда

47. **Васо Делипара**
рођен 1948., Пањеви
погинуо 1994., Брда

48. **Самајко Јокић**
рођен 1958., Гајине
погинуо 1994., Ајдановићи

49. **Новица Топаловић**
рођен 1965., Бргуле
погинуо 1994., Хум

50. **Будимир Перковић**
рођен 1963., Хаџићи
погинуо 1994., Рађевићи

51. **Жељко Ковачевић**
рођен 1967., Висојевица
погинуо 1994., Гораде

52. **Ристо Лакић**
рођен 1934., Бргуле
погинуо 1994., Рокоч

53. **Душко Станишић**
рођен 1974., Бргуле
погинуо 1994., Ракоч

54. **Петар Петровић**
рођен 1946., Бргуле
погинуо 1994., Ракоч

55. **Мирослав Вујадиновић**
рођен 1956., Вареш
погинуо 1994., Ракоч

56. **Драган Петровић**
рођен 1966., Бргуле
погинуо 1994., Ракоч

57. **Милорад Лазендић**
рођен 1953., Бргуле
погинуо 1994., Ракоч

58. **Добро Лазендић**
рођен 1953., Бргуле
погинуо 1994., Ракоч

59. **Ђорђе Горанчић**
рођен 1947., Жишци
погинуо 1994., Ракоч

60. **Ковилка Шепур**
рођена 1938., Кривојевићи
погинула 1994., Пољика

61. **Желимир Мићић**
рођен 1950., Шујићи
погинуо 1994., Јасен

62. **Рајко Лакић**
рођен 1963., Добровине
погинуо 1994., Јасен

63. **Неђељко Гаврић**
рођен 1954., Пајтовићи
погинуо 1994., Звијезда

64. **Драгиша Икановић**
рођен 1968., Висојевица
погинуо 1994., Брда

65. **Јефто Обреновић**
рођен 1940., Средње
погинуо 1994., Корићи

66. **Душан Рајић**
рођен 1949., Врховина
погинуо 1994., Куносићи

67. **Ненад Тапасић**
рођен 1963., Какањ
погинуо 1994., Јасен

68. **Драгислав Мотица**
рођен 1949., Кривојевићи
погинуо 1994., Хаџићи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

КАКО ЂАВО ОБМАЊУЈЕ ЧОВЈЕКА

наставак са сѝране 35

људе. Обмањивао је, али је обмануо сувише мало и сувише је мало душа одвео у пакао! Пострадао је и овај ђаво као и први, који је учио човека да иде и у цркву и у крчму и да чини и Божије и сатанино. Дакле, и тај се зло провео. И сада од ђаволских чета које су биле присутне позвао је другог на рапорт. И беше ћутање међу ђаволским пуковима, јер беху милиони демона око шуме и онога пропланка, и не излазаше ни један, јер се бојаху да ће пострадати као што су пострадали остали, да ће их, уместо хвале, избити и послати на дно пакла. Сатана је седео на престолу и чекао да изађе још који на рапорт, говорећи: - ако ми трећи који изађе погоди мисао, то јест изложи ми план за задобијање душа за царство пакла, бољи него оне двојице који су ми пре поднели рапорт, онда ћу ја тога учинити генералом над многим ђаволским војскама и поставићу га да седи на мом престолу три минута. Након што је сатана тако рекао, из оних небројених ђаволских пукова није нико више хтео да изађе, зато што се бојаху да не пострадају као што су пострадала друга двојица, која су пре поднела рапорт и њему се није допало. Ипак, после неког времена изађе један грбави, са четири реда рогова, једна му нога пачија, једна беше коњска. Имао је знаке пакла на свом челу, реп беше дугачак, од не знам колико метара позади. И када је изашао, отишао је пред сатану, како он сеђаше на престолу тамо на сред пропланка, и рекао му: - Жив био, твоја мрачности! Сатана га пита: - Како се зовеш? - Куси се зовем! - Ехе, видим те старог и грбавог. Чини ми се да ти знаш разне мајсторије да обмањујеш душе, да их доводиш у моје царство. Куси је рекао: - Ни твоја мрачност не зна шта ја знам! - да

те видим! Чини ми се да си велик мајстор да задобијаш душе. Ни ти не знаш шта ја знам! Имам мајсторију, јер сам оматорио у борби са људским душама толико хиљада година, и њом многе душе одводим у пакао. Као што у зиму падају пахуље снега, тако ја спуштам у пакао душе сваког дана. - И како си успео да доведеш толико душа у моје царство? Ја нећу рећи као први ђаво који је изашао на рапорт. Човек зна да не може служити два господара и лако га задобије анђео за своју страну. Али нећу рећи човеку ни као онај

други глупан, да нема Бога, нема ђавола, нема анђела, нема пакла, нема раја. Не! Јер Свето писмо каже да има Бога и ђавола и анђела и пакла. Ја толико кажем човеку: „Море човече, има Бога, има ђавола, има анђела, има вечне муке за грех и вечне славе за добро дело, али имаш још времена! Зар си глуп? Баш од данас да започињеш добро дело“? Ако је дете,

кажем му: „Море дете, ти од сада имаш да живиш! долази младост, треба да се ожениш, треба да се проводиш на свету! Немој да изгубиш младост тако узалудно, јер живот треба проживети“! А ако је младић, кажем му: „Након што се будеш оженио и засновао домаћинство, после тога ћеш отпочети добро дело. Сада једи, пиј, проводи се, чини сва зла, та млад си. Опростиће ти Бог, јер он познаје човеку немоћ. Покајање остави за сутра, остави за прекосутра, остави за догодине, за касније“. Учим човека да одлаже покајање од данас за сутра, од сутра за прекосутра! „Какву милостињу хоћеш сада да чиниш? Не жури! Покајаћеш се пред смрт! Сада хоћеш да постиш, да истрошиш здравље тела? Нека у старости, јер пост је за старе! Хоћеш да се молиш? Да изгубиш толико сати молећи се Богу? Па сада имаш посла. Ето, имаш да гајиш децу, имаш да стичеш кућу и мираз ћеркама, имаш да жениш и удајеш. Имам толико“! И забуним га са животним бригама и стално му казујем: „Остави за други пут“. Када дође анђео и каже му: „Море човече, дај подушје за мртве“, ја му кажем: „Зар си глуп? сада имаш да одеваш децу, имаш да правиш свадбу, имаш да чиниш то и то! Анђео долази и каже му: Море човече, хајде отпочни постити постове, током године, срдом и петком“! Ја му кажем: „Немој постити, јер ћеш изгубити здравље! Ти треба да радиш, да скупипш имања, имаш да гајиш децу“! Или долази анђео и каже му: „Море човече, исповедај се и остави грех, остави разврат, остави пијанство, остави дуван, остави псовке“! „Ех, зар још од сада? Касније, пред смрт, исповедаћу се свештенику, разрешиће ме и готово. Па књига каже да те затекне добра кончина, а докле се можеш водити овако“! С тим ме сви слушају - каже ђаво - и стално одлажу добро дело од данас до сутра. Свето

писмо каже другачије. Дух свети буди људе, говорећи: Данас, ако глас Његов чујете, немојте да буду тврдокорна срца ваша (Јев. 3,7-8). И као што сам казао, глас Божији у човеку је савест, која га гризе због греха и каже му: „Човече, напусти грех! Остави се крађе, остави се блудњичења, остави се псовања, остави се пијанства, остави се пушења, остави се злих ствари, зависти, злобе, свађе“. Бог му заповеда данас, а ми му кажемо: „Не данас, него сутра, прекосутра, у старости“! И казујемо му овако: „Дај мени данашњи дан и ти узми сутрашњи“! И тако је - вели - грех у човеку, као кад би узео велики ексер и бравом почео да га укиваш у суво храстово дрво. Ако га удариш чекићем једанпут, двапут, трипут, лако можеш извадити ексер. Ако га укујеш до половине, теже је, а ако га сасвим укујеш, треба да расцепиш дрво! Такав је и грех! Укива се у природу навиком. И ако човек не остави данас грех, када је свеж, што више стари, тим га се теже може одвићи. Јеси ли видео у баку зелену рђу? Да си бакар чистио свакодневно, сјајо би као сунце! Али ако је остављен годинама, ухватио је зелену рђу, не можеш га више ничим на свету опрати, само ако га истопиш. Таква је душа када остари у греху. Ако није данас оставила грех, нека не мисли да ће га сутра или прекосутра оставити лакше. Јер по мери протицања времена, грех стари, укива се у природу, и уобичајавање постаје друга природа; навика постаје друга природа, и човек чини грех хтео не хтео, и с великом се муком човек ослобађа греха, након што је овај остарео у њему! Навика, по канонским законима цркве, јесте десети степен греха, јер даље следи очај, претпоследњи степен. И када сам видео човека да се навикао на грех годину дана, две, десет, не знам колико, мој је заувек! И тако ја успевам да их обманем, јер хиљаде и ми-

лиони људи одлажу покајање од данас до сутра, и сви постају робови греху; јер који грех није остављен данас, сутра - прекосутра све више хвата корене и све је теже. А када Човек хоће да остави грех, грех се диже на њега с великом силом: „Зар си глуп, море? Са мном си живео! Како да се манеш мене? шта још преостаје? Да живиш како те ја учим и како си навикао на мене! Тако сам, као што сам ти већ казао, научио и обмануо толико душа, да оне падају у пакао као што падају пахуље када веје снег, с једним је-

диним саветом: Добри људи, има још времена за добро дело; не будите глупи да га отпочнете баш од данас или баш од овога часа“! Дакле, кажем вам, ваша мрачности, то је мој савет и моја мајсторија, и имам у паклу чету од хиљаде и стотине хиљада мојих ученика, које сам тако научио, и шаљем их по целој земљи да шапућу човеку на ухо: „Човече, за добро дело

има још времена. Сутра, прекосутра, за годину дана, за две, у старости“. И успео сам и успевам. Иди и види у паклу колико сам гурнуо и гурам овим саветом! Тада је сатана рекао: - Браво! Најбољи савет - да учиш човека да одлаже покајање од данас до сутра: „Баш данас хоћеш да се исповедаш? Баш данас хоћеш да се причестиш? Баш данас хоћеш да твориш милостињу? Зар не видиш да немаш времена? Остави за сутра“! Сада пошто си ми погодио мисао, даћу ти своју круну и штап да три минута владаш паклом, и сви да научите од њега то лукавство, да бисте довели што више душа у моје царство, да би се са нама мучиле у векове векова. Након што је видео и чуо све то, монах је видео сатану да је плеснуо трипут дланом о длан и као варница се угасио у ваздуху, и није више видео ништа и није се више чуло ништа. И он је остао зачуђен оним што беше чуо, како сатана обучава своје ученике и безбројне ђаволе из пакла, да уче људе да одлажу покајање. Тада је дошао анђео Господњи и рекао му: - Аво Иларионе! - молим, Господе? - Три године се молиш Богу да ти покаже како ђаволи обманују људе и како их одводе у царство пакла! Ето видео си својим очима и чуо својим ушима како! Иди у своју келију, узми свеску, дохвати перо и напиши све што си видео, све што си чуо својим ушима, да остане за нараштаје који ће доћи, за последње, ова сатанина мајсторија. Јер цео свет треба да зна, да најбољи савет ђавола да би задобили душе за царство пакла, јесте да уче човека да одлаже добро дело од данас до сутра, од сутра до прекосутра, од младости до старости, до самртне постеље, и тако да их све одведу у пакао! Амин.

Преузето из књиге:

Сјарац Клеопа - ПУТ НЕБА

(Живот и покрети сјараца Клеопе, поуке и разговори) 2001. године

ЗАШТО УМИРЕМО, А НЕ УСХОДИМО ПРАВО НА НЕБО, У ЖИВОТ ВЕЧНИ

Смрт, умртвљена смрћу и васкрсењем Христовим, по премудрим циљевима Промислитеља нашег Бога, још има своје дејство на нас, па ћемо тако задобити бесмртност тек након смрти. Дакле, сви морамо прво умрети да бисмо задобили бесмртност. Неко може помислити: „Зашто бисмо сада умирали, када је смрт умртвљена? Зашто уместо достојанственог одласка на небо, у живот и Царство Божије, идемо прво у гроб?“ Тако би вероватно и било са нама, али не сада, када смо у стању пада и греха. Тако би можда и било онда када није било смрти, када је човек био у рају чист и непорочан. Тада би, без сумње, човек постепено прелазио у све боље и савршеније стање; као што сада човек стари и вене, ближећи се смрти, тако би тада временом постајао не старији, већ живљи, крепкији, лакши и духовнији. Тада, наравно, људи не би кроз врата смрти стизали за небо, у вечни живот и Царство Божије, већ онако како се преселио Енох и како је вазнет био Илија. Сада ми оне који су окончали попрште земаљског живота пратимо у гроб, а тада бисмо их, можда, пратили право у горњу станове, исто онако као су Апостоли пратили Христа, који се узносио на небо.

Тако би то било да човек није сагрешио. Био би бесмртан и из раја земног право би одлазио у рај небески, постао би вечни становник неба и сажитељ Анђела. А како је сада - после пада, после греха? Сада је то немогуће. Немогуће је грешнику да избегне смрт. Зашто? Сетите се суда Божијег о грешницима. Шта је Бог рекао првом чо-

веку? И пре греха, Он је њему претио за грех смрћу. „Смрћу ћете умрети“ (Пост.2:17). А након греха? „Вратићеш се у земљу од које си узет. Јер си земља и у земљу ћеш отићи“ (Пост. 3:19). Чујете ли реч Божију? И схватате ли неминовни дуг који природно лежи у нашем земаљском телу : земља си, и у земљу ћеш се вратити?

Хтели бисмо да избегнемо смрт и да одмах одемо на небо, у живот вечни. Зар је тако било са Христом? Зар се Он право узнео на небо, у славу Бога Оца? Није ли и он умро као обичан смртник, није ли био погребен као и сви умрли? Када је Христос, Богочовек, праведни и безгрешни, поставши Заступник човечанства, благоизволео да потчини Себе општем суду Божијем о човеку, зар ћемо онда ми, грешници, избећи смрт? Зар ми, који подлежемо праведном суду Божијем, можемо без смрти задобити бесмртност и узнети се у вечни, блажени живот? За нас је довољна и та милост Божија, што је нашој смрти одређен крај, и што ћемо ми временом васкрснути у нови, вечни, блажени живот, по примеру васкрсења Христовог, и Његовог вечног, Божанског живота. Христос је умро и васкрсао, и самим тим објавио је у Свом лицу извршење и правде Божије и милости Божије. Умро је, и као представник осуђеног на смрт људског рода, испунио је опредељење Божије, које следује паломе човеку; васкрсао је, а потом, као Искупитељ човечанства, оживео и даровао човечанству бесмртност и живот вечни. Све то исто следује и нама. И ми смо дужни прво испунити на

себи оно што је Бог одредио по питању смрти, а затим задобити милост Божију, даровани нам дар бесмртности од нашега Искупитеља.

Познајмо премудрост Божију. Господ Бог је благоизволео да покаже на нама обиље Своје милости и славе у томе што је одредио да нас узводи на небо не одмах, него кроз смрт, као древне Израиљћане кроз Црно море. Тим је славније и величанственије то што ће прелазак наш са земље на небо, од смрти у живот бити свеопшти, величанствен. Сам Господ ће доћи у свој својој Божанској слави, са својим Небесним Силама. Он сам ће нас васкрснути, вазнети нас и повести у обитељи Оца нашег небесног, да би тамо живели и царствовали вечно. Идем, рече Он Апостолима, праштајући се од њих, идем да вам припремим мјесто. И ако отидем и припремим вам мјесто, опет ћу доћи, и узећу вас к себи, да гдје сам ја, будете и ви (Јн. 14, 2-3). Како је утешно обећање дао Господ Апостолима, и, без сумње, свима који верују!

Будимо, браћо, благодарни Благодатељу нашем Богу за Његово милосрдно промишљање о нама. Када Његова премудра и блага воља покаже да је крај нашег земног живота, са живом вером и крепком надом ступићемо на тајанствени пут ка вечном животу, и „ако пођем и посред сени смрти, нећу се бојати зла“ (Пс.22:4). Господ ће бити с нама. Његова свесилна рука ће нас водити. Његов Божанствени покров ће нас штити, Ангели Хранитељи ће нас пратити, само ако се покажемо достојни свега овога. Боже наш, слава Теби!

О ОСУЂИВАЊУ

Људи су веома склони осуђивању других. Ако слушамо разговоре око нас, чућемо како се шапатом или гласно препричавају негативне ствари из живота наших познаника. Ако проверимо та оговарања и прека осуђивања, обично се испостави да то није истина.

Зашто и верујући и неверујући људи, када говоре о другоме, увек, или скоро увек, обраћају своју пажњу првенствено на лоше особине људи.

Међутим, у сваком човеку постоје и добре и лоше особине. И било би природно да се најпре говори о добрим особинама познатих нам људи. Нажалост то није тако. Осуђивање других је веома распрострањена духовна болест. То је свуда присутан грех, на који смо толико привикли да смо и престали да га сматрамо за грех. Међутим, на много места у Еванђељу јасно је осуђен тај грех. Ево једно такво место:

„... Књижевници и фарисеји доведоше Христу једну жену, ухваћену у прелуби, па је поставише у средину и рекоше му:

Учитељу, ова жена је ухваћена баш кад је чинила прелубу.

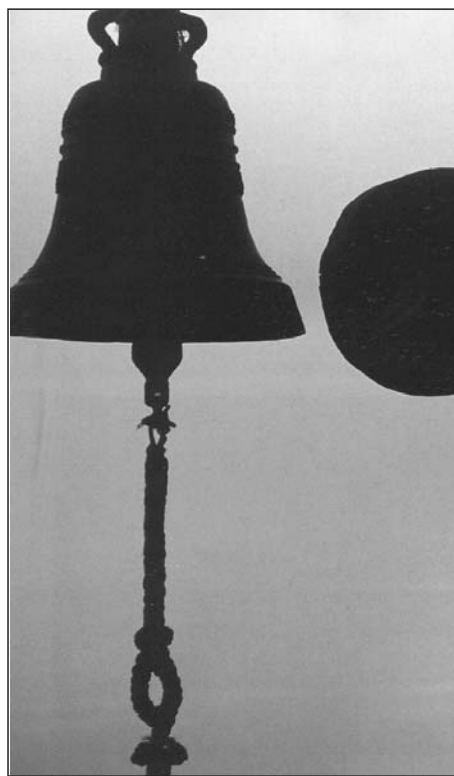
А Мојсеј нам је у закону наредио да такве (жене) камењем убијамо; шта Ти кажеш на то? (Јн. 8, 3-5).

Свето Еванђеље нас суочава са фактом очевидне греховности ове жене прелубнице. По јеврејском закону, прелуба је повлачила за собом смртну казну. А и с наше хришћанске стране гледишта, греховност ове жене била је ван сваке сумње.

„Но Исус се саже доле и писаше прстом по земљи. Али како су Га и даље питали, исправи се и рече им:

Ко је од вас безгрешан - нека први баци камен на њу. И опет се саже те писаше по земљи“ (Јн. 8, 6-8).

Господ не одриче да је Њему приведена жена тешко згрешила. Међутим, Он истовремено ставља питање о највећој моралној одговорности ових који су њу осуђивали. Али право на осуђивање, ако је оно уопште могуће, имају само они који стоје на веома узвишеној моралној равни и који су, тако-рећи, достигли до стања безбедности. Зато је Спаситељ рекао „Ко је од вас безгрешан - нека први баци камен на њу“.

Али, строго говорећи, безгрешних људи нема. Стога и немамо право да осуђујемо своје ближње, јер

сви ми имамо своје недостатке који су за осуду. Уствари и не може човек, оптерећен својим гресима и манама, правилно оценити грехе и недостатке других. Ту је објективност немогућа. А како можемо да неког осудимо ако и сами подлежемо осуди? Стога је осуђивање других увек лицемерно.

Људи који су кушали Господа Исуса и осуђивали жену грешницу, чули су у својој души глас пробуђене савести и ни један није бацио камен на прелубницу.

„Исус се тада исправи и рече јој: Жено, где су? Ниједан те не осуди? Она рече: нико, Господе.

На то јој Исус рече: не осуђујем те ни Ја; иди и од сада не греш више“ (Јн. 8, 10-11).

Господ њу није осудио, јер јој је опростио њен грех, а само је Он то могао учинити. Он јој је опростио под условом да се она поправи и да никад више не понови исти грех. Он је хтео да нас научи да не треба да икога осуђујемо. Наше није да осуђујемо, него да праштамо, не да труби-мо о манама других, него да их прикривамо нашим смирењем.

Пошто је Господ опростио грешници, из тога се не може извући закључак да ми можемо мирне душе грешити као та жена. То би водило потпуном разврату. Одговорност за наше грехе и недостатке ми носимо пред Богом и пред људима. Ту одговорност Господ не скида с нас ни у ком случају, а наша греховност може нам бити опроштена само уколико се искрено кајемо и трудимо да исправимо наше недостатке.

*Р. - Американски
весник бр. 2/72*

РЕЧИ НАЈВЕЋЕ ИСТИНЕ

Било је једно пролеће тек стишане ратне нервозе и дани његови кад мирише ваздух и пупи јоргован.

Ишла сам улицама роднога града; тражила сам једну сиву кућу где је требало да нађем свој унутрашњи мир и спокојство после дугих и случајних трзавица од стране оних који ме нису хтели или нису могли да схвате.

Ишла сам улицама роднога града... У души је већ почео да тамни рефлекс свега преживљеног и праштање да пружа цвет своје лепоте и лечи духовне ране и страдања донета нам као најјачи закон Дивнога Победника из Назарета.

Сива кућа је сада звала све јаче и привлачила. Требало је у њој доћи до још јачег сазнања о вечној правди и истини без компромиса и људских уступака, погађања и додавања, јер је она једина неумитна и онаква какву људи ретко могу и хоће да схвате.

Требало је у томе дому упознати читав један огроман свет прошлости са свима ознакама његовог дубоко религиозно сложеност живота, јер је видео, познавао и осећао Бога. Па је требало ступајући у овај дом науке, тако различит од осталих, позабавити се више својом духовном личношћу, готово једино њом, јер спољно и варљиво не значи ништа пред сјајем Божје искре у човеку.

Прилазила сам овој кући са чудним осећањем: неком неверицом да баш сада ту ступам, а прижељкивала сам је још из детињства и радошћу што ћу бар за известно време наћи у њој једно велико духовно смирење и људе ближе себи.

И тако док у ваздуху пролећа мирише јоргован и родни град удара ритмом нервозе и журбе, ја се пењем у сиву драгу

кућу високога ишчекивања да нађем људе који треба да мисле, схватају и осећају као ја и сви ми сада непотребни...

Ту налазим одиста неколико драгих и блиских лица: девојку дугих плетеница и чедног погледа, малог сеоског учитеља насмејаног и уплашеног у исти мах, монаха детињег срца, унесрећену младу жену која сањари о лепшем и племенитијем, младића-песника са високим идеалима о свештеничком чину и химнама Распетоме. Има их још даљих и ближих мени, али њихова срца - куцају, чини ми се, истим ритмом као и моје и тегобе дана осећамо на исти начин и подносимо их подједнако.

Тако почиње ближе дружење са новим познаницима по сећању и судбини, јер је сваки од њих дотле баш као и ја доживео по један мали роман, пун непријатности, изграђујући своју духовну личност или верујући у њу.

У скромним собама наше сиве куће почиње сада један интензиван пријатељски и другарски живот који чини да је небо ведрије, а хришћанска нада непобедна сила ако је примамо свим бићем. То пролеће, тек стишане ратне нервозе, у кругу људи који воле и разумеју почело је да лечи духовне ране и страдања донета нам случајно ратним вихором и олујним бесом.

И почесмо да слушамо речи о Богу, Његовом вечном поретку и законима које мали смртник не сме и не може да мења. Главе наших предавача смењивале су се млађе и старије, озбиљније и ведрије, али све драге, племените хришћанске, осетљиве и исконски религиозне. Речи њихове дотицале су се потпуно наших душа и чиниле да је лице монаха са детињим срцем постајало духовније, девојке са дугим плетеницама поглед чеднији, малог учитеља осмех слободнији а младе унесрећене жене изглед ведрији.

Били су то ретки тренутци духовног уживања за нашу малу групу која је дошла да слуша речи највише истине не из каквих амбициозних побуда, него из највише љубави и чежње да се за час заборави свакидашњи живот и осети снага која га увек побеђује.

И прођоше тако четири мирисна пролећа тек стишане ратне нервозе и дани њихови кад топло струји ваздух и цвета јоргован...

Ми смо се осећали духовно јачи и са уверењем које ће нам доживотно остати да је наука коју смо слушали у сивој и драгој кући над свим наукама, јер јој је предмет Бог и човек, одраз Божји.

Па ипак, учење Вечнога Назаретског Победника слушали смо као најлепшу реч. Оно је пленило наша срца и гонило увек на размишљање. Чар Његових упутстава и љубави за грешног човека дивно нам је пријањала души и тада смо уистину видели и осећали један бољи, праведнији свет који је тако ватрено желео и за који је и живот положио Голготски Мученик и Вечни Победилац смрти.

И док напољу куца ритам великога града умни израз предавача науке Христове пламти одушевљењем човека који дубоко осећа шта говори, коме говори, како и зашто говори. А речи звоне као псалми и мала учионица осећа се својим ђацима и дише и живи вером као и они...

Било је једно знаменито пролеће и његови мирисни дани, јер у време његово почех дубље да познајем сву драж и јачину борбе за духовну личност и моји млађи пријатељи са мном.

И за све остадосмо захвални Богу: што претрпесмо, што доживесмо и благодарни што на самом духовном извору упознасмо чар науке Победника васионе и остасмо Му верни и доследни себи.

Десанка А. Рајић

СУД БОЖЈИ НАД ЧОВЕКОМ

Кад се човек позива на суд, он о томе и мисли, и са пријатељима својим саветује се, да на суду не буде осуђен и да се не посрами.

Хришћанине, ти се позиваш на суд и то не људски него Божји: јер нам се свима ваља јавити на Суду Христовом, да примимо сваки што јекоји у телу чинио, или добро или зло (2. Кор. 5,10). Колико више ти треба да се припремаш и стараш да се на оном суду не посрамиш и не осудиш. Често се догађа да човек и умакне од суда људског; али од оног суда нико не може да умакне нити да избегне, јер је он неминован, и за све.

На суду људском потребни су сведоци ради истраживања истине, који често и кривога оправдају. На оном суду није тако: онај Судија не потребује сведоке, него Сам све зна. На суду људском често кривога помогне сребро и злато, како то бива на незаконим судовима; на оном суду није тако: јер онај Судија поклоне не тражи и не прима. На суду људском кривца често заштитију високе и моћне особе и други помагачи; на оном суду они ништа не могу; они ће се онда и сами скрити и биће као мали и прости. На суду људском често се гледа на лица... На оном суду није тако, јер онај Судија на лица не гледа, него на савест и дела; онда ће пред Њим подједнак сви стати: слуге и господари, цареви и њихови поданици, богаташи и сиромаси. На суду људском често лукавство оправда кривца; на оном суду оно ће ућутати и онемети; тамо му места неће бити, јер је Судија свезнајући. На суду људском човеку се суди пред малим бројем; на оном суду судиће му се пред целим светом, пред анђелима и људима. На суду људском грехе и пороке човека коме се суди зна мали број; на оном суду

дела човекова, речи и зле помисли показе се пред целим светом... На суду људском изриче се телесна смрт или каква друга пролазна казна, а на оном суду осуђени грешник се предаје вечној смрти...

Видиш ли како се човек најмарљивије припрема за суд људски, који према Христовом није ништа?...

Припремај се најбрижљивије за онај дан, после кога свакоме следује да иде или у муку вечну, или у живот вечни. Подражавај у овоме важном длеу синовима овог света, који, позвани на суд људски, брижљиво се за њега припремају, да се не би осрамотили...

Догађа се да људи који су учинили какав преступ и сазнали свој грех, пре него што се позову цару или другој којој својој власти, са смирењем грех свој исповедају, падају пред влашћу и просе опроштај, и добијају.

Хришћанине, знаш ли ти да ћеш бити позван на суд Божји, и да ћеш бити питан

за све своје грехе, учињене делом, речју и помишљу? Учини дакле и ти, као што чине мудри синови овог века: остави се грехова својих и приђи Христу Судији, Цару небеском, коме си ти згрешио, и исповеди грехе своје пред Њим са смирењем; падај пред Њим и осуђуј себе пред Њим сад, да те Он не осуди онда. Завапи Му митаревим гласом: „Боже, буди милостив мени грешномо! И чини плодове достојне покајања“ (Лк. 18,13; 3,8). Тада ће сви твоји греси и безакоња бити избрисани и неће се више поменути; јер Он неће судити онима који нису згрешили, него онима који су згрешили а нису се покајали; због овога је и покајање било проповедано, да се грешници покајемо, и задобијемо од Њега милост. Кај се дакле и заглађуј уздасима и сузама грехе своје, исписане у савести твојој, да би се и у књизи Божјој загладили и да се не појаве на оном суду. То је припремање за онај страшни суд! Другог сем овога нема. Буди дакле увек у истинском покајању, и тиме ћеш се припремити за онај суд, на коме ћеш се и ти неминовно појавит; и тако започевши нов хришћански живот, очекуј од Њга милост. Ко се каје и живи новим хришћанским животом, његов ранији грешни живот неће му нашкодити; од нас се једино тражи, да се поправимо и променимо на боље. Мисли увек на тај дан и чврсто држи да ћеш и ти, као и други, бити позван, и то позван изненада, кад труба арханђелска затруби. Ово размишљање покренуће те на истинаско покајање и држаће те у смирењу и скрушењу срца. Сећање на онај суд и размишљање о њему неће ти допустити да чиниш грех, да се светиш ближњему, него ће те покренути на прилежну и искрену молитву. Сећајући се оног суда, нећеш тражити весела у

овом свету, него ћеш више желети сузе, плач и уздахе. Што се људи веселе, угађају телу и греше, то бива због заборавана на онај суд и неразмишљања о њему. Сећај се дакле суда и кајаћеш се истински и свакодневно ћеш се обнављати и у бољег мењати. Тако нећеш бити онај који си пре био...

Човека окривљеног на суду обузима стид и страх; тако ће грешнике на оном суду обузети неизмеран страх, трепет и ужас; јер ће окривљавати Сам Бог, кога нису хтели да поштују; окривљаваће се због неблагодарности, коју су према Њему показивали; окривљаваће

се пред целим светом. Окривљен на суду преступник закона искључује се из броја добрих грађана и обележава се као злочинац а не син отаџбине; тако ће се хришћани преступници закона, који се нису покајали, на оном суду избацити из броја добрих хришћана, и као јарци, одвојиће се од оваца, и обележиће се као неверни...

Преступник закона осуђује се на смрт, или другу какву казну, по закону одређену; тако ће се на оном суду грешници осудити на вечну казну. „Идите од мене проклети у огањ вечни припремљен ђаволу и слугама његовим“ (Мт. 25,41). Преступник осуђен на казну по закону одваја се од својих домаћих

сродника и пријатеља, и иде са неутешним плачем на одређену му казну. Тако ће се грешници, на суду оном осуђени на вечну казну, одвојити од Бога, од светих анђела Његових и изабраника Божјих, одвојиће се за вечна времена и поћи ће са неутешним плачем, трепетом, ужасом и очајањем крајњим у вечну муку. „И ови ће отићи у муку вечну“... (Мт. 25,46).

Бедни грешнице, покај се и чисти грехе своје скрушењем срца и сузама, да све ово не искусиш тамо...

Св. Тихон Задонски

СУД БОЖЈИ

Блажена је душа која дан и ноћ нема друге бриге, осим ове једне: како ће у онај велики дан, кад сва твар стане пред Судију, положити рачун о делима својим, и без муке одговорити за живот свој. Ко има пред својим очима онај дан и час, и увек мисли о оправдању на непогрешном суду, тај или никако неће сагрешити, или ће сагрешити веома мало; зато што ми грешимо због одсуства страха Божјег у нама. А у коме је јесно исписано чекање страшног суда, томе страх што живи у њему не даје времена да пада у грех или у непромишљене помисли. Зато се сећај Бога и имај у срцу страх Божји (Василије Велики). Замислимо да је суд већ наступио. Нека сваки испитује своју савест и замисли да је Судија већ дошао, и да се све открива и постаје јасним, и да ћемо ми не само предстати на суд него ћемо бити и укорени. Зар не црвените? Зар се не узбудујете? Па ако и сада, кад још није наступио дан суда, када смо га се само сетили у мислима, савест нас осудује, то шта ће бити са нама, када он стварно наступи? Зато да увек мислимо о суду Христовом, и на тај начин моћи ћемо постојано да живимо у добродетељи. А онај који одбацује од своје душе ми-

сао о овом дану срља у пропаст, слично коњу који је збацио дем (Златоуст). Суд Божји припремљен је и све је готово, само се час суда не зна. Спремај се и ти, да те не затекне неспремног. Очишћавај своју савест топлем покајањем. Смири се, моли се умилно Судији, док те не позове на свој суд. Моли Га сад, докле ти даје времена; сада се поправљај, док је време повољно и дан спасења (2 Кор. 6,2); сад плачи, док су корисне сузе; сад се кај, док Он прима покајање. Јер онда неће бити места покајању, ни сузама, ни плачу (Тихон Задонски). Човек треба вазда да се држи тако, као да је на суду Божјем (ава Агатон). Свако јутро, кад устанеш од сна, сети се да ћеш дати одговор Богу за свако дело своје, и нећеш сагрешити пред Њим: страх Његов уселиће се у тебе. Свакога дана припремај се да станеш пред Бога, и тако ћеш сваког дана творити вољу Његову... Онога ко свима својим поступцима припрема себе за одговор на суду Божјем, Бог очишћава од грехова својим Промислом и својом помоћу... (ава Исаија).

Пред потопом људи су јели, пили, женили се и уживали. Све њихове мисли биле су уперене на угадање телесним жељама. Изненада дошла је вода и подавила све. Тако и сад људи једу, пију, шетају, жене се, уживају, предани разним забавама, а не обраћају пажњу на дела Господња и на судове Његове. И неочекивано јекне громогласна арханђелска труба: Ево иде Судија, устајте мртви на суд (Мат. 24,30-31). По данашњем безбрижном и телесном начину живота закључујемо да је близу дан Господњи (Тихон Задонски).

Владико свих, Христе, избави нас и од погубних страсти и од помисли које рађају.

Тебе ради смо саздани, да у теби будемо блажени, настанивши се у рај који си засадио.

Садашње бешчашће смо сами навукли на себе, блаженој сладости претпоставивши погубну.

СЛУТЊА И МОЛИТВА

Гдје за нове ране попражњени лијека
и у којој гори свијетли гнијезде осово?
Болној ми је души дошло до лелека,
Слутиш тије баријке низ Поље Косово!

Како сабљи рећи да се тако мора
док јој огањ предака у корици кључа?
Да је лажем чашићу неврној мајора?!
О Госиоде Вишњи, пошљени нам луча!

Да се дозовемо, Боже благослови,
мудрости и снаге дај сужњима овим.
Да земљу оцаца и икону свеца
на огњишту родном наслеђују дјеца.

Миленко Јевђевић

ЈА САМ ИЗ КРАЈА

Ја сам из краја
гдје бијело цвјетља злогоња
и моцици пијевају тијесму из вика
када у сватове крену.
Романија нам заклетица и божиња
гдје животи кад чемерица
и бор цјелива стицијену.

Ја сам ти из оних брда
гдје кривудају стице хајдука
и смола мирише на зов, благодети и часи.
То је моја ђедовина тврда,
Равна гора и Вучија лука
и пред црквом стари, славородни храси.

Ту су прве кораке моје ноге босе
исилеле по штрви уснуких ливада.
Ту су прескакале штрповске откосе
и пред ноћ савијале свилоруну стида.

На кућевном прагу остала ми душа
увезана чежњом као дан за вече
ја сад, као пошток ишио дољом ијенуша,
романијским лицем моја суза шече.

Миленко Јевђевић

ТОМО ЈЕЛИЋ

рођен 28. јуна 1975. - погинуо 1994.
сахрањен 13. маја 2001.

*После 7 година трагања родбине за
погинулим - несталим Томом Јелићем,
13. маја 2001. сахрањени његови
посмртни остаци у родном мјесту:*

Ожалошћена породице, тужни зборе,
драга браћо и сестре

Овим данашњим чином окончава се
страшна породична драма, настала поги-
бијом драгог нам покојника Тома 94. го-
дине. Од тог момента много је суза про-
ливено, многи су вапаји учињени, многе
су молитве Господу узнесене и гајено је
много наде да је покојник можда жив, не-
где у заробљеништву или негде на дру-
гом месту. Што је више време пролазило
наде су слабиле, а слутња да се десило
оно најстрашније била је очигледнија. И
ево данас суочени са том тешком траге-
дијом нашли смо се заједно са породи-
цом, родбином и фамилијом поред са-
мртних остатака драгог нам покојника
Тома, да се по нашем хришћанском и
Српском обичају опростимо и одамо по-
част момку и војнику, који је свој млади
живот положио на олтар слободе, оцац-
бине и Српског рода.

Драги покојник Томо одазвао се пози-
ву Отаџбине и у најтежем ратном време-
ну отишао на отслужење војног рока, са
надом и уверењем да ће одужити људску
и патриотску дужност и помоћи у одбра-
ни слободе, части и достојанства нашег
народа, који је доведен у питање намет-
нутим ратом. Трагична смрт задесила га
је на извршењу војничког задатка. Од
тог момента настала је страшна туга, по-
родице фамилије и свих нас који смо дра-
гог покојника познавали. Нико се није
могао помирити са тешким злочиним ко-
ји је извршен, над већ умореним телом, а
поготову породица, његов отац Којо, за
кога од тада нису постојале никакве пре-
преке, границе, минска поља, врлети

Трескавице, непријатељски прагови и ко-
зна какве опасности само да би дошао до
покојниковог тела и одговара зашто је
над њим такав злочин учињен. На том
бесмучном путу доживео је много не-
пријатности, неразумевања и неспремно-
сти да му се помогне баш од оних факто-
ра који су били дужни и по закону да му
помогну. Данас после свих тих невоља и
перипетија нашли смо се поред земних
остатака драгог нам покојника, да их
људски и хришћански, онако како је то
покојник заслужио, похранимо у мајку
земљу, Српску земљу за коју је свој мла-
ди живот живот дао, са вером и надом у
Васкрслог Господа да у миру почивају до
општег васкрсења. Драги покојник као
хришћанин Србин и православац у сва-
ком моменту био је свестан да у себи но-
си лик Божји, да је тај лик од Бога добио
и да треба Богу да га врати и да је ду-
жност свакога човека да кроз љубав пре-
ма Богу и човеку треба да оствари сми-
сао и циљ живота овде на земљи. Покој-
ник је Богу узвратио вером у њега, живо-
ту по закону Божијем, а сопственом роду
положивши свој млади живот на олтар
Отечества, испунивши Јеванђелске речи
„Да нема веће жртве и части до оне ко
живот свој положи за ближње своје“. Овим
чином уписао је своје име у диптих
Српских мученика и страдалника на чи-
јем челу стоји велики кнез и мученик цар
Лазар, са неисказаним бројем српских
мученика и страдалника који животе
своје положише за Крст часни и слободу
златну.

Драги наш Томо, данас окупљени око
твог самртног одра заједно са твојим нај-
милијим и најдражим, сви смо болног ср-
ца и сузних очију, али су оправдане сузе и
туга наша за тобом, јер је и Христос као
Богочовек плакао над одром свог прија-
теља праведног Лазара. Молимо Госпо-
да дародавца сваког добра, да подари и
твојој напаћеној души раја и покоја у
Царству небеском. Амин.

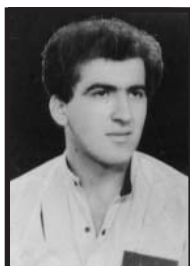
прошлост
Саво Брадоњић

СЈЕЋАЊЕ

девет година од упокојења
мојих најмилијих

† Раденко

† Славиша

† Соња

суйруџа и мајка
Добрила Бјелаковић

СЈЕЋАЊЕ

† Мирослав
Митровић

09. 09. 1969.
05. 06. 1991.

Време ѝролаци.

Бол и љуџа за џобом не моџу се
избрисати. Почивај у миру Божјем и
нека те Анђели чувају, а ми ћемо те
вјечно чувати од заборава.

Твоји: отац Боривоје, мајка Илинка,
брат Драган

СЈЕЋАЊЕ

† Љубинка
Буба Басикић
(Шћепановић)
рођ. 24.10.1947.

упок.
14. 04. 2001.

Још нас љубав твоја џрије
Ал' слабије него ѝрије
Још нам слика твоџа лика
Мајки наша ѝревелика.

Свуда те виде твоја чеда
Уцјељена, џужна, бледа
И Боџу џужим жалим
Са молићвом даром малим.

Ал' уијеха теешко сѝиже
Док нам живој ране ниже
Ал' и сад нас к'о и ѝрије
Твоја љубав бодрѝ, џрије.

Па и ако скуѝа нисмо
Једне вјере, рода бисмо
Боже ѝрими душу мајке
Дивне мајке, к'о из бајке.

Твоји: Веселин, Весна и Драгиња

СЈЕЋАЊЕ

† Милена
Микавица
(Милићевић)

13. 10. 2000.
13. 10. 2001.

Драџа мама,
увјек ћеш бићи у нашим срцима.
твоја дјеца Сека, Мирко, Миро
са породицама
и супруг Милош

ПРИЛОЖНИЦИ ДАБРА

Чланице КСС из Штутгарта

1. Јагода Симиовић	10 DM
2. Олга Ћировић	10 DM
3. Љубица Микавица	10 DM
4. Мила Јовановић	10 DM
5. Слађа Ланговић	10 DM
6. Драгица Ћирић	10 DM
7. Винка Павловић	10 DM
8. Иванка Шкундрић	10 DM
9. Мила Благојевић	10 DM
10. Живка Стефановић	10 DM

Добрила Бјелаковић, поводом 9 година
од погибије сина Славише (24.6.1992.) 50 DM

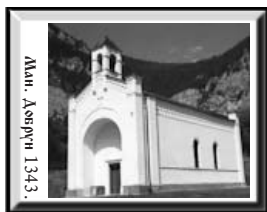
Протојереј Данило Црногорац, поводом
20-то годишњице упокојења мајке Данице
и годишњице упокојења сестре
монахиње Христине 50 DM

Коло Српских Сестара „Св. Петка“
из Вишеграда, на дан Крсне славе 50 KM

На насловној сѝрани: Црква Зачећа Свейоџ Јована Крсѝићеља у Вишеџрадској бањи

Снимио Младен Томић

Фотографије са унутрашњих корица снимио Младен Томић

ДАБРОВ И Н Ф О Р М А Т О Р

Пете Србињске духовне свечаности

ДУХОВНОСТ ПУНА НАДЕ

Од 12. до 22. маја 2001. године у Србињу су одржане Пете србињске духовне свечаности, које су, за последњих пет година, израсле у једну од најзначајнијих манифестација културе у овом граду. Започете су прославом Светог Василија Острошког чудотворца, крсном славом Духовне академије и Богословије Светог Петра Дабробосанског, а завршене заједничком прославом крсне славе Храма Светог Николе и Општине Србиње.

На дан Светог Василија Острошког у капели Духовне академије и Богословије свету архијерејску Литургију служио је његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај, уз саслужење декана Духовне академије протојереја др Предрага Пузовића и више свештеника. За време свете Литургије о Светом Василију Острошком говорио је Слађан Васић, студент друге године Духовне академије.

Истог дана, после ломљења славског копача, у част Светог Василија Острошког, Светог Саве и Светог Петра Дабробосанског, крсне славе двеју богословских школа из Србиња, одржана је свечана академија.

Присутне је поздравио декан Духовне академије протојереј др Предраг Пузо-

вић, а пригодну бесједу одржао је професор Богословског факултета и Духовне

академије др Љубивоје Стојановић и том приликом између осталог рекао:

„Шта је на данашњи дан пре пола века имао у своме срцу Свети Петар Дабробосански, а шта су имали они који су га хапсили? Он је служио Христу, а они су се само звали хришћани а служили су пролазној идеји. Он је молитвеник и жртва, а они су били ђелати. Ко њих још када помене у слави? Нико, а светитеље Божије помињемо у слави јер су Бога славили и Бог је њих прославио. И заиста велики је дар Божији да овде на овоме месту, две школе, као два најдивнија плода ове свете српске земље, славе заједно под истим кровом, и да су им молитвеници и заступници ови величанствени светитељи који заиста сведоче Христа и кажују, да је заиста све могуће ономе ко верује и да они који само тело убијају, да они који презиру, да они које мрзе, ништа не могу учинити, јер љубав је Христова свемогућа. И дефинитивно видимо, да нема тог закона људског који може умирати, сјединити, одброволити људе. Постоји само један једини закон, а то је закон љубави Божје, и што пре људи тај закон упознају биће боље свима, јер ће сви да се усклађују. Али то није закон слабости и попуштања него је закон кротости, закон непопуштања и сведочења истине. И зато, ови Свети су нам дивни аманет, не да будемо неки обожаваоци, не да будемо неки који ће подржати њих, јер њима наша подршка не треба. Нама треба њихова подршка. Да будемо самолитвеници са њима, јер верујте, моле се они Богу за нас, али молимо ли се ми? Имамо ли ми молитву осим у невољи? То се упитајмо, и схватимо још једно, да смо ми призвани да будемо свети. Није број светих заокружен, одређен, записани су у календару, написани су им тропари и житија, иконостаси и иконе су пуни и нема више места. Има места, него нема воље за нас. Али немојмо се оптерећивати ни као овај млади јерођакон Доситеј који је касније сав живот посветио борби против Светих, него будимо трезвени и знајмо да су хришћани сви призвани да буду свети.“

Том приликом прочитан је извештај о светосавским тематима које сваке године, Светом Сави у част, раде ученици

Богословије и Духовне академије. По том извештају, од 53 светосавска темата које су урадили ученици Богословије награђено је 49, или више од 90%, што ранијих година није забиљежено ни у једној Богословији. Награде су додељене и петорици студената Духовне академије.

За вријеме свечане академије, министар за питање бораца, жртава рата и рада, Драган Жолаја, као представник Владе Републике Српске, петорици првих студената који су дипломирали у Духовној академији (Далибору Петровићу, Владиславу Топаловићу, протојереју Ранку Билинцу, протојереју Данилу Црногорцу и јеромонаху Лазару Лазаревићу) уручио је златнике са ликом Стефана Немање и Хиландара. У образложењу између осталог стоји, да је то дар који се даје због значаја Духовне академије у изградњи и очувању духовног јединства српског народа и успјеха њених студената. У богатом културно - умјетничком програму учествовали су хор Богословије Светог Петра Дабробосанског, хор Светог Василија Острошког и Тврдошког из Требиња и студенти Музичке акаде-

како треба, морамо бити непрестани сведоци љубави Божије. Непрестано људима говорити: „Бог је љубав“. А ти кад си побожан, значи по Богу поступаш, поступаш у складу са том љубављу Божијом. И онда заиста видимо да је питање тога, како бити хришћанин, вечито питање за хришћане. И оног тренутка кад престанемо да себи постављамо то питање, онда смо престали да се бавимо собом. Све докле док то питање постављамо и не идемо за брзим одговорима, него напредујемо у своме животу, у врлини, онда значи има смисла и наше хришћанско живљење. Онда видимо да није само неки ритуал, нека опрезна вера, него да је то вера сапричасне радости Христовог васкрсења, радости и вечнога живота, радости нашега саваскрсавања у Христу и са Христом, и ту радост нам не може нико одузети. А ко уме да се радује у Христу тај уме и хришћански да живи и побеђује сваку злурадост и свако злопамћење. Ми видимо данас код људи много злурадости и много злопамћења, то је најопасније и то разара заједницу. Оног тренутка кад се ослободимо злура-

мије из Лукавице. Србињске духовне свечаности настављене су у недељу, 13. маја, јавном трибином на тему: Како данас бити православни хришћанин. Покушавајући да одговори на то питање протојереј др Љубивоје Стојановић је, између осталог, рекао: „Ми хришћани у своме времену, да бисмо могли бити хришћани

дост и злопамћења осетићемо радост праве вере, и видећемо да је заиста хришћански живот тајна спасења, тајна уласка у Царство небеско управо утемељено на љубави Божијој свеспасавајућој, и да стално треба себе да питамо, стално себе да утврђујемо тако што ћемо сами себе и једни друге, и сав живот свој Хри-

ГЕНЕРАЦИЈА УСПЈЕШНИХ

сту Богу предати. Не дакле свако за себе, него сви заједно у Христу, и онда ћемо заиста препознати прави смисао праве вере, и успећемо да дођемо до спасоносне стварности и радости вечног живота".

Наредних дана, до Светог Николе, у Србињу је одржано низ културних манифестација, који би се могли назвати данима културе и духовности. У библиотеци СПКД „Просвјета“ у Србињу, 14. маја, уприличена је изложба слика удружења ликовних уметника из Србиња и поетско вече. Следећег дана Извотна група СПКД „Просвјета“ у клубу ВРС извела је сценски приказ народног обичаја „Просидба“, а три дана касније у истом клубу организовано је гусларско вече. У Средњошколском центру, 20. маја, ученици Основне музичке школе одржали су концерт.

Уочи Светог Николе, заједничке славе храма Светог Николе и Општине Србиње служено је бденије коме је присуствовао митрополит Николај. После бденија у клубу ВРС одржана је свечана академија. Скуп је поздравио начелник Општине Србиње господин Недељко Павловић, а о Светом Василију Острошком и Светом Николи говорио је студент друге године Духовне академије Слађан Васић. У културно - уметничком програму учествовали су: хор богословије Светог Петра Дабробосанског, пјевачи браћа Теофиловић и драмски уметник из Београда Зоран Симеуновић. У храму Св. Николе, 22. маја, митрополит Николај са више свештеника, служио је свету архијерејску Литургију. Пригодну бесједу одржао је протојереј ставрофор др Димитрије Калезић. После ломљења славског колача улицама града кренула је свечана литија, велика поворка вјерника, која се зауставила пред зградом СО-е. Сјечењем славског колача у згради СО-е и прославом Светог Николе, завршене су пете србињске духовне свечаности које су ове године прославили и свој мали јубилеј - петогодишњицу постојања.

протојереј
Ранко М. Билинац

На крају школовања прве генерације србињских богослова Поводом завршетка школовања прве генерације србињских богослова, у Богословији Светог Петра Дабробосанског у Србињу, 26. јуна 2001. године, одржана је свечаност којој су, осим матураната, професора и гостију, присуствовали Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Николај, ректор Богословије, и Његово Преосвештенство Епископ хвостански Атанасије, изасланик САС-а. На свечаности је посебно истакнуто да је прва генерација Србињских богослова, која је своје школова-

лите књигу, да будете ученици целог свог живота. Неће бити више оних редовних часова, ни дневника, оцењивања, али биће оцењивања гласа ваше савести у животу и раду, и те оцене морају да буду доста строжије него што су биле ове овде у овој школи, за ових пет година... Човек у свом животу, на неки начин, треба да буде и свој учитељ и свој судија. Ако буде правилан према себи, биће и према другима". Честитајући матурантима на изузетном успеху, изасланик САС-и његово преосвештенство епископ хвостански Атанасије је истакао: „Овај тренутак је свечан и ра-

ње започела школске 1996/97. године најуспешнија генерација. Од 25 матураната, колико их је завршило пети разред, 12 је одличних, а 13 врлодобрих. Такав успјех није постигла ни једна од предходне четири генерације које су, такође, похађале ову Богословију, док је носила име чувене крчке Богословије Света три Јерарха. Обраћајући се свршеним богословима митрополит Николај, ректор Богословије, је, између осталог рекао: „Ових пет година су биле упутство како да прилазите књизи, како да рукујете књигом, како да заво-

достан. Ово је преломни тренутак у животу свршених матураната. Можда ми некад и не осећамо колико је он битан, јер ми у животу немамо много времена да заостајемо. Идемо даље, али, видећете, као што су многи од нас видели, да је овај тренутак у животу изузетан и да је највећа трагедија у животу сваког човека што се потези не враћају. Оно што је најважније остаје у сећању, а човек се касније каје што није на време схватио значај тог тренутка... Нема више узвишенијег од тога него бити прави пастир, бити носач Духа Светога.

Истина, потребно нам је знање, али није све у томе, јер, нема већег знања од поседовања Духа Светог. Зато, немојте никад дозволити да вас спољашње околности зауставе у читању, у раду на себи, у усавршавању сваке врсте". Испраћајући своје матуранте, генерацију која је ушла у ред најуспешнијих, разредни старјешина протојереј Ранко Билинац се посебно осврнуо на значај оснивања Богословије и Духовне академије у Србињу. „Овај данашњи дан можемо разумјети као дар Божији, јер ове двије богословске школе, у овом сиромашном и напаћеном граду, у оном

сиромаша и очајника из ваше парохије. Ако то помислите, а не покушате да молитвом одагнете такве мисли, онда будите сигурни да сте упали у воде самољубља и да не радите добро. Јер, како каже Свети Максим Исповедник, самољубље је мајка свих страсти, која рађа и све остале страсти и пороке. А без тежње ка врлини и бестрасности нема ни оне Павловске, божанске љубави, која нас изводи на пут спасења. Немојте помислити да вас савјетујем да затварате очи пред неправдом, пред оним који вам чине пакост, који вас мрзе... Не, него отворите очи, покушајте да вашим

тешком времену, могла је да створи само Божија рука, односно Божији промисао, саткане од чисте божанске љубави. управо та љубав помогла је и нашем Митрополиту Николају да његове идеје о оснивању Духовне академије Св. Василија Острошког и Богословија Св. Петра Дабробосанског, угледају свјетлост дана. Јер, без те љубави, ма колико био истрајан и доследан, ни наш Митрополит не би могао да нађе све оне добре и разумне људе, који су, свако на свој начин, помогли да се оснује овај духовни центар, где се учи Христова наука". На крају је својим матурантима поручио: „Бадава вам сво знање, ако сјутра, као млади свештеници, помислите да сте паметнији и бољи од других свештеника, да сте виши и моћнији од било ког

љубављу и стрпљивошћу побједите њихову мржњу. Будете ли ишли мржњом на мржњу, пакошћу на пакост, сујетом на сујету, опет ћете упасти у море страсти и успаваних људских савјести, одакле се тешко долази до моста спасења".

У име матураната присутне је поздравио матурант Ненад Драгићевић, који се захвалио Митрополиту Николају, разредном старјешини, професорима и духовнику протојереју ставрофору Милораду Љубинцу из Соколца на свему што су учинили да њихово школовање буде успјешно и да им остане у најљепшим успоменама.

*протојереј
Ранко М. Билинац*

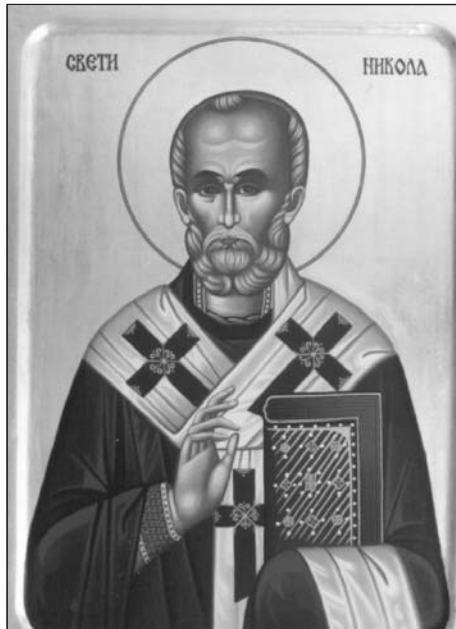
ОБРАЋАЊЕ МАТУРАНТИМА СРЕДЊИХ ШКОЛА

Имам част да Вас поздравим у име Српске Православне Цркве, Митрополије дабробосанске, Црквене општине и парохије соколарке

Драги матуранти,

Честитам Вам матуру и знам да су ваше матурске дипломе заслужене. Дивим се младалачком елану и упорности. Показали сте и доказали да поред свих сметњи можете да учите, радите и постижете одличне резултате. Крунисали сте свој труд завршетком средњих школа и матурским дипломама и то је добро. Заслужујете констатацију и похвалу да Соколац и Романија имају добру и честиту омладину. Честитам вашим родитељима, јер чини ми се никада није било теже школовати децу, поред страхаота протеклог рата и још увек тешких последица, тешке економске и материјалне ситуације. Само родитељском љубављу и жртвом, подвигом и одрицањем учинили су очеви и мајке све да вама буде лакше. Захваљујем и честитам врлим професорима који на делу потврдише да осим знања имају љубави, разумевања и снаге, да вас науче, помогну вам као други родитељи, и на прави пут изведу. Њихови примери и знање пратиће вас кроз читав живот. Вама матуранти уз честитке имам неколико порука: - Радост ваша је оправдана и велика, али имајте на уму да сте на пола пута. Они који своје школовање настављају уписом на факултет одмах ће схва-

тити. Они који ће у војску, на посао, да се удају и жене и ако Бог да формирају породицу, сретаће се са новим знањем и искуством уз одлуку на новим животним испитима. - По реду рангирајте вредности - Бог и вера православна нека вам буду прије свега. - Срби и Српкиње сте по рођењу, зато љубите и чувајте

Српство, отаџбину, културу, традицију. - Ви имате задатак и обавезу да са очева и мајки скинете хипотеку и осуду да су „злочини и фашисти“ само зато што су се борили да вас заштите и сачувају. - Трудом, радом и мудрошћу најбоље ћете чинити и себи и другима. - Неправедно вам је одузет део детињства и младости, почетак новог века и трећег миленијума је ваш. Не дајте ни коме да вам га поквари, одузме и украде. Желим вам много успеха, здравља и веселја. Бог вас благословио.

*Његово Преосвештенство
Митрополит Сарајево-Босански
Момир Василијевић*

КАД СЕ СРЦА ОТВАРАЈУ

У Српском Сарајеву (Вељинама), 30. септембра 2001. године, освећења је нова црква Светог Василија Острошког. Чин освећења обавили су Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај и Његово преосвештенство епископ бихаћкопетровачки Хризостом уз саслужење двојице протојереја, двојице синђела и ђакона.

Земљиште за овај свети храм, који је почет да се гради 1990. године, цркви је поклонио Вукан Шеховац, а градњу је започело ГП „Босна“, а завршило ГП Драгана Кулине из Српског Сарајева „Униград“ Иконостас је урадио дуборезац из Крагујевца Мирослав Трбусић, а иконе су рађене у манастиру Светог Прохора Пчињског и дар су вјерника Српског Сарајева. Кумови цркве били су Бошко Радоња и његова супруга Даница из Лукавице.

У овом светом храму, 2. маја 1999. године, обиљежени су јубилеји СПЦ у БиХ под покровитељством Његове светости Патријарха срп-

ског г. Павла. Његова светост тада је овдје служио Свету Архијерејску литургију.

За вријеме Литургије Митрополит Николај цијенећи досадашњи рад свештеника овога светог храма, унаприједио је протонамјесника Миломира Ковача у чин протојереја, а јереја Милорада Вујића одликовао достојанством протонамјесника.

После освећења храма и Свете Архијерејске литургије, говорећи о мисији цркве, митрополит Николај је, између осталог, рекао:

„Ово је време кад се подижу свети храмови. Ово је време када се отварају срца наших људи. Отвара се и њихова вера и они на свој начин изражавају све оно што осећају при подизању храма, као што су осећали Свети Сава и Стефан немања када су подизали и обнављали манастир Хиландар и многе друге цркве међу којима је и Студеница, мајка свих наших цркава.

На жалост многи од тих светих храмова су срушени и на Косову и

ПОВРАТАК ВЈЕРИ, НАДИ И ЉУБАВИ

Метохији још се руше, али, даће Бог, изградићемо нове, као што смо недавно изградили у Подграбу и сада, овде у Вељинама. Јер, наша вера, која се враћа у срца и у душу наших људи, је свето семе из кога ничу не само нови храмови већ и све оне врлине које ће нас извести на пут љубави, спасења, односно на пут Богочовека, Господа нашег Исуса Христа."

Његово високопреосвештенство епископ бихаћкопетровачки Хризостом, поздравио је присутне и подсјетио вјернике да су они жива црква Христова.

"Ова црква коју смо данас освестили вреди само вашом лепотом, вашом вером, вашом љубављу, вашом жртвом, јер сте ви жива црква. Ви њој дајете смисао и право значење."

У част освећења нове цркве Светог Василија Острошког, председник скупштине РС др Драган калинић, у немогућности да присуствује овом светом чину, упутио је телеграм Митрополији дабробосанској у коме се истиче улога и значај СПЦ у обнови наше духовности, али и његовању вјерске толеранције и добрих односа између свих људи и народа.

Овом приликом митрополит Николај уручио је грамате захвалности и признања за помоћ око изградње овог светог храма: Скупштини града Српско Сарајево, Драгану Мијовићу, Бошку Радоњи, Саву Ивановићу, Јакову Лубури, Ранку Вујичићу, Бору Аџићу, Славку Аврамовићу, Саву Бјелици, Грују Пјевећу, Бошку Продановићу и породици покојног Вукана Шеховца.

*Њрођијереј
Ранко М. Билинац*

На дан Српских светитеља, 9. септембра 2001. године, у Подграбу код Пала, освећена је нова црква Вазнесења Господњег. Чин освећења обавили су Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански Николај и њихова преосве-

штенства епископ захумскохерцеговачки Григорије, епископ милешевски Филарет и епископ будимски Јоаникије уз саслужење више свештеника, а кумови цркве били су Ранко и Сузана Цицовић из Подграба.

Земљиште за цркву Вазнесења Господњег освећено је 9. новембра 1997. године, а темељи наредне године, на Духовски понедељак. Кум темеља је био Вељко Вуковић из Подграба.

Крстове за ову веома лијепу цркву направили су радници „ФАМОС“-а са Корана, а кумовао је њихов директор Миливоје Гутаљ. Три звона, изливена у футошкој ливни-

ци, даривао је Стјепан Короман, а иконостас у храстовом дуборезу урадио је Мирослав Трбусић из Крагујевца, коме је ово једанаести урађени иконостас. Иконе су урађене у манастиру Светог Прохора Пчињског, а капија порте цркве је дар браће Вељка и Ранка Голијанин.

Осим многобројних вјерника из Подграба и других мјеста, освећењу храма присуствовали су председник РС Мирко Шаровић, потпредседник РС Драган Чавић, мистар вјера у Влади РС Душко Антељ и градоначелник Српског Сарајева Предраг Ласица.

После Свете Архијерејске литургије митрополит Николај присутнима се обратио ријечима:

"Ово је велики дан за овај крај. Он има свој храм у Прачи, али, на жалост, кад смо тражили да се граница са Федерацијом БиХ помери само 200 метара и нешто, како би храм остао у РС, нисмо наишли на разумјевање. Хвала Богу и многобројним приложницима, врло брзо смо саградили овај свети храм, још лепши и срцу топлији.

Данас можемо да кажемо да нам овај величанствени храм, својом лепотом, не напаја само очи, него, пре свега, напаја наша срца и душу.

Крстили смог а данас онако како се крсти свако православно чедо, које, кроз свету тајну крштења, треба да уђе у чланство Цркве. А овим данашњим освећењем ушао је у списак храмова СПЦ и ово је од данас место одакле ће се, заједно, кроз вене живе Христове Цркве, узносити молитве Господу."

Поздрављајући присутне, потпредседник РС Драган Чавић је, између осталог рекао:

"Готово да нема недеље кад се у РС не граде, обнављају или крштавају храмови као данас у Подграбу, на крајњем истоку РС, или, као про-

шле недеље, у Новом Граду, на самом западу РС. Ма колике биле, све наше цркве су велике, јер ми смо мали народ са великом историјом.

Нама као народу, данас, потребно је да вратимо оптимизам, јер смо на оптимизму, вери, нади и љубави, опстајали вековима. Ако се будемо окретали тим вредностима, онда верујем и у лепу будућност нашег народа и РС, желећи све најлепше и свима другима."

Честитајући вернима освећење храма, председник РС Мирко Шаровић је, између осталог рекао:

"У последњих десет година ми стално трагамо за бољим и праведнијим друштвом, за слободом, за нашом Републиком. Понекад нам се чинило да је наше право као камени хрид у узбурканом мору, али данас сигурно можемо рећи да се та наша слобода и наше право на своју земљу не могу затријети. Остали смо на своме, спремни да то своје чувамо, али и да и не узмемо ништа што није наше. О томе, данас, симболично говори и освећење ове прелепе цркве, којим ми, још једном, потврђујемо, да смо окренути вери у Господа и оним вредностима које лако препознају сви људи што мисле добро и себи и другима."

Присутнима су се обратили председник СО-е Пале, председник Одбора за изградњу храма, епископ захумскохерцеговачки Григорије и кум цркве, који су посебно истакли значај изградње храма за вернике Подграба и Пала, који су и затражили изградњу и свесрдно помогли.

Приликом освећења храма Вазнесења Господњег, надлежном свештенику протојереју Јеремији Старовлаху митрополит Николај уручио је одликовање - напрсни крст којим га је одликовао САС за његов досадашњи рад и за залагање око подизања новог храма који је украс овог краја.

Овом приликом митрополит Николај се захвалио свима који су могли у изградњи светог храма, а посебно кумовима Ранку и Сузани Цицовић, Стјепану Короману, Стјепану Ковачу, Драгу Вукадину, породици покојног Вељка Вуковића, Радиславу Симовићу, Славку Кујунџићу, Ранку Брезо, Гавру шаренцу, Славици Голијанин, Саву Живковићу, Божу Вуковићу, Миодрагу Бре-

зо, Милошу Короману, Вељку Драганићу, Зорану Шкобу, Славку Голијанин, браћи Бељку и Ранку Голијанин, Општини Пале, Скупштини града СС, Влади РС, Министарству вјера у Влади РС, „Шумарству“ Пале, „Бјелашници“ Подграб, Ђорђу Гајевићу, те бројним појединцима из земље и иностранства који су на било који начин помогли да се ова дивна грађевина заврши.

*протојереј
Ранко М. Билинац*

УСПОМЕНА НА ПЕТРА ЗИМОЊИЋА

Као ретко живом сведоку на дан шездесет година незаборавне жалости и трагедије наше цркве и народа на који као Богом дато присуство и учешће Његово високопреосвештенство митрополит Дабробосански г. Николај дочекао сам 28. април 2001. године у Београду, који нам је благословио и поздравио Скупштину Удружења Срба из Босне и Херцеговине у Србији којој су присуствовали званичници Републике Српске и Србије, међу којима угледни гости епископи и свештеници. Пре тога сам као и сваке године уместо у завичају у саборној цркви на тај дан упалио свећу за наше пречасне народне пастире, који су остали на своме месту и поделили са својом црквом и народом кобну судбину, тако што је: Његово високо преосвештенство митрополит Дабробосански Петар (Зимоњић) после рукоположења у Брези крајем 1937. године поставио у најпростријну парохију биљезевску младог свештеника Миладина Минића рођеног 1913. године у Пљевљима који је препородио вернике у парохији и нас ђаке у школи и цркви. Недуго затим доведена је изворска вода у школско и црквено двориште и изграђена Спомен чесма са бистом краља Александра уз помоћ парохијана и прилогом краљица Марије. Приликом отварања уз присуство званичника Дринске Бановине, среза Зеница са благословом Високопреосвећеног митрополита Петра ми ђаци соколи учествовали смо на великој свечаности и слету добро увежбани и униформисани и тако увеличали опште народно весеље, захваљујући нашим учитељима, а посебно просветитељу и духовнику оцу Миладину и Његовом високом преосвештенству митро-

политу Петру, који нас је често посећивао и благосиљао као да смо живели у Сарајеву уместо у селу Биљешеву код Зенице, са угледним Србима домаћинима родитељима међу којима је био и мој отац Милан добро познати као српски хајдук до 1908. године, а касније као Солунац - добровољац са српским одликовањима и признањима. Наш просветитељ отац Миладин хранио нас је духовно, расли смо молитвом са љубављу и сталним његовим проповедом „брат је мио које вјере био“. Завршио је свој живот мученички испред парохијанског дома у ноћне сате када је камењем убијен, у грудима му ханџар заривен и врат преструган, од стране шест зликоваца Хрвата и муслимана 27. априла 1941. године, које је предводио усташа

Еуген Гујић фратар из Бусоваче. Није случајно истог дана упало у митрополитски двор у Сарајеву пет гестаповаца ради претреса и претње Високопреосвећеном Петру да га треба убити. Тај дан била је субота после подне када је отправник возова племенити муслиман Авдо Дервишевић сазнао шта се десило у Сарајеву и шта припрема за нашега свештеника у Биљешеву. Послао је железничара Васу Видовића са „хабером“ попу и учитељима да беже са народом, јер их очекује крвава ноћ. Отац Миладин одмах је прекинуо наш час веронауке и по нама ђацима четвртог разреда поручио народу да се те ноћи склони, а да он и учитељице неће јер није никоме крив, а оне уче и васпитавају и њихову усташку децу. Поручио је нашим родитељима да се школа и црква неће затварати и да ми ђаци изјутра у недељу уобичајено дођемо сви на јутарњу са мајкама и бабама, а да мушкарци не долази јер је прогон Срба започео, не слутећи своје зло. Када смо изјутра 28. априла дошли цркви и школи уместо јутарње литургије и свечаног су-

срета са свештеником и учитељима затекли смо у дворишту његово унакажено тело на напред описани начин. У ребрима с леве стране била је заривена крвава кама, поред чијег се мртвог и крвавог тела током ноћи налазио његов трогодишњи син Душан, док су учитељице као и попадија Дивна биле мучене поред реке Босне и пуштене у очајном стању, а мајка попадије

осванула је везана у соби. Сахрана свештеномученика завршена је око 11 сати у порти обучен у одежду коју је обавила попадија Дивна са неколико оронулих стараца, доста жена и нас деце ђака, који смо ридали, кукали, врискали и плакали за нашим драгим оцем Миком. На сахрану је дошао честити муслиман Незир Ибрановић бивши председник општине како би испратио невинно упокојеног свештеника, а нас живе и цркву тога дана заштитио од крвника, који су тада како се при-

чало шенлучили. Првих дана месеца маја католички жупник Божићар Брале у Сарајеву саопштио је усташку наредбу Високопреосвећеном митрополиту Петру да се у црквеним књигама и општинама више не пише ћирилица и да се печати промене на латиницу. Затим су га 12. маја 1941. године затворили и после пет дана дотерали у загребачки затвор у Петрињској улици ћелија број 34 на III спрату где је Свети Свештеномученик Петар фотографисан, узети му отисци прстију и по три верзије на најсвирепији начин мучен и ликвидирани. Преко педесет година окупљали смо се око биљешевског храма нашег завичаја Светог Јована Крститеља и поклањали над одром свештеномученика Миладина Минића док није све скрнављено лета 1992. године када је и народ протеран. Због незаборавних догађаја који су описани усађен је у нама приживелим и наслеђеним потомцима из биљешевске парохије као симболи духовности и православља да се више деце крстило већ што се у парохији родило, јер смо сви отуда пореклом своју децу тамо крштавали коју Богу хвала није захватио бљешевизам народ и парохијане баш због напред описаних православних симбола усађених у претке и наше потомке. Лично се осећам пресрећним при сусрету данас са ондашњим сарајевским богословима Светог Свештеномученика Петра и генерацијом мога благочинишег просветитеља и духовника оца Миладина Минића, који као живи свеци данас стопама свете плејаде са народом ходају као што то чине Његова Светост Патријарх Српски г. Павле и Његово Преосвештенство епископ жички г. Стефан који су у служби Бога и народа са којима се лично познајем и духовно ме препороде. Амин.

*Илија Удовичић
Крајујевац*

ПИСМО ЗАХВАЛНОСТИ

Ваша Светости!

Немам речи како да се захвалим Синоду Српске Православне Цркве и Вама Светости на указаној части и срећи коју ми је учинила моја Света Црква додјељујући ми орден Светог Саве првог степена.

Моја срећа је још већа и тиме што је исти орден додјељен и Српском осигуравајућем друштву „Јахори-

на" Српско Сарајево - Пале које ја водим већ десет година у тешким ратним и поратним временима у Републици Српској.

Овим чином, Ваша Светости, сврстали сте и мене и мој колектив у ријетке срећнике чији ће пословни простори и душе запослених, а моја душа још више, китити овим почастима. Додељена нам одликовања уз сву срећу и задовољство чине и велику обавезу да се ова одликовања морају свим људским моћима чувати од сваке и најмање ружне сене а рредано и непрестано одуживати се Светој Цркви да би се у знак захвалности мирно живело.

Неизмерну захвалност поред Вас, Светости, дугујемо и његовом високопреосвештенству господину митрополиту дабробосанском Николају на чији је предлог и људску жељу Синод Српске Православне Цркве и одлучио о додели ових високих одликовања. Господина митрополита Николаја срели смо на почетку деведесетих година његових и наших несрећа и страдања. У том људском и светачком лику, духовног оца и извору духовне светлости нашли смо особу којој смо се често обраћали. Он нас је храбрио својим радом, учењем, чистотом просветитеља нашег залуталог стада. Све што смо почињали радити, градити и дизати за све смо имали његову подршку и благослов, а чини нам се преко њега и помоћ самог Бога и нашег заштитника Великомученика Прокопија кога је опет његово високопреосвештенство на наш предлог утемељило за Крсну славу Српског осигуравајућег друштва.

Примајући одликовање рекао сам пред неколико стотина гостију да

сам у животу три пута дрхтао изнутра из душе и тела. Први пут када сам објавио роман „Око под шкриљцем“ за што, Ваша Светости, имам такође, Ваш благослов. Други пут када сам примио Орден Немањина, а трећи пут данас дрхтим примајући Одликовање моје Свете Цркве.

Ваша Светости ја сам у животу имао мало тренутака праве среће иако сам по свему што сам постигао заиста сретан човек. Мој живот личи на живот мог народа коме је срећа и правда редак гост. Тиме је Ваше одликовање за мене још више.

Ја Вам се на крају, Светости, обраћам са молбом да Синоду Српске Православне Цркве пренесете моју искрену захвалност и обећање да ћу до краја живота свим својим моћима служити својој Светој Цркви трудити се да сваки дан учиним нова дела за добро мог народа и моје Цркве, радом, одрицањем и молитвом.

Вјечно захвалан,

*Генерални директјор
Мр Ристио Јуџовић*

ОСВЕЋЕНА КАПЕЛА И ЗВОНА У БИСТРИЦИ

Необично сам радостан и духовно обрадован да вас данас, овде у Бистрици могу поздравити као изасланик у име Његовог високопреосвештенства митрополита г. Николаја који због својих обавеза, због Свете литургије и рукоположења које данас има у храму Св. Василија Острошког није могао да дође. Иако је имао жељу да са свима вама, браћо ис естре, и са вашом дјецом подјели ову духовну радост, а радост Бистрице данас нимало није мала. Најприје ево благодаримо Господу, Св. и живоначалној и свемогућој

Тројици, Оцу и Сину и Св. Духу, Богу нашем Тројичном који је један у суштини, али тројичан по лицима, коме се молимо и клањамо и који је основ и темељ вјере и кога су очеви и праоци наши прије нас у молитви својој призивали и увјек за пријатеља и помоћника имали. Осветисмо овај већ давно започети храм овде у Бистрици на гробљу и посветисмо га Светој тројици, Оцу, Сину и Духу Светоме. Посветисмо га да би се у њему појала литургија, да би се у њему приносиле молитве, а да би Господ благосиљао народ свој, живе следбенике и потомке Његове које је сам створио по слици и прилици својој. Господ и Спаситељ наш Исус Христос, рекао је: Сазидаћу цркву своју и врата паклена неће јој одољети. И заиста ево већ 2000. година, већ два миленијума Христос чува цркву своју као њена глава, управља њом и сабира нас да би смо и ми били заједничари Његове Свете, непропадљиве, живе цркве како небеске

тако и земаљске, јер ништа, браћо и сестре, у овој долини плача није дуговјеко и није вјечно, вјечан јес амо Бог и вјечни су само они који му се моле и име Његово призивају, Њему се клањају, Њему се обраћају духом Господњим носећи Га у душама, у срцима и у уму своме призивају јединога који је непролазан и који је Творац свега. Осветили смо храм, али осветили смо и звона која су ево данас зазвонили у Бистрици први пут после рата, после страдања, после патњи многих од нас, после изгнанства многих од нас што су морали да оставе домове своје, своја огњишта. Али, Богу хвала смирила се и прошла невоља и дај Боже да је више никада не буде у поднебесју, него да сви живимо у миру, у љубави, у благослову Господњем. Да се Богу молимо, да се свако на свој начин Богу обраћа, а ми православни Срби да се молимо и крстимо крстом са три прста призивајући Св. Тројицу, Оца, Сина и Св. Духа, Богородицу нашу помоћницу и заштитницу и све Свете, јер је данас недеља посвећена свим Светима, а поготово светима рода нашег српскога.

Осветили смо звона која су са вјером и љубављу даровали, а да би се и они вратили и посјетили своје дјетињству и својом родноме крају, кумови данашњи и одашњи поклоници: господин Бранислав и госпођа Милка Лучић и нека би их Господ зато наградио здрављем, весељем, благословом и породом и сваким добром. Што од Господа молили Бог им помогао и Бог им даровао. Да благодаримо и младом куму нашем Урошу који се јави да кумује овој капели и овој цркви, молитвеници нашој, која нас је сабрала данас и сабираће нас ако Бог да и у будуће да се Богу молимо, Богу обраћамо, Божју љубав међу собом имамо и градиме и да се тако синовима и кћерима Божјим називамо. Помолисмо се Богу, браћо и сестре, и за нас живе, да нас Господ закаче у покајању, да се покајемо и да нам Господ опрости све наше грјехе, знане и незнане, оне које учинисмо свјесно и несвјесно у знању и незнању, а многа су наша сарешења. Срби су били заборавили вјеру своју православну, заборавили Бога живог и Господ нам је послао казну, послао нам страдање, невоље и прогон-

ство. Ми смо свештеници најбољи свједоци, јер смо поникли из народа нашег српскога и знамо да су у многим крајевима храмови били затворени. Јесте, тамо гдје су оставе и магацини прављени од светиња, сада се вратила жива црква Христова. Вратила се паства, честити и побожни људи, поново су браћа и сестре, а онајприје су дошла дјечица наша која се Богу моле, вјеронауку уче у својим школама и који са знањем и са искреном побожношћу чистог срца приступају вјери својој и обраћају се Богу своме.

Помолили смо се Богу за покојнике наше да им Господ свемогући и благи подари блаженство и рајско и миомирисно насеље своје да их Господ васкрсли и узнесени, тројични Бог подари да почивају и препочивају, како наш народ каже у вјечном и непролазном Царству Небеском, да им се душе наслађују гледањем близине Божје, да и они прослављају Бога са анђелима, са светитељима, са мученицима и угодницима Господњим. Помолили смо се Богу браћо и сестре за читав свијет за мир у свијету, за благослов њива и поља, благослов винограда и послова наших. Све што добро чинимо да се Бога сјећамо, да се Богу молимо и са крстом наопослом да чинимо. То је одувјек била наша молитва. Тако су нас наши стари оци и праоци, мајке и баке наше, који вјеру сачуваше учили и најкраћу молитву коју вјерујем да сви знате говорили: Помози Боже и Богородице, помози Св. Саво српски, Св. Василије Острошки слава ти и милост и сви свеци Божји.

Дај Боже да са таквим мислима, са овом искреном и светом молитвом Господ помилује све нас. Дај Боже, да ус еби, када се разиђе мо са овог светог мјеста и са овог светог гробља сви носимо лијепе и блажене успомене. Да, браћо и сестре, чујмо ријечи Христове: да не осуђујемо ни друге, па ни непријатеље наше, него да гледамо себе и спасењ своје душе. Да не осуђујемо оне који су имали храбрости и снаге да се врате на своја огњишта, али да не осуђујемо ни оне који не могу да се врате своје родном крају. Историја свједочи, а ми свештеници и то знамо да су из ових крајева и у другом свјетском рату, па и у ранијој историји, Срби православци морали да се селе и да одлазе, али Богу јединоме и свемогућем хвала они су се враћали, остајали своји на своје. Данас смо овде пролазећи кроз Бистрицу и Жепче, а знамо да је и у другим крајевима исто тако, видјели да се многи враћају на своја огњишта. Вјерујте, браћо и сестре, и у бјелом свјету никога не чека врућа погача. Зато сви они који имају гдје да се врате, сви они који могу да се врате на своја огњишта, у своје куће, нека стекну храбрости, нека обнове своја имања, нека обнове своје куће, јер је то њихова светиња, јер њихови очеви и праочевци су то градили и њима то у аманет оставили, па и онда они који то хоће и имају прилику да то рподају нека не продају у бесцење, нека се договарају са онима који то желе, са комшијама са другима да купе, али не да их уцјењују и да им за будзашто то продају и отуђују. Стога вас молим и још једном призивам да сви заједно се помолимо Богу, Светој и Пресветој Тројици, Оцу, Сину и Св. Духу, Мајци Богородици и свим Светитељима да нас они помилују, да нас спасе, да нас на прави пут изведу и окрену и дај Боже да се догодине и много година Биричани по родовима својим, а они се најбоље знају и познају, сакупљају овде у својој црквици, у својој капели посвећеној Св. Тројици овде на овом светом гробљу, да би тако прво се Богу помолити, а онда видјели једни друге и заједно се здравље упитали, а и поменули своје покојнике. Бог нека вам благословом својим подари свако добро, мир, духовну радост, да на свим вашим путевима Бога свједочите и прослављате вјером православном и добрим дјелима сада и увјек и у све вјекове. Амин.

*пројорјереј
Момир Васиљевић*

ЦРКВА СВЕТОГ САВЕ НА ГОРЊОЈ ЛИЈЕСЦИ КОД ВИШЕГРАДА

Десетак километара према Бори-
кама испод Сјемећа у селу Горња
Лијеска гради се мањи храм посве-
ћен Спаљивању моштију Светог Са-
ве (10. мај).

Темељи су изливени касно у је-
сен 2000. године, а главни радови
изведени су ове 2001. године.

Чин освећења темеља храма
обављен је 27. маја 2001. год. Уз
присуство мноштва народа и све-

штенства на челу са Митрополитом
на овим просторима зачула се по
први пут молитва и то призив Духа
Светог да сиђе на место ово и осве-
шта га за будуће светолитургијско
приношење жртве Богу.

У име Његовог високопреосве-
штенства митрополита Николаја,
28. октобра 2001. године, на свеча-
ност поводом освећења Крста и
звона за новоподигнути храм до-
шао је протојереј Момир Васиље-
вић. Беседу проте Момира многи су
понели са собом као дар Божји тога
дана, а крст којег су сви присутни
целивали заблистао је на врху хра-
ма и назначио време када ће пред
други долазак Христов на небу за-
сијати Часни и Животворни Крст
Господњи.

У склопу ове свечаности осве-
штана је и спомен плоча српским ју-
нацима прошлог рата који су дари-
вали саборци из Борачке организа-
ције Вишеград.

Довршетак светосавског храма
планира се, ако Бог да, догодине.
Њиројереј
Рајко Цвјетковић

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА „СВЕТА ПЕТКА“ ИЗ ВИШЕГРАДА

Коло српских сестара „Света Петка“ из Вишеграда, са својим духовником, о. Богданом Станишићем, ове године су своју Крсну славу, Свету великомученицу Параскеву - Св. Петку, прославили у Манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну.

*Велики њријашељ и добротвор наше Епархије одлази из Сарајева
Хвала за све што је учинио за наш народ*

**ГОСПОДИН
ПРОКОПИОС
МАНДЗУРАНИС**
*амбасадор
Републике Грчке
у Босни и
Херцеговини*
ГРЧКА

Има једна земља на југу Балкана, лепа и славна. Земља добрих људи, многобројних острва, препуна винограда, маслинака, наранџи и лимунова, звезданог неба, сунчеве светлости, свежег морског мириса и сјаја Олимпијског виси. Зове се Грчка, земља Хелена, Илијаде и Одисеја, колијевка философа Аристотела, Сократа и Платона, великог песника Ригеа. Република грчка и Република Српска су једна душа а тела два, то цео свет зна. Светосавље, Хиландар, Солун, Крф и друга места били су и остају трајно знамење велике братске љубави грчког и српског народа. Наши преци и ми млађи добро знамо да су се Грци увек борили да врате олују небу и поломе руке ветру које су хтеле да српски народ на Балкану сметну.

У Грчкој је увек било доста места за Србе. И у најтежим данима постојања, страдања и посртања, у време смртних дана и прострелних рана.

Име Грчка, Мандзуранис, песма Зорба, Зорба, Теодоракис, увек ће отати у мислима и срцима нападеног народа моје земље, Републике Српске и целе Босне и Херцеговине. Ова лепа имена записана су на многим новоизграђеним школама, болницама, цр-

квама, мостовима, путевима и подигнутим споменицима.

Нека ОЛИМПИК још јаче сија, нека расте лимун жут, нека цео Балкан изгради свој срећан пут.

МАНДЗУРАНИС

*Ја добро знам његово име, срце и душу,
Знају га сви и моји вршњаци, радници и сељаци,
Интелигентнији, мајке у цркви и сирочад у њињини.
Мајка Гркиња га родила, хеленском душом задојила
Себи одгојила и део њега мени њоклонила.*

*Амбасадор Мандзуранис, што је лепо њоглед у свет,
Да љубав цвјета као што слобода из слободе ниче,
Као што се из њезде излеже лепо њишче.*

*Пушјује, дела уважени амбасадор,
Да се сјржене куће окроче, неорано њоље узоре,
Сјада ојлоде, воћњаци ороде, да свешта звона звоне,
Да моја земља буде млада и чила, да њишезне сјајана и сила
Да више никада не буде рајна и избјеглица куца на
туђа враћа.*

*Довиђења ЈАСАС, Досвидања
Амбасадоре Грчке, Прокопиус Мандзуранис,
БИО СИ И ОСТАБЕШ ЗАУВЕК НАШ.*

*Марко Видаковић
III разред Гимназије
Српска Илица*

„ВИШЕГРАДСКЕ СТАЗЕ“

*вeсtии иpићpeмa
Paдoђe Tacyћ*

У оквиру програма овогодишње „Вишеградске стазе“, 5. октобра је у Градској галерији Министар за науку и културу у Влади РС Митар Новаковић, отворио изложбу слика насталих на ликовној колонији „Вишеград 2001“.

О овој изложби је говорио сликар и учесник Колоније Обрад Јовановић из Ужица. Истакавши да слика има магијско и терапијско дејство, Јовановић је нагласио „да се платна на неким остварењима са Колоније још нису ни осушила а већ су заслужила мјеста у антологији умјетности“.

„Из ових слика извире силна енергија која превазилази просторе овог града преливајући се на вас који је доживљавате“, рекао је Јовановић, додавши да само „мали народи баратају великим емоцијама“.

На изложби је изложено око 50 умјетничких дјела, слика, графика и скулптура.

ДОГОДИНЕ НАГРАДА ЗА ДОПРИНОС ЗА БИБЛИОТЕКАРСТВО

На Петом јубиларном сусрету библиотекара РС који је одржан у оквиру програма „Вишеградске

стазе“, 5. октобра, одлучено је да сједиште ове организације убудуће буде у Вишеграду.

Библиотекари су се договорили да се од следеће године на „Вишеградској стази“ додјељује награда за изузетне доприносе у библиоте-

краству под називом „Ђорђе Пејановић“.

Усаглашене су и измјене и допуне Статута Друштва по коме ће Скупштина даље бројити 35 чланова.

На Сусретима у Вишеграду за предсједника Удружења изабран је директор матичне библиотеке из Српског Сарајева Божо Зиројевић а за секретара директор спомен-библиотеке „Иво Андрић“ из Вишеграда Стојка Мијатовић.

На крају сусрета уручене су награде Нади Пухало, Милени Максимовић, Стојки Мијатовић и Сави Ђеклићу који су били први иницијатори оснивања једног оваквог удружења.

ОДРЖАНО КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ

Први дан „Вишеградске стазе“ завршен је књижевном вечери на којој је учествовало 15 pjesника из Србије, Црне Горе и Републике Српске.

Вишеградској публици су се представили pjesници Слободан Ракитић, Стевка Козић Прерадо-

вић, Миленко Јевђевић, Петар Ашкраба Загорски, Ранко Прерадовић, Момир Војводић, Јованка Николић Стојчиновић, Добрица Ерић, Јелена Ђурковић, Радомир Андрић, Неђо Ђевић, Никола Вуколић, Игор Вукојевић, Драган Папоњак и Јован Кнежевић.

Књижевној вечери су присуствовали Министар за науку и културу РС Митар Новаковић и Министар за индустрију и технологију РС Перо Букејловић.

„Вишеградска стаза“ је 6. октобра настављена промоцијом књиге Војислава Максимовића „Васа Пелагић“ и изложбом „Нолит“-ових издања.

У Андрићевој спомен-кући отвориле се изложба слика „Хиландарске иконе“ а планирано је приказивање позоришне представе „Моја мама“ са Ружицом Сокић у главној улози.

Посебну пажњу изазваће промоција књига француског књижевника Патрика „Постојани пол“ и „Женска вечера“.

ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА ХИЛАНДАРСКИХ ИКОНА

У оквиру програма културне манифестације посвећене Иви Андри-

ћу „Вишеградске стазе“ 5. октобра је у Андрићевој спомен-кући у Вишеграду отворена изложба умјетничких фотографија хиландарских икона које је снимио Хранислав Мирковић.

Говорећи о смислу и значају иконе директор Народног музеја из Београда Никола Кусовац је истакао „да се икони обраћамо у молитвеној глувоћи и тишини успостављајући тако контакт са ликом на њој“.

„Светачки ликови на православним иконама су нереални, несразмјерни али су спона између неба и земље па се за Србе Православце с правом и без патетике каже да су небески народ“, реко је Кусовац и додао да је „права икона само она на којој је написано коме је посвећена“.

Он је нагласио „да се западно хришћанство одредило чулном, реалном лику на иконама, гдје је Бог приказан као човјек, за разлику од православних светачких ликова“.

Око 50 фотографија икона из Хиландара изложених у Андрићевој спомен-кући су власништво Народног музеја из Београда.

ПРОМОВИСАНА КЊИГА ДРАГУТИНА ДЕРОКА „ДРИНА“

У оквиру програма „Вишеградске стазе“, 9. октобра је промовисана књига др Драгутина Дерока „Дрина“ коју је друштво „Фрушка Гора“ издало 1939. године.

Промовишући књигу, професор Божо Тушевљак из Вишеграда је рекао „да је то географско-туристичка монографија ријеке Дрине од Шћепан-поља до ушћа у Саву“.

„У овој монографији ријеке Дрине описана су до у детаље мјеста кроз која она протиче са освртима на етнолошке, географске и археолошке карактеристике, привредне капацитете, историјске чињенице о настанку села и градова“, рекао је Тушевљак.

Он је примјетио „да је важно истаћи да је Вишеград 1905. године имао водовод, годину дана касније жељезничку пругу са око 300 жељезничара, 1925. своју електричну централу а у периоду између два свјетска рата само је у предузећу „Гранит“ радило 1.300 радника.“

Дероко је у књизи написао да мјештани на десној обали Дрине у Вишеградској општини зову Шијаци јер су им народне ношње, обичаји па чак и изговор српског језика екавски као код становника Старог Влаха Ужичког краја док се они на левој обали ријеке називају Бошњацима и имају другачије и ношње и обичаје.

Промоција се на крају претворила у мини-трибину на којој је предложено да се од надлежних власти, органа и организација тражи хитна санација Ћуприје на Дрини, забрана саобраћаја преко ње, израда монографије града Вишеграда и реконструкција бившег Соколског дома и некада зграде Гимназије.

ИЗ ХРОНИКЕ ПРОШЛОСТИ

О живојшћу Срба у Сарајеву, прије 65 година, мајстџорски илустџују биљешке објављене у „Брајтџиву“ бр. 1-2, 1932., година, које џоказују не само вријеме, џуде, имена, неџо и чистџи срџски језик, џа вџерујемо да ће биџи занџмљиво, нарочџиџо, за млађе чџиџаоце и вџернике.

НАШЕ РЕЛИГИОЗНО САРАЈЕВО

Каритативна акција наше црквене општине може бити леп пример многим нашим имућнијим општинама. У кухињи, којом управљају и у којој раде наше вредне монахиње, манастира Кувевљина, прима редовно храну око 50 сиромаша.

Дечији дом повећава се. Забавиште, у коме ради учитељџца, г-ђа Ксенија Комад, замењује нам васпитну улогу наших националних и конфесионалних школа. Усхићено је свако православно срце, кад чује песму деце од 3-7 година, која одговарају на литургији и врше дужност свећџносаца.

Дани часног поста отпочели су служењем и проповедима у црквама. Проповеди је отпочео Њ.В. АЕ и Митрополит г. Петар, који је на Вечерњи, на Покладе говорио о потреби поста и молитве.

Говор Њ. Високопреосвештенства саслушао је народ са великом пажњео. Велики број причасника сведочи да у нашем народу јача религиозно одушевљење.

Хорови „Слога“, богословски хор, хор руске капеле и лепе проповеди улепшавају богослужења и

распаљују пламен вере у срцима нашег света.

На Народном универзитету у Сарајеву одржаће члан нашег Гл. одбора, г. Тодор Стефановић, наставник Богословије, предавање о васпитном значају црквеног певања. Уз предавање ће бити приказана вокална црквена музика.

А још се памти предавање које је на Божић одржао г. Мирко Максимовић, секретар друштва „Братство“, на тему „Достојевски и безбожници“. Уз предавања приказивана је вокална црквена музика помоћу радио-апарата.

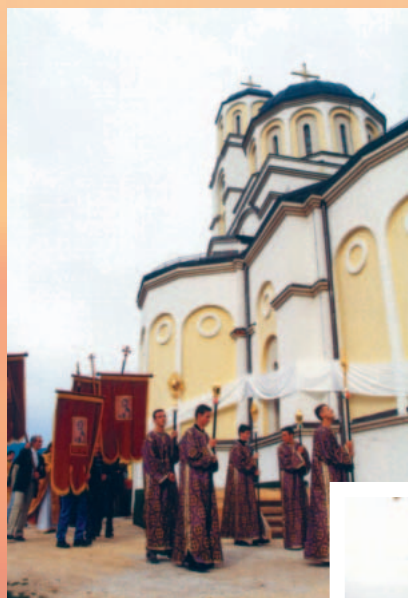
Г. Илија Иванишевић, конзул Француске, наш добротвор, поново се сетио нашег друштва приликом смрти свога доброг друга, пок. Михаила Ђукића, директора Срп. Централне Привредне Банке са прилогом од 250 динара. Г-ђа Зорка Микулић рођ. Миљевџић уписала је своју пок. мајку Милицу Миљевџић рођ. Васић за утемељача нашег друштва, са прилогом од 500 дин. у корист сиромаша

*џриџремила
Марица Бузанчић
Сарајево*

ВЕЛИКА ГОСПОЛИНА У МАНАСТИРУ ДОБРУНУ

Освећен нови конак у манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну, на дан храмовне славе, 28. августа 2001. године.

Освећење храма Св. Василија Острошког
у Српском Сарајеву - септембар 2001. год.

Спаситељ је рђкао својим ученицима, а преко њих говори исто и нама: „Све што иштете у својој молитви, вјерујте да ћете примити; и биће вам“ (Мк. 11, 24). Можемо ли зар посумњати у истинитост овога обећања, када је он сам сушта истина, и када је он сам рекао, да ће небо и земља проћи, али речи његове и обећања његова, да никада проћи неће (Мт. 24, 35)? Вјерујући дакле речима његовим, можемо се надати, да ако од Бога молимо оно што је добро, да ће нам се то и испунити, јер се свака молитва испуњава по вери онога, који се моли. Ради вере Спаситељ је изагнао из бесних нечисте духове; ради вере испунио је молбу прокаженога; ради вере саслушао је молбу жене хананејке и излечио кћер њезину; слепоме Вартимеју ради вере његове, даровао је да прогледа; и најзад ради вере удостојио је и разбојника разапетога на крсту, да уђе у рај.

Очекујући, да нам молитва буде саслушана од Господа, не смејемо бити малодушни. Ако нам се одмах и не испуни оно што од Њега молимо, не сме малаксати вера наша, нити се сме затрти уздање наше, да ће нам Бог испунити оно што од њега молимо. Бог по некада куша веру нашу и на тај начин, што нам не испуњава одмах молитву, него то одлаже. Чини то стога, да нас тиме учврсти у истрајности и веровању, јер се дарови Божји добивају „вјером и истрајношћу“ (Јевр. 6, 12). Само онај, који је постојан у вери и трпљењу може се заиста надати, да ће добити оно што моли, као што и праотац Авраам „стрпљиво чекајући дочека обећање“ (Јевр. 6, 15).

Правна и искрена молитва има велику снагу. Њоме се добива сваки дар благодати за живот духовни и благослов за живот телесни. Њоме се лече болесни, теше тужни, крепе слаби, веселе побо-

жни. Врло много пута молитвом се постижава и оно, што нам се чинило сасвим немогуће.

Ко да наброји сва она чуда и сва она добротинства, која су починили људима светитељи и угодници божји снагом молитве? Колико је слепих прогледало, глухих чуло, немих проговорило, хромих ходило, мртвих оживело једино помоћу молитве?! Ко да изређа број оних грешника, који су се услед молитве обратили на пут врлине и спасења, те који су на тај начин постали узорима вере и побожнога живота?

По духу своје молитва наша мора бити смерна и без икакве гордости. Наше заслуге пред Богом ништавне су, да би се могли њима хвалити или у њих поуздати, да ће нам Бог ваљда ради њих молитву испунити. „Ви кад извршите све што вам је заповеђено, говорите: Ми смо непотребне слуге, јер смо учинили што смо дужни учинити“ (Лк. 17, 10), говори нам Свето Писмо. Према томе све што год нам се у молитви даје, да је нам се не по нашим заслугама, већ по заслугама и љубави Господа нашег Исуса Христа, који рече: „Што год заиштете од Оца у име моје, даће вам“ (Јн. 16, 23).

Јером. Свѣфан

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
свѣтл Калисѣрај (Бобушић)

Технички уредник:
свѣтл Јован (Гардовић)

Секретар:
протојереј Момир Васиљевић

Редакција:
*протојереј Бођдан Сѣанишић,
протојереј Рајко Цвѣјковић,
протојереј Милосав Видаковић,
протојереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
Злашко Бођановић*

Фотографије:
Саша Савовић, Младен Томић

Сарадници:
*протојереј Обрад Тасић,
Теодора Пајић, Рајко Боловић,
Ненад Свѣјић, Марица Бузанчић,
Радоје Тасић, Милош М. Мочевић,
Небојша Ђосовић*

**Уредништво
и администрација:**
**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манастир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манастир Добрун, 31243 Мокра Гора, ЈУ*

Телефони:
(+ 387) (0)58 612-603, 612-747

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
шћамѣарија „Рођаишца“, Рођаишца

Припрема штампе:
Издавачка кућа „ДАБАР“

Решењем Министарства информација Републике Српске, број 01-280/96 од 12.7.1996. године, Билтен Манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну под називом „Дабар“ је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 152.